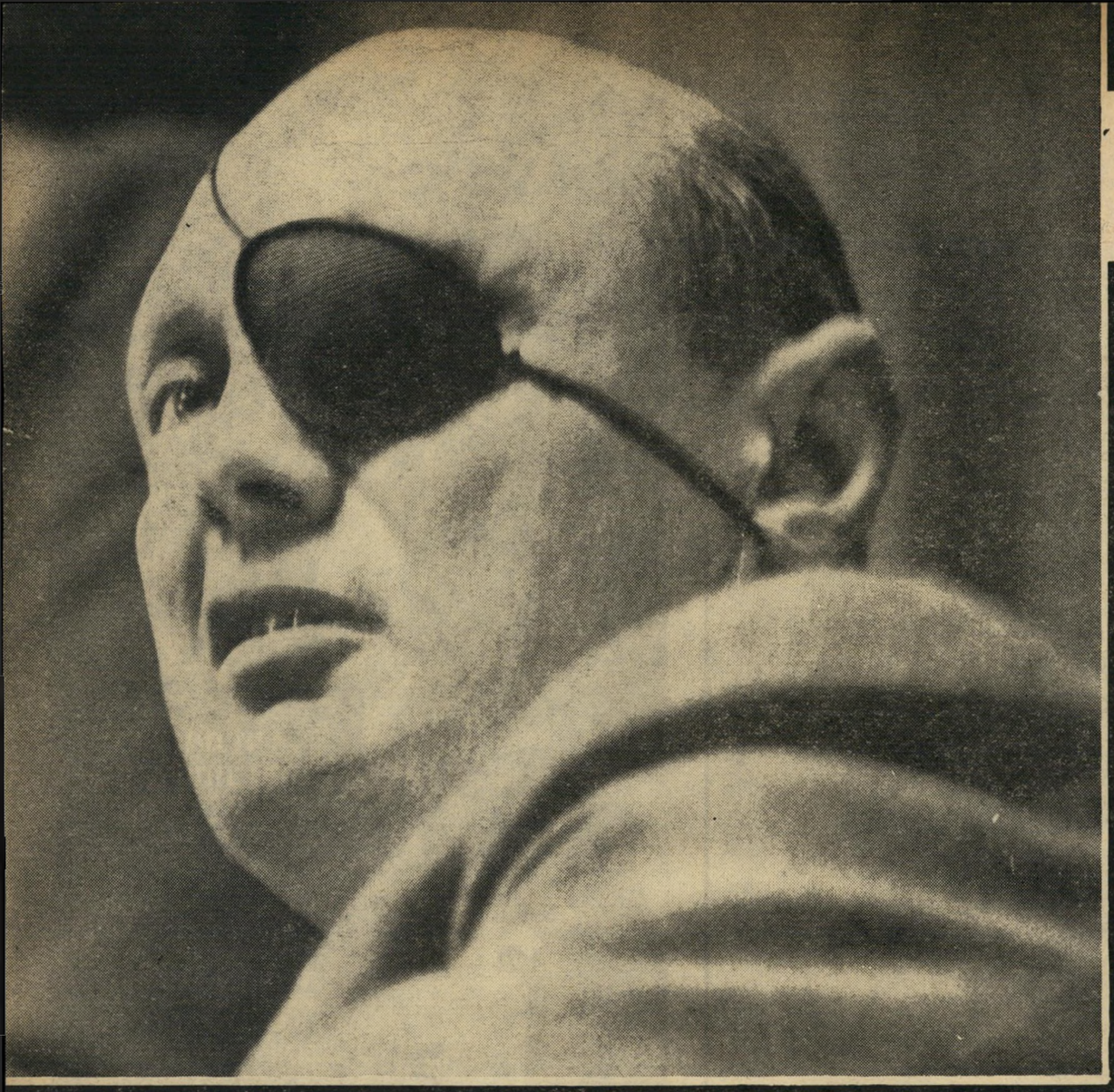

הנ

גולדה בישלה דין-דין אכל

בשיחה המכרעת של שר הבטחון עם סיסקו

דין הבטיח נסיגה

כאשר יושב אורי אבנרי בכנסת, הוא סובל מפיצול האישיות. מצד אחד הוא יושב שם כחבר־כנסת, נציג של תנועה מסויימת, שהוקמה ביוזמת השבועון המסויים, והלוהמת להגשמת רעיונותיו.

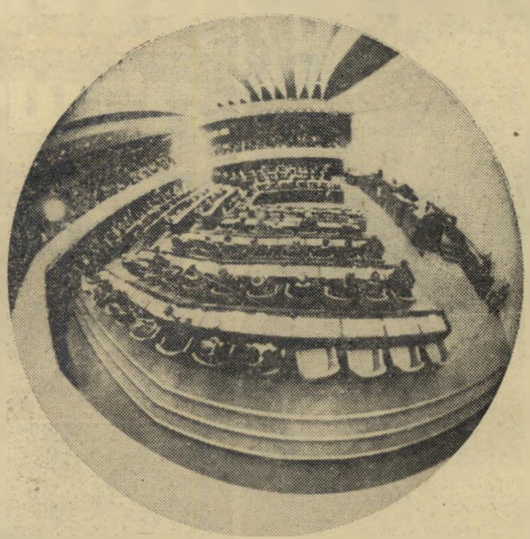
אבל אורי אבנרי יושב בכנסת גם כעיתונאי — ככתב הפרלמנטרי של העולם הזה — העיתון היחיד לא רק בישראל, אלא בעולם כולו, שכתבו הפרלמנטרי אינו יושב ביציע או בתא המיועד לעיתונאים — אלא בין ספסלי הנבחרים.

ממילא מתעוררת השאלה: מי מן השניים מדווח לקוראי העולם הזה מן הכנסת?

★ לא במאון

עד לפני חודש, כאשר הסתיים כנס־החורף של הכנסת, היתה התשובה: מדווח נציג התנועה. מדורו של אבנרי, שהתרכז בעיקר על פעולות סיעת העולם הזה — כוח חדש בכנסת, נשא את השם דו"ח לבוחר, ומחתיו צויין במפורש כי הוא מוגש מטעם התנועה ולא מטעם העיתון.

מובן שזאת לא היתה פעילותו היחידה של אבנרי בכנסת כעיתונאי. היכולת הקבועה של אבנרי במישכן הכנסת בימי ישיבות המליאה, איפשרה לו לעקוב מקרוב אחרי התפתחויות פוליטיות פנימיות, אחרי מהלכים מדיניים בשלבי לידתם ואחרי חברי־הכנסת עצמם. פעילות עיתונאית זו, שלא התייחסה ישירות לפעילות הסיעה, מצאה את ביטוייה בכל מדורי העיתון, החל בסיפורים במדור אנשים, דרך ידיעות במדור תשקיף, וכלה בכתבות וידיעות שלידתן בשיחות במיסדרונות או במיזנון הכנסת.

אולם מאז החל העולם הזה לפרסם את דו"ח לבוחר, לא היינו שלמים עם צורת דיווח זו. היא אומנם העניקה לקוראים מידע על פעולות הסיעה — אותו לא היו מוצאים בשום עיתון אחר — אך יחד עם זאת הטביעה על העיתון חותם על ביטאון מפלגתי. העובדה שהעולם הזה אינו עיתון שהוצא לאור על־ידי מפלגה, אלא עיתון שהוליד תנועה, לא שינתה. כל מה שקשור באסוציאציה מפלגתית נישא תדמית שלילית.

לכן הוחלט — על דעת המערכת ועל דעת התנועה — לסיים את פירסום הדו"ח לבוחר בצורתו זו. הדבר בא, בין השאר, כדי לשים מחדש דגש על אי־תלותו המוחלטת של השבועון המסויים, שאינו „ביטאון" של שום גוף פוליטי — גם לא של הגוף, שהוקם ביוזמתו ועל פי רעיונותיו.

★ קריעות בינים

ההד מהשביעי מופיע על כן מדורו החדש של אורי אבנרי — מדור של כתב פרלמנטרי, המספר בלשון עיתונאית על חוויותיו ומעשיו בבית־המחוקקים. שם המדור: „קריעות בינים" וזאת אינה שגיאת דפוס.

במדאי יעבור זמן עד שמדור מחודש זה ילבש את צורתו הסופית. בינתיים נשמח אם תעיר את הערותיך, תביע את משאלותיך, ובכלל תדריך את הכתב הפרלמנטרי שלנו במילוי תפקידו.

זהו חלק מן התכונה הכללית של המערכת: לרענן את מתכונת העיתון, לחדש בו חידושים ולהכניס בו רוח חדשה — תכונה שהתחילה עם שיבת אורי אבנרי לעבודה מלאה בעיתון, ושכבר מצאה ביטוי ראשון בעליית התפוצה בחודשיים האחרונים.

התמונה המקשטת את ראש המדור מתארת גם היא את הכנסת מזווית־ראייה בלתי־רגילה. ליתר דיוק: מזווית־הראי"ה של דג או צפרדע, שנזדמנו לאולם המליאה.

התצלום צולם בעדשה מיוחדת, הקרויה „עין הדג", מפני שהיא רואה את הדברים כפי שהיה רואה אותם דג שהוכנס־עין. היא צולמה מיציע המכובדים של הכנסת, מאחורי כפסלי המערך.

אלי תגר

פסטיבל הזמר תשל"א

פרס ראשון: **רק הירח** — אילנית
פרס שני: **ומתוק האור בעינים** — ששי קשת
פרס שלישי: **לא נדע הלילה** — הדודאים

ויתר שירי הפסטיבל בביצוע המקורי

תקליט ארך-נגן

רשות השידור — הד ארצי

„העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • ממערכת והמינהלה: תל־אביב, רחוב קרליבך 12, טלפון 280134, תא דואר 499 • בעלי מברקי: עולמפרס • ביה"דפוס משה שהם בע"מ, תל־אביב, רח' עין 6 • גלוסיח: צינקוגרפיה כטפי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המו"ל־לאור: העולם הזה בע"מ.

המראה הבינלאומי של מקס פקטור

מקס פקטור גאה להציג בישראל את המראה הבינלאומי.
יופי מיוחד, נעדן, מקסים ומלא חן אותו תרבי לראות בעונה הקרובה. תכשירי מקס פקטור יעניקו לך את המראה המיוחד הזה — המראה הבינלאומי

פנייך מקסימות בערפל עדין של לחות.

Cream Puff — מייק אפ בתוספת לחות, המשווה לפנייך זוהר משי. Cream Puff מכסה היטב ואינו מתפורר. פעילותו חיונית לעור יבש בגלל תוספת הלחות שהוא מכיל. Cream Puff — בקופסת קומפקט שימושית — מגן על עורך במשך כל שעות היום. זהו מייק אפ מושלם — אך תוכלי להשתמש בו גם לתיקונים.
Cream Puff — החידוש הנפלא של מקס פקטור.

SHEER GENIUS — גישה חדישה לאיפור

כמות קטנטנה מחוללת נדולות. Sheer Genius — מייק־אפ בשפופרת מעניק לך את המראה הטבעי המושלם.
התאפרי ב־ Sheer Genius והעניקי לעורך יופי זך והגנה למשך כל שעות היום .ולעצמך — את המראה הבינלאומי.

תכשיר מהפכני לאיפור צללית עינייך
מתאים במיוחד למזג האויר הישראלי

Aqua Factor — צבע מים מיוחד לאיפור הצללית. אינו נמחק אפילו כאשר עורך לח ומזיע. עם Aqua Factor תוכלי להשיג גוון בהיר או כהה, אטום או שקוף, — בהתאם לכמות המים שתוסיפי. Aqua Factor יעניק לך את המראה הבינלאומי אפילו בימות הקיץ החמים.

HI־FI EYELINER

האיי ליינר המעניק מסגרת מושלמת לעייניך. נמרח בקלות ואינו מתפורר או מתגבש.

EYE SHADOW STICK

סופט אקווה, גולדן פרוסט, קרם ביז'... — החזיקי ברשותך תמיד מבחר גוונים מתוך הקשת המרהיבה של Eye Shadow Stick שני את גווני האיפור שלך בהתאם לשעות היום ולאוירה.

וצללית אשר תשווה לאיפור שלך
מראה מושלם למשך שעות ארוכות

Shadow play — משחק הצללים. זוהי צללית עדינה אשר תשפר את הופעתך בכל מצב. היא כה טבעית עד שהיא הופכת ממש חלק ממך.

שפתונים שכמותם טרם ראית בישראל

השפתון של מקס פקטור— הפריט האחרון להשלמת המראה הבינלאומי. זהו שפתון יחיד במינו. תוכו בהיר יותר ואילו הטבעת הכהה שמסביב יוצרת מסגרת מודגשת לשפתייך. הוא מוגש לך בגווני האפרסק, דובדבן, מלון, ורוד, ביז' ועוד ועוד.

כיצד תשווי לעצמך את המראה הבינלאומי ?

הכנסי לאחת הפרפומריות המובחרות והתאימי לעצמך מערכת איפור מתוך הקולקציה הנפלאה של מקס פקטור.
את בהחלט רשאית להעניק לעצמך את התענוג.

MAX FACTOR

המפיצים בישראל : חברת נורית בע"מ

1971 MAX FACTOR & CO. ALL RIGHTS

תשקיף

מי הדליף את מיסמך בנבנישתי?

חקירה פנימית מאומצת נערכת בעיריית ירושלים, כדי לגלות מי הדליף לכתב מערריב, יהושע ביצור, את תוכן מיסמך בנבנישתי, שהרעיש לפני שבוע את הארץ. כזכור, הכיל מיסמך זה, שנכתב לפני שלוש שנים בידי מירון בנבנישתי כתזכיר למישרד־החוץ, תוכנית להקמת עיריה ערבית בריבונות ירדנית בחלק מירושלים המזרחית.

לאחר השערורייה שפרצה בעיקבות פירסום המיסמך, אמר ראש־העיר תדי קולק: „אנחנו נמצא את המדליף. זה לקח כמעט שלוש שנים עד שמצאו את האיש הקשור לפיצוץ במחנה־יהודה, אך מצאו גם אותו.״

כל המימצאים שנאספו עד כה בידי החוקרים בפרשה, מצביעים על כך שהמדליף היה חברו לסיעה של בנבנישתי בעיריית ירושלים — צבי רוזן.

מועמדי נשיאות בארה״ב ממנים פעולותיהם בעזרת צייר ישראלי

שניים מהמתחרים העיקריים על המועמדות מטעם המפלגה הדמוקרטית לבחירות לנשיאות ארצות־הברית ב־1972, מממנים את מסעות הבחירות שלהם בסיועו של צייר ישראלי.

לנוכח המשבר הכלכלי בארצות־הברית, מתקשים המועמדים שהודיעו כי ירוצו לתפקיד, לגייס תרומות לימסעי הבחירות שלהם, כיון שתרומות אלה אינן פטורות ממס הכנסה. לצורך זה מצאו יועציהם שיטה לעקוף את החוק. מכיתן שרכישת יצירות אמנות על־ידי מיפעלים מופרת כהוצאה הפטורה ברובה ממס, מוכרים המתחרים הפוליטיים ציורים בסכומים גבוהים לתומכיהם.

שניים מהסנאטורים של המפלגה הדמוקרטית, אדמונד מאסקי וג׳ורג׳ מק־גוברן, הזמינו אלבומי ליטוגראפיות אצל הצייר הישראלי יענקל גינזבורג, היושב ומצייר מזה שנתיים בוושינגטון. גינזבורג הכין לכל אחד מהם אלבום על נושאים אחרים. אלבומים אלה נמכרים לתומכי הסנאטורים במחיר של 15 אלף דולאר האלבום — הוויצאה הפטורה ממס.

אגב, הסנאטור מק־גוברן מתעתד לבקר הקיץ בישראל, כפי שעשה לפני מספר חודשים יריבו אדמונד מאסקי.

הפנתרים יפלשו לבתי עולים

השלב הבא במאבק הפנתרים השחורים: פלישות מאורגנות לבתים המוקמים למען עולים חדשים מארצות הרווחה.

הדבר נועד להפגין את דרישת הפנתרים, שיפתרו קודם כל את בעיית המשפחות מרובות־הילדים, לפני קליטת עלייה עם זכויות־יתר.

עוד מועמד: שלום לוין

עוד מועמד לתפקיד מזכ״ל מפלגת העבודה: מזכיר הסתדרות המורים, שלום לוין.

לוין ידוע כאיש־אירגון היודע להשליט משמעת, והוא מקובל על פינחס ספיר.

המשטרה חוקרת תלונה נגד פרקליט שרימה לקוחות

משטרת תל־אביב החלה בחקירת תלונה שהוגשה נגד עורך־דין תל־אביבי, לפיה רימה אותו פרקליט את לקוחותיו.

המדובר בעורך־דין שייצג צעירים מחו״ל שהואשמו בהחזקת סמים משכרים. אחרי שהוחלף בעורך־דין אחר, המשיך הפרקליט לתבוע מהוריהם של אותם צעירים בחו״ל, תשלומים שונים שלא הגיעו לו כלל.

כמו כן נחקרת האפשרות שאנשים במוסדות מסויימים סייעו לפרקליט ואף נהנו מהכספים שהצליח להוציא במירמה.

שוטרים החשודים בהתפרצות — לדין

שני השוטרים החשודים בהתפרצות למסעדת „צ׳יק־בר״ ברחוב דיזנגוף בתל־אביב, יועמדו לדין. גם האזרח שנחשד יחד עם שני השוטרים בכניסה למסעדה יועמד לדין.

רב־השוטר אלי אלימלך יואשם קרוב לודאי בגניבה. השוטר השני, סמל יהב, יואשם רק בכך שיצא משטח פעולתו בזמן תפקיד ויועמד לדין משמעתי בלבד.

ההמלצה להעמיד לדין את שני השוטרים ואת האזרח באה מטעם קצין חוקר ממרחב ירקון שחקר את הפרשה.

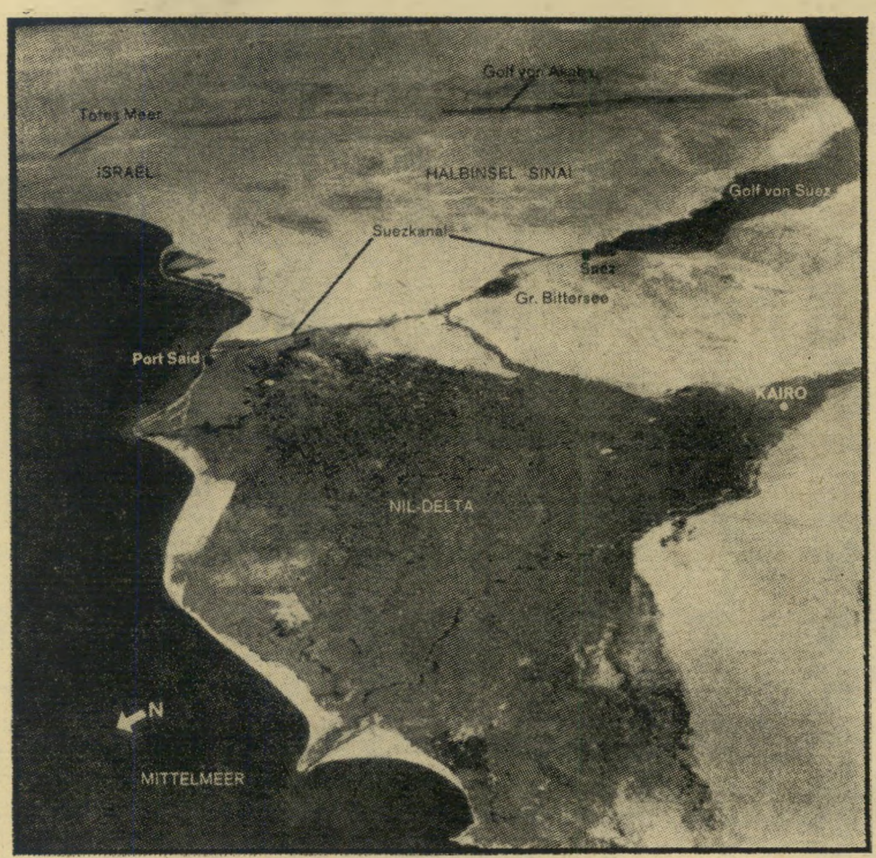
שני השוטרים הושעו מעבודתם מיד עם תחילת החקירה. זאת בניגוד להודעה שפירסם דובר משטרת מחוז תל־אביב ארבעה ימים לאחר ההתפרצות, שהשניים לא הושעו מעבודתם.

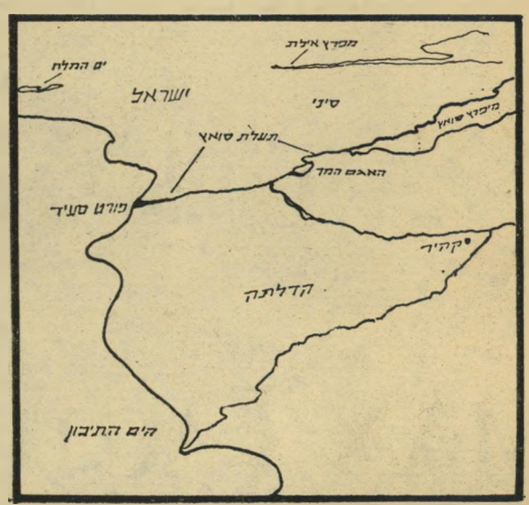
ישראל – כפי שלא ראית אותה מעולם

תמונה נדירה זו, שפורסמה רק לאחרונה, אחרי שצולמה מלווויין, מציגה מזווית בלתי־רגילה את מצריים והחלק הדרומי של ישראל, נותנת מושג חדש לגבי האיזור המשמש עתה כסלע המחלוקת לגבי הסדר חלקי בין ישראל למצריים.

בתמונה, שצולמה בעת שהלווויין היה מעל אלכסנדריה, נראה כל איזור הדלתה של הנילוס ככתם שחור, כשממזרח לו משתרע מידבר סיני. ניתן להבחין בתמונה בבירור בתעלת־סואץ, במיפרץ אילת, ובקצה הדרומי של ים־המלח. התמונה ממחישה גם את קירבתה של קאהיר, בירת מצריים, לתעלת־סואץ, דבר המסביר מדוע מעוניינים המצרים להרחיק את כוחות צה״ל מאיזור זה.

המפה המשורטטת למטה, נועדה לאפשר להתמצא על־גבי צילום־האוויר שצולם מהלווויין.

הודעה חשובה לנישאים במרוצה!

היה נחמד להחליט להינשא
ישבתם יחד על הכורסה בסלון
או אולי פסעתם לאיטכם כליל ערפל
במשעולי הגן.
היה מאוד רומנטי...
אבל עכשיו אתם רצים...
ההורים רצים...
כי כדי לארגן חתונה צריך לסדר המון
דברים ולהוציא הרבה כסף. וכדי לארגן הכל
צריך להתרוצץ ולהזיע ולקלל וזה כבר
אינו רומנטי...
דפי זהב יסייעו לכם להישאר רומנטים, וגם
לחסוך בכסף.
שבו (יחד) על הכורסה ליד הטלפון —
כשדפי זהב ביד ותוכלו לבדוק הכל,
לארגן הכל, להזמין הכל מבלי לרוץ.

הרי לפניכם רשימת סיווגים
לזוגות נישאים אשר ישמשו אתכם לאיתור
כתובות ומספרי טלפון.

במידה ושכחנו נושא אחד או שניים
או בכלל אתם מעונינים לדעת במה דפי זהב
יכולים לסייע לכם חוץ מלהינשא.
פתחו את האלפון המופיע בתחילת המדריך
ושם תגלו שהכל, מאלף ועד תו בדפי זהב.

רשימת סיווגים לזוגות הנישאים —
לאיתור כתובות ומספרי טלפון:

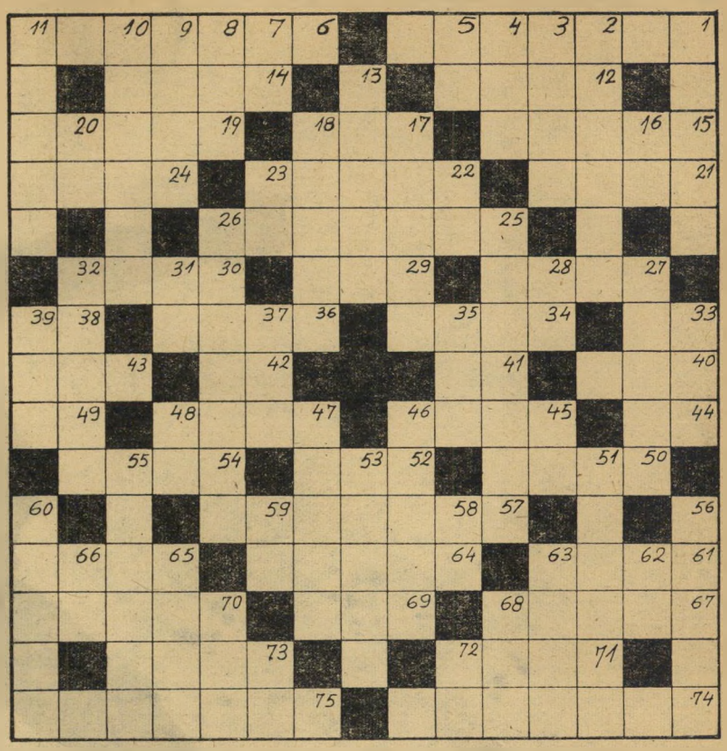
אולם חתונות — ראו בסיווג אולמות
בדפי זהב.
בית מלון — ראו בסיווג בתי מלון בדפי זהב.
בגדים לחתן — ראו בסיווג בגדי גברים
בדפי זהב.
בדרנים — ראו בסיווג בדרנים
(ובסיווג אמנים) בדפי זהב.
גז — ראו בסיווג גז חברות בדפי זהב.
הזמנות לחתונה — ראו בסיווג דפוס
בדפי זהב.
דירה — ראו בסיווג רירות ועסקים
בדפי זהב.
טבעות נישואין — ראו בסיווג זהב —
מוצרים או בסיווג צורפים בדפי זהב.
כלי מטבח — ראו בסיווג כלי מטבח
ובסיווג כלי בית בדפי זהב.
כלי מיטה — ראו בסיווג כלי מיטה
בדפי זהב.
לבנים — ראו בסיווג לבני נשים ולבני
גברים בדפי זהב.

מונית — ראו בסיווג מוניות בדפי זהב.
מכון ליופי — ראו בסיווג מכוני יופי
בדפי זהב.
מכוניות להשכרה — ראו בסיווג מכוניות —
השכרה בדפי זהב.
מכונות כביסה — ראו בסיווג מכונות כביסה
בדפי זהב.
מקרר — ראו בסיווג מקררים בדפי זהב.
צלם — ראו בסיווג צלמים בדפי זהב.
רב — ראו בסיווג רבנים בדפי זהב.
שמלת חופה — ראו בסיווג שמלות חופה
בדפי זהב.
תזמורת — ראו בסיווג תזמורות בדפי זהב.

לכל מצב — דפי זהב

תשבץ העולם הזה 1758

את פיתרון התשבץ יש לשלוח לת.ד. 136, תל־אביב, ולציין על גבי המעטפה: „תשבץ 1758". בין הפותרים יוגרלו פרסי ספרים.

מאוזן:

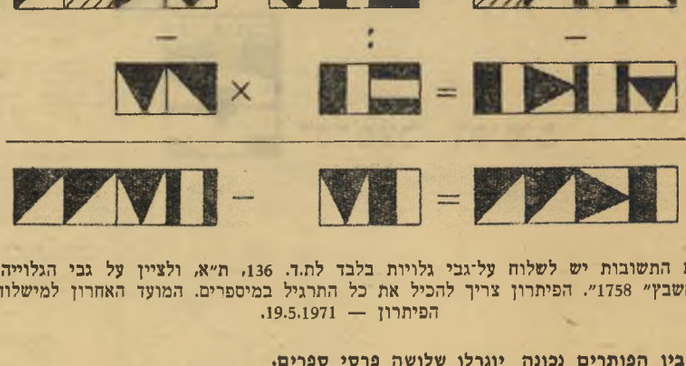
1) ראש ממשלת סין העממית. 6) עיר בסין העממית. 12) צעקה. 14) מתקומם. 15) שכונה ירושלמית. 17) לחץ. 19) מין עוף מאכל. 21) הרמטכ"ל הראשון. 22) ביצה. 24) עתיק. 25) תותח קדום שוטילו בו אבנים. 27) מתרחק מאחרים, מתנתק. 29) כלי להשקאת בהמות. 30) סם משכר. 33) הדרך הקצרה בין שתי נקודות. 34) איחול טוב. 36) כיסה. 38) רצועה. 40) ראש ממשלה בישראל. 41) מפתח פאטנטי. 42) כינוי. 43) תעלת שופכין. 44) גדול בתורה. 45) פזיז. 47) ראוי. 49) מוליך תורשה. 50) אחת הדתות. 52) גבר נשוי. 54) פלג של נהר. 57) מדינה אפריקאית. 61) בנו של נר. 64) מרגל סובייטי מפורסם בארצות־הברית. 65) חיברו. 67) סירה קלה. 69) מין פרי. 70) תקופה של התחדשות תרבותית. 71) מין בד. 73) קול שמשמיעים בתום ארוחה משביעה. 74) ציפור הבאה עם היורה. 75) פראות.

מאונך:

1) מין רמש החי ביבשה ובמים. 2) אבן יקרה ירוקה. 3) גיסתה של רות המואביה. 4) נפגע. 5) קריאה. 7) אשת האב. 8) הינפש. 9) צואר. 10) משעמם, בעל צבע אחד. 11) שם לועזי. 13) נטל. 16) קרס. 17) מחזה מוסיקלי המוצג בארץ. 18) צורה מוסיקלית לתזמורת ומקהלה. 20) עיסה, בצק. 22) ביצע מילה. 23) תבעה רמה. 25) מלך השערים בליגה הלאומית. 26) עמד בראש „ברית בריונים". 27) כדורגלן ישראלי, הבקיע את שער הזאבים. 28) מרכז. 31) נוסע במים. 32) כוכב הכדורגל של מכבי תל־אביב. 33) אמצעי חיבור. 35) מצפה לחתן. 37) שמן. 39) רחץ בסבון. 45) עמוד מים. 46 שלטון, אדנות. 47) מושלמת (בסמיכות). 48) מטוס ריגול אמריקאי. 51) מבקר המדינה. 53) ירושה. 55) מעבד עורות. 56) מדינה אפריקאית (כ"מ). 58) סימן בקלפים. 59) יחס הילד לאב. 60) עושה להטים. 62) בתוכו. 63) עסיסי. 65) גליל שמעביר נוזלים. 66) מילת שלילה. 68) חברת תמרוקים ישראלית. 70) גאווה. 72) הר של מים. 73) דר.

חשבץ 1758

זוהי חידה חשבונית. כל ריבוע מסמל סיפרה. לאותן הספרות יש אותם סימנים. בעזרתן של פעולות חיבור, חיסור, כפל וחילוק יש למצוא איזו סיפרה מייצג כל סמל של ריבוע.

את התשובות יש לשלוח על־גבי גלויות בלבד לת.ד. 136, ת"א, ולציין על גבי הגלוייה: „חשבץ" 1758". הפיתרון צריך להכיל את כל התרגיל במיספרים. המועד האחרון למישלוח הפיתרון — 19.5.1971.

בין הפותרים נכונה יוגרלו שלושה פרסי ספרים.

מכתבים

ראש־גשר

ברכותי לגבי טפר וביאטריס קמנזיד שנישאו בטקס פרטי בקיבוץ דליה (העולם הזה 1756).

באומץ ליבם הם הקימו ראש־גשר, שממנו אפשר להשתחרר במכה אחת מאזיקיהם של כופי־הדת. הכפייה הדתית המעופשת לעולם לא תגיע לקיצה מעצמה. צריך לשים לה קץ. קיבוץ דליה יעשה היסטוריה אם יארגן כנס ארצי של כל האתיאיסטים ושונאי הכפייה, שיפעלו במגובש ובהתמדה. אני מציע שכל מי שמוכן להתגבר על הפחד ולתת יד, יכתוב מיד לקיבוץ.

חנן גן, חולון

מי שמדבר...

אני אדם פשוט, ותמיד קורא כתבות על אזרחים־נהגים שאינם אוספים חיילים. היות שאני נהג משאית, הנע כימעט בכל דרכי הארץ, אני נתקל בתופעה שכמעט איש אינו נותן דעתו עליה: כלי רכב צבאיים רבים, הנוסעים בכבישים אינם עוצרים לחיילים, וביחוד כאשר קצינים נוסעים בחברת חיילת.

בשבתות ובימי־חול אני רואה לעיתים קרובות אנשי צבא־קבע, הנוסעים ברכב צבאי עם משפחותיהם, בנסיעות טיול ארוכות. ברכב יש עוד שני מקומות פנויים לפחות, ולמרבה הצער הם עוברים על פני מבקשי הטרמפים, כאילו לא היו קיימים.

מי שיעשה סקר קטן בנושא זה, יגלה לי הפתעתו כי דווקא הנוהגים ברכב צבאי או ממשלתי מתחמקים מהבעייה הכאובה של הסעת חיילים. מדוע יוצא הקצף על אזרחים דווקא, שלא פעם רכבם ניזוק מהתנפלות החיילים על רכבם?

יעקוב אלמזיח, אזרח

„היכטון" ישר־התיירות

אני מתייחס לכתבה שלכם על מכירת מלון היכטון בתל־אביב (העולם הזה 1755). ברצוני להבהיר כי לשר־התיירות או למשרד־התיירות אין, ולא היתה שום נגיעה למכירת המלון הנ"ל.

מלון היכטון תל־אביב הוא בבעלותה של חברת נכסים — מדינת ישראל, שאינה באחריות שר התיירות או משרדו.

חיים קיין, דובר משרד התיירות

הנאה מאדיסטית

להלן כמה נקודות, שהזדקרו לעין וצרבו את הלב ביום הזיכרון.

הקינות שבדיעבד: שירים שמטעם, ציטוטי מכתבים אחרונים, נאומים משוכתבים בנוסח „במותם ציוו לנו את חייהם."

האומנם? האם היו מסכימים — אילו נישאלו — לגווע רק כדי שאחיהם, שאינם טובים מהם, יוכלו לשאת על קיברותיהם מליצות בעלות יותר משמץ הנאה סאדיסטית? שיוכלו לטפח רגשי־עליונות של העומדים מעל ביחס לשוכבים מתחת לשיש? אחת לשנה, בתאריך ג' באייר, נקחית בקצה חלל העין, וולגה על־פני כבנונית הלסת האכולה, מחלחלת באדמה — דימעה של עלבון.

רוני, צה"ל

מי ישיב יעודה מרוסיה

באה אלי חברה, עולה חדשה מברית־המועצות, שהיא כימאית למזון. בארץ עבדה כבר ב־4 מקומות, בכל מקום 4—3 חודשים ופוטרה. במקום אחד חוששים שמא תבקש קביעות. בשני — לא נוח למנהל שבמיפעלו תעבוד אשה, רק עולה חדשה, שתדע יותר ממנו.

והחברה זו שואלת: „מה לעשות, יש לי 30 כתובות של ידידים בברית־המועצות, המהכים למיכתב ממני, אם להגיש בקשה לעליה או לא. מה התשובה שבפיכם?"

אברהם וקסלר, גבעתיים

מפלגה ערבית לאומנית

בנאומיו ובמאמריו משמיע ח"כ אורי אבנרי הצעות ודרכים לפתרון הבעייה הישראלית־ערבית על־ידי כינון מדינה ערבית פלסטינית בגדה ונטישתנו את אדמותנו ששוחררו בדם בחורים קדושים. אך אדוני, האין זאת מה שדורשים הלאומנים הערבים? ואם כן, הרי מפלגתו של אדוני מפלגה ערבית לאומנית היא — ואז מהי זכותו של אדוני לשבת בכנסת ישראל בירושלים, אם מתנגד הוא לזכותו של אחיו לשבת בחברון?

נראה כי לאדוני יש שתי אפשרויות להשיב על שאלתי: (א) לשלול את זכותו של אחיו לשבת בחברון. (ב) לטעון כי זכות יש, אך אין לנו הכוח לפעול לשם כך. אם יטען אדוני כי אין לנו זכות לשבת בחברון — מהי זכותו לשבת בירושלים? אם יטען כי התנאים, למרות זכותנו, אינם מאפשרים זאת (כגון לחץ) — מהי תוכנית פעולתה של מפלגתו לעמידה מול אתגרים ומכשולים אלו?

איתן וילצ'יק, קריית־אתא

אווירה של טוהר וזכות

בזמן האחרון מנסה העולם הזה להגביה יותר ויותר את בן־גוריון בשל דיעותיו על השטחים. איני אומר שבן־גוריון אינו צודק, אך הצורה בה נאמרים הדברים עליו משרה אווירה של טוהר וזכות, שבן־גוריון היה רחוק מהם.

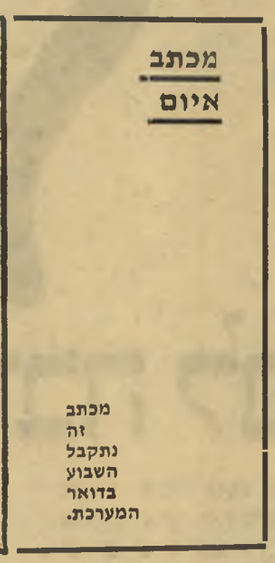
אני מקווה שאבנרי לא שכח את ה„פרשה" ש"ב, הסיאוב בשילטון והשיגאה שבלב, שהם מנת־חלקו של ב.ג.

בני ציטרין, תל־אביב

הזקוס פוקוס וציק צק

יש בארץ, תודה לאל, תמלילנים רבים המסווגים כ„תמלילנים מקצועיים." על יסוד

(המשך בעמוד 9)

מה עשה אבא אבן במועדון „טיפאני׳ס״?

■ ראש הממשלה גולדה מאיר זעמה השבוע על דויד בן־גוריון, כאשר נמסר לה על הפגישה בין ביג׳י לבין שר־החוץ האמריקאי ויליאם רוג׳רס במלון המלך דויד ב־ירושלים. הפגישה בין השניים היתה בלתי צפויה ומתוכננת. מקורביה של ראש הממשלה לחשו לה כי ביג׳י עלה כנראה במיוחד לירושלים והשתכן ב־מלון המלך דויד כדי לפגוש את רוג׳רס ולהשמיע באוזניו את דיעותיו ה„יוניות.״ האמת היא שלא היתה כאן שום תוכנית. מי שגרם לפגישה בין ביג׳י ו־רוג׳רס היה הזמר יהורם גאון. גאון הזמין את ביג׳י ל־

עדיה צבעוני היא דוגמנית במתכונת „סינגאפו־ריית״, העומדת להתגייס בימים הקרו־בים לצה״ל. אין מה לחשוש. מובן, שעדיה היא ישראלית, בתו של אלוף־משנה בחיל־האוויר הישראלי, ששימש בשנתיים האח־רונות יועץ בחיל־האוויר הסינגאפורי. עדיה בת ה־18, שהופיעה כדוגמנית, חזרה בימים האחרונים לארץ, כדי להתגייס לצבא.

בכורה של סרטו, אני ירושלמי, שנערכה ביום רביעי. בגלל ה־שעה המאוחרת בה הסתיימה ה־הקרנה, נשאר ביג׳י ללון בירו־שלים. וכך אירע שהזדמן ל־פגישה עם רוג׳רס.

■ אורחי הדיסקוטק התל־אביבי טיפאני׳ס לא האמינו ל־מראה עיניהם ביום השישי לפני שבוע. האיש שנכנס למועדון ו־התבונן בסקרנות ברוקדים לצלי־לי המוסיקה הרעשנית ולאור ה־אורות הפסיכודליים, נראה ב־דיוק כמו שר־החוץ אבא אבן. מסתבר שהיה זה באמת אבא אבן, שהיה אותו ערב במלון דן, הביע את רצונו לר־אות כיצד מבלה הנוער הישרא־לי, קפץ לדיסקוטק הנמצא ב־קומה הראשונה של המלון.

■ אורחי בית־הקפה התל־אביבי כסית ביום השישי ה־אחרון, הופתעו מהשי המקורי שהוגש להם. בשעות הצהריים עבר ביניהם הנער שי אש־רוב, מי שהיה כוכב הסרט שלושה ימים וילד, וחילק לכל אורח שושנה אדומה. שי רק שימש שליח לדבר מיצווה. את השי העניק לאורחים דווקא מי שהיה בעליה של מיזללה יריבה, סופר זה החטיאו את המטרה. מסתבר כי האיש שכתב לאיסר את הרומן, עבורו קיבל מידיעות אחרונות עשרת אלפים ל״י, הוא יעקב שביט, סטודנט בן 27, המשמש כדובר הרשימה הממ־לכתית. עתה עומד הספר להו־פיע גם כספר בהוצאת שיקמונה. נראה שעסקי הכתיבה מוצאים חן בעיני איסר. שכן לאחרונה הוא הגיע לסכם עם הסופר אהרון אמיר, לפיו יופיעו שניהם כצמד המחברים הרשמיים של סידרת מתח וריגול שתהיה מבוססת על חוויותיו האישיות של איסר הראל בתקופת כהונתו כראש הש.ב.

■ ח״כ המפד״ל אברהם מזמוד, המכונה בפי כל בשם אברמ׳לה מלמד, נראה השבוע כשהוא מטייל ברחוב דיזנגוף בתל־אביב כשבידו שני ספרים בעלי עטיפה פלאסטית. התברר שהח״כ יצא מישיבה של ועדת־החוץ־והבטחון של הכנסת, שם חילקו לחברי הוועדה את ספרי התפילה החדשים של צה״ל, ש־יצאו בהוצאת הרבנות הראשית. סיפר מלמד: „להפתעתי לקחו כולם את הספרים, אפילו יעקב חזן ממפ״ם. חבר אחד, שלא יכול היה לבוא לישיבה ביקש ממני שאביא לו את הספר.״

■ ראש הממשלה גולדה מאיר זעמה השבוע על דויד בן־גוריון, כאשר נמסר לה על הפגישה בין ביג׳י לבין שר־החוץ האמריקאי ויליאם רוג׳רס במלון המלך דויד ב־ירושלים. הפגישה בין השניים היתה בלתי צפויה ומתוכננת. מקורביה של ראש הממשלה לחשו לה כי ביג׳י עלה כנראה במיוחד לירושלים והשתכן ב־מלון המלך דויד כדי לפגוש את רוג׳רס ולהשמיע באוזניו את דיעותיו ה„יוניות.״ האמת היא שלא היתה כאן שום תוכנית. מי שגרם לפגישה בין ביג׳י ו־רוג׳רס היה הזמר יהורם גאון. גאון הזמין את ביג׳י ל־

שרה אלי דוגמנית הצמרת, שהפכה ליצרנית אופנה, נישאה לפני שבועיים בנורבגיה בנישואין אז־רחיים לברנדי הנדסון. השבוע ערכו השניים (משמאל) מסיבה לכל ידידיהם הישראליים במועדון „טיפאני ס״ בתל־אביב, שברנדי הוא אחד מבעליו. למעלה: הדוגמניות חניתה צנטנר וליאורה לפידות.

■ הצעת השבוע שייכת ל־מנחה מני פאר. באחד האי־רועים אותם הינחה הציע מני למנות את הרב הראשי לצה״ל, האלוף שלמה גורן, למפקד מכבי־האש. לאלה שתמהו על הצעתו המוזרה, הסביר מני: „אולי הוא לא כל כך טוב ב־כיבוי שריפות, אבל אפשר לס־מוך עליו בהחלט, שהוא יגיע ראשון לכל מקום.״

שרונה מארש מלכת־הנעורים לשעבר של ישראל, המשרתת בצה״ל כ־רב״טית, היתה בעלת הדרגה הנמוכה ביותר שהופיעה ה־שבוע בהצגת הבכורה של ה־סרט „אני ירושלמי״, סרטו של יהורם גאון, בקולנוע „בן־יהודה״. נכחו רב־אלוף חיים בר־לב, סגנו, האלוף דויד („דדו״) אלעזר, אלופי הפי־קודים וקציניים בכירים אח־רים. למרות זאת היתה זו שרונה שהגישה ליהורם את הפרחים בתום ההצגה. הסי־בה: מזה כמה שבועות ש־שרונה היא חברתו של יהורם.

■ חוש ההומור של איצ׳ה ממכוש, יוצר הגובלנים מעין־הוד, עוד יביא יום אחד צרה על ראשו. לאחרונה נוהג איצ׳ה להיכנס לסניף הבנק שלו, בנק דיסקונט, שרוב פקידיו הם בני ודני גרנות. אגב, גדי ימשיך, במשך כל השנה הקרובה לפ־חות, לערוך את המיצעד בגלי־צה״ל.

צביקה פיק כוכב הצגת המחזמר „שיער״, ואיש שלי־שיית „השוקולדה״ לשעבר, אשר כבר החל בונה לעצמו קאריירה של זמר ומלחין בזכות עצמו, התיידד עם ריי דורסט, המלחין והסולן של להקת „מונגו ג׳רי״, שביקרה לא מכבר בארץ. דורסט וחבריו שמעו את שיריו של צביקה פיק, התרשמו מהם — ולא מן הנמנע כי בעתיד הקרוב תשיר להקת הפופ המפורסמת את שיריו ופיזמוניו של המלחין הישראלי הצעיר.

■ למשורר־עיתונאי יהו־נתן גפן ולאשתו נורית נול־דה לפני שבוע בת, שזכתה ב־שם הלקוח מהרומן של ש״י עגנון — שירה. השניים מצ־פים לעוד הרבה ילדים. יש להם גם סיבה טובה לציפיה זו — דודו של יהונתן, שר הבטחון משה דיין, הביא כמתנת־לי־דה לנורית פסלון של אילת־ה־פריון מלפני 4000 שנה.

■ גדי ליבנה, עורך מיצ־עד הפיזמונים העברי בגלי־צה״ל, סיים השבוע את שירותו הצבאי. למסיבת השיחרור שערך עורך־המיצעד הגיע מיצעד של כל חבריו הטובים. הסתבר ש־כמעט כולם משתתפים במיצעד הפיזמונים באופן קבוע. היו ביניהם התמלילן יעקב רוט־בייט, הזמרת ציליה דגן, ו־הזמרים אריק איינשטיין, בועז שרעבי, אושיק לוי עדות המזרח, כשהוא מכריז ב־קול: „שלום רב לכם, פנתריזן!״

■ אשת־החברה עמליה ארבל יצאה סתם לחופשה ב־קפריסין, בערב פסח, לא חשבה כלל לעשות עסקים — או היס־טוריה. אבל זה בדיוק מה ש־עשתה: בסעודה אצל שגריר יש־ראל בניקוסיה, אליה הוזמנה, הועלתה באקראי העובדה המפ־תיעה כי ב־23 שנות קיום המדי־נה, לא נערכה בה עדיין תערו־כת ציורים מקפריסין. עמליה נטלה על עצמה שתי תערוכות בו־זמנית: של ציירים קפריסאים בתל־אביב, ושל ישראלים — ב־ניקוסיה.

איגרת השבוע

■ איך קוראים לאשכנזי ש־הצטרף לחבורת „הפנתרים ה־שחורים?״ „פנתרוביץ׳.״

ה"שלאגר"
החדש של גולדסון

גולדסון-המשקה לעניין

מכתבים

(המשך מעמוד 6)

איזו הכשרה מקצועית? אין בכל מדינת־ישראל אף אדם אחד המסוגל לענות על שאלה זו.

דומני שאקו"ם (אגודת קומפוזיטורים ו־מחברים) אשמה בכך לא מעט. יכול זמר כ־אבי טולדנו לשרבב כמה פיזמונים שלו, המורכבים ממנגינה ותמליל, למיצעדי הפיז־מונים, וכבר הוא תורם לממלכת אקו"ם את המיכסה הדרושה להכתרתו כתמלילן (בלשון אקו"ם — מחבר; גם אלתרמן ושלונסקי מסווגים כנ"ל).

ובכן, הוקום פוקוס וצ'יק צ'ק, והוא הדין לגבי האיפכא מסתברא. יכול כוכב מלל ל־כשכש בלחנים כיד רוח השטות הטובה עליו, להשמיעם בפני קהל מעריציו, ולהת־קבל לאקו"ם כמלחין, אם מילא את דרי־שות ה„מיכסה.“

אני מציע שהעולם הזה יפתח מדור חדש בשם „מיצעד התמלילים“ — לפי דירוגם וסיווגם של קוראי השבועון. אני משוכנע כי שלושת תמלילי הצמרת של מיצעד ה־תמלילים השנתי (שנת תשל"א) לא יכללו את תמלילי פסטיבל הזמר.

הרצי קינן, תל־אביב

תמונת השבוע

הריני שולח לתחרות תמונת השבוע את צילום הכתובת שראיתי על אחורי מכונית בתל־אביב. שימו בעיתון ונהנה.

מתי חדיד, משמר העמק

■ תיקוני

טעויות

בעיקבות כתבתכם המעניינת קלפים, נשים וזיופים, (העולם הזה, 1756, מדור במדינה), ברצוני להודיע לכם כי:

- נהג המונית הוא מתל־אביב ולא מיפו.
- שמו של הפטריארך הוא יגישה דר־דריאן.
- תיקוני הבנייה נעשו עבור הקבר ה־קדוש בירושלים, ולא עבור כנסיית יפו.
- קיים חוסר־תאום בסכום הכסף ש־זוייף.

גאראבד יומאריאן,
עוזב־ראש ועד העדה הארמנית בישראל

■ דשא

פסטיבל הזמר תדי קוזק

חבל שראש עיריית ירושלים מתמחה בגי־רוש צעירים מעל הדשא: אבל להופיע על מסך הטלוויזיה, מרופט, עם הידיים בכיסים — זאת מומחיות. אף ראש־עיר אחד בעולם לא היה מעז להופיע כך ולזלזל במעמדו. אפשר להשיג היום חליפה טובה + עניבה ב־180 ל"י.

מ. קליבר, אשדוד

●

קוראים חשובים מכתבים מתבקשים לנסח אותם בקצרה. עדיפות תינתן למצרפים תמר־נות למכתביהם.

הפלגות שיט ונופש לחופי הים התיכון

EPIROTIKI LINES

שרות הפלגות שבועי מחיפה לוונציה בכל יום ראשון באניות המעבורת הבנויות במיוחד לתיירות ולהנאת הנוסע - "הרמס" ו"פגאסוס".

הפלגות החל מ־13 ביוני

סיורי חוף בשעות היום בנמלי הביניים - לימסול, אלניה ואנטליה (טורקיה), רודוס, פיראוס, קורפו, דוברובניק, זנציה וחזרה דרך - קורפו, פיראוס, הרקליון (כרתים) ולימסול.

מיזוג אויר ● בריכת שחיה ● מטבח עשיר ומגוון ● חנות פטורה ממכס

בלה את חופשתך וסייר במחירים נוחים לחופי הים התיכון!

סיורים בני 12 יום בכל שבוע - החל מ־1.100 ל"י, כולל מסים. נא לפנות אל סוכן הנסיעות שלך או לסוכנים הכלליים

אלאלוף ושות'

ת"א, רח' אלנבי 94, טל. 611757 - 613389

חיפה, רח' כיאט 6, טל. 67752 - 67753

סיווג בטיחות שנקבע ע"י מנהל אגף הספנות והנמלים "הרמס" - "פגאסוס" שנת הבניה 1930 ("ג")

SCHAUB-LORENZ ITT

דגמים חדשים 1971/72

1003 ★
SL-1000 ★
1050 ★
2001 ★
1055 ★
1080 ★

כמו כן המקלט הנודע כבר באיכותו SL-9001

ITT SCHAUB-LORENZ

מקלט הטלויזיה הטוב בעולם!

מכירה של מקלטים חדשים

(לעת עתה בכמות מצומצמת) כבר החלה,

גם עבור עולים חדשים.

שרות מעולה בכל רחבי הארץ

סוכן בלעדי בישראל:

„בנורד" בע"מ, פרץ 6, תל־אביב

סניף: דרך העצמאות 204, חיפה

הקץ לפצעי בגרות!

הם מאושרים לאחר

טפולי פנים

לגברים, נערים ונשים במחלקות נפרדות.

חיסול מוחלט ב־100% אחריות לפצעי בגרות ובעיות עור בשיטה מיוחדת ובלעדית למכון

„עור־חלק"

רח' ז'בוטינסקי 16, תל־אביב
טלפון 242494

* מאות בחורים ובחורות נרפאו והם אסירי תודה למכון.

*ניתן שוב להשיג בכל בתי המרקחת

המשחה הבלתי נראית לטיפול בפצעי בגרות ודלקת עור

אקנכס

אנו מוצטערים על ההפסקה באספקת תכשירנו הנ"ל כתוצאה מהפרעה באספקת שפופרות

מעבדות רפא בע"מ, ירושלים.

שווייץ

הזבוב שאג בקול

המדינה האחרונה בעולם, שמישהו היה מאמין כי תתמרד נגד הנהגתה של ארצות־הברית, היא השכנה השקטה והמנומסת מ־דרום — מקסיקו. השבוע, השמיע הזבוב המקסיקאני שאגת־מחאה נגד שכנו הענק — שהידהדה מסביב לכדור.

נאום מפתיע. צרות דחופות, אפילו קטנות — משכיחות צרות גדולות יותר. שאגת הזבוב הזכירה לעולם את אחת ה־בעיות העיקריות שלו — שלא נפתרה עדיין: זו של פירוק־הנשק. כל עוד לא באה על פתרונה, ממשיכות מעצמות־העל בניסויים גרעיניים תת־קרקעיים, מוסיפות למאזן־ה־אימה האקולוגי. במקביל, ממשיכות הן ב־עיסוק מקפיא־דם לא פחות — פיתוח אמ־צעי־לוחמה בקטריולוגיים. שיחות פירוז־ה־נשק בג'נבה נתונות כרגע, למעשה, בקיפ־און, לאחר ששתי המעצמות הקפיאו שני נושאים מרכזיים אלה.

בנאום מפתיע, הציע נציג מקסיקו לשי־חות, ג'ורג' קסטנאדה, שהמדינות הקטנות המשתתפות בשיחות תתעלמנה מרצונן של רוסיה ואמריקה, תעלינה הצעה משלהן: אי־סור מוחלט של לוחמה ביולוגית וכימית, ואיסור מוחלט של ניסויים גרעיניים תת־קרקעיים.״

מצב מוזר. הביקורת החריפה שהשמיע נציג מקסיקו הפתיעה רק בחריפותה. למ־עשה ביטא הנציג את אי־שביעות רצונן של המדינות הקטנות המשתתפות בשיחות —

״שביעות רצון שגברה והלכה ככל שנר־אה היה כי העניין אינו מתקדם. נציגת שוו־דיה כבר רמזה, זמן מה לפני כן, כי הסיבה האמיתית לכך ששתי המעצמות אינן מגיעות להסכם, לפחות בנושא הניסויים התת־קרק־עיים — היא, כי שתיהן מעוניינות בעצם ב־המשכת הניסויים, על־מנת להוסיף ולשכלל את הטילים שלהן.

המצב דומה גם בנושא הלוחמה הכימית. בעוד שמעצמות־העל מוכנות לדון בהגבלת הלוחמה הביולוגית — הן מסרבות לעשות כן גם בקשר ללוחמה הכימית. התירוץ: ישנם חומרים כימיים המשמשים גם לצרכי שלום, ואין אפשרות להגביל את הניסויים בהם.

היה זה מצב מוזר: דווקא באחד המקרים המעטים בהן שתי המעצמות מגלות זהות אינטרסים — גורם שיתוף־הפעולה ביניהן לדאגה בעולם.

ארה״ב

קרב נוסף בין הרבי לכושים

אחת התכונות המופלאות ביותר של רבני ישראל, היא כישרם להשכין שלום. מבחינה זו, נראה שהרבי מאיר כהנא, מנהיג הליגה להגנה יהודית, לוקה קצת בחסר. ליקוי קטן זה בא שוב לידי ביטוי השבוע, בברוקלין וילאג' בניו־יורק: רק פתח הרב את פיו — ומיד פרץ קרב סוער, שבו השתתפו כאלף לוחמים, בין חסידיו לבין סטודנטים כושיים מקומיים.

הכושים נמחצו. התקרית אירעה כ־אשר רבי כהנא, מלווה על־ידי כמאתיים מ־חסידיו, הגיע לקפטריה של בניין הסקולטה שהיה מלא בחלקו סטודנטים כושיים. ה־רבי עלה על שולחן, החל נואם ומנצח על השמעת סיסמאית במקהלה. ״הסטודנטים ה־כושים חשו שהם תיכף נמחצים,״ דיווח כתב עיתון בית־הספר שנכח באירוע מבלי להס־ביר את עצמו. מכל מקום, מילה פה מילה שם — והמכות החלו.

שני הצדדים הזעיקו תגבורת, ומישהו הז־עיק משטרה. עד שזו הגיעה, התפשט כבר הקרב החוצה, עד לרחובות הסמוכים. המש־טרה שנאלצה לטרוח רבות עד שהרגיעה את

(המשך בעמוד 12)

• ניסויים על פני הקרקע ובאוויר — כבר אסורים.

חלטורה

אחד מחברי־הממשלה אמר לא מכבר, בנאום בעיתונות: „הטלויזיה היא ישראלית היא עלבון למדינה.“

פסוק זה נחרת בזכרוני, מפני שהוא קולע בדיוק למטרה.

הטלויזיה אינה רק גרועה, יל־דותית, חובבנית, באנאלית, חס־רת משמעות וחסרת ערך.

כל זאת אפשר היה לסלוח לה.

אבל היא עלבון למדינה, המת־יימרת לייצג את הגאון היהודי מדורי־דורות. היא עלבון לציבור שזהו הביטוי העיקרי שלו.

שהרי מסך הטלויזיה אינו אלא ראי, בו רואה הציבור ערב־ערב את עצמו. והנה נס־תבר כי שלושה מיליון ישראלים, המשוכ־עים שהם מעצמה עולמית מבחינה צבאית, מדינית ותרבותית, אינם מסוגלים לקיים תח־נת־טלויזיה יחידה ברמה של עיר־שדה אמריקאית.

נדמה לנו שאנחנו עם הספר. ר' הנה אנחנו חדווה ושלומיק.

* * *

שואת התרבותית של הטלויזיה היתה דרושה כדי להסב את תשומת־לבנו לשואה התרבותית, הכלכלית, שפקדה את המדינה מאז ראשית ימיה.

היכן הרומאן הגדול שנוצר ב־ארץ זו, בדור שלאחר עגנון?

היכן הסיכור־הקצר — האחד! — ה־ראוי להיכנס לאנתולוגיה בינלאומית, כ־יצירה בת־קריאה?

היכן המחזה הישראלי, שמישהו בחו"ל יהיה מעוניין להזכירו בעוד עשר שנים כהרצאה על המחזאות של המאה ה־20?

היכן הסרט הישראלי האחד הראוי להי־זכר בנשימה אחת עם סרטי פליני, אנטו־ניוני, ברגמן?

לאן שיגענה — למוסיקה, לאיפרה, לשירה, לציור, ובעיקר לארכיטקטורה — נמצא את אותה התמונה. אפסיות, המתרוממת פה ו־שם לדרגה של בינוניות טובה.

אך לא יצרנו אף יצירה אחת שהיא למעלה מבינונית ובת־חלוף, שהיא חשובה, בת־קיימא, בעלת ערך כלל־אנושי.

* * *

מדוע? מהי סיבת הכשלון הנורא הזה? ישנן, כמובן, אמתלות לרוב.

אפשר לומר שאנחנו חיים ב־תקופת מאבק ויצירה, וכל הגאון הלאומי מושקע ביצירות כמו צה"ל, או הקיבוץ.

תירוץ יפה, אך לא משכנע. חברות רבות יצרו יצירות־מופת היסטוריות בימי מאבק. המוזות אינן הייבות לשתוק כאשר התוחתים רועמים במשך עשרות שנים.

יש אומרים כי סיבת המחדל טבועה ב־מהות המישטר הקיים בארץ. איש אינו מגיע לטלויזיה, אם אינו כלבלב נאמן המקשיב לקול אדונו, והאדון הוא עסקנציק בעל אינטליגנציה של ציפור.

אבל גם זו אינה סיבה, אלא תוצאה, לא חשוב מה עולל לנו מישטר זה.

חשוב מדוע אנחנו סובלים מיש־טר כזה, מדוע הוא יכול להתקיים. כל עם זוכה לגולדה שהוא ראוי לה.

איני מוכן גם לתלות את הקולר בחוסר־כשרון. אנשים בלתי־מוכשרים יש בכל חב־רה, בכל הזמנים, בכל השטחים. הם מהווים תמיד את הרוב הגדול בקרב היוצרים. אין להם כל חשיבות.

השאלה היא: מה קורה למוכשרים?

מה קורה למוכשרים שלנו?

מדוע הם אינם יוצרים דבר בעל ערך?

* * *

שי לי ידיד (ידיד אמיתי, כי הוא שו־נא אותי שינאת־מוות), שאני חושב אותו לאחד האנשים המוכשרים בארץ בשטח מסויים.

מזה עשרים שנים מחכה אני, כמו כל ידידיו (שגם אותם הוא שונא), לספר הגדול שיכתוב.

אבל אין הוא כותב את הספר.

אין לו זמן. הוא כותב מאמרים. פיליטו־נים. שירים. מערכונים.

אין לו פנאי לכתיב דבר אחד שיש לו ערך, שיחיה יותר משבוע.

כל חייו הם הלטורה.

וכך הוא חי לו בפעלתנות מתמדת, תמיד במרכז של משהו, ומשחק את תפקיד ילד־הפלא — כשהוא מנסה להשכיח עצמו ומ־אחרים שהוא כבר נמצא במיטב גיל־העמידה, גיל שבו כמה וכמה מגדולי היוצרים כבר הלכו לעולמם.

כולנו מחכים עדיין ליצירתו — אך בסתר לבנו כבר השלמנו עם העובדה שהכישרון האמיתי הזה יורד לטימיון, ולא ישאיר אחריו אף דבר אחד שיש לו ערך, מלבד כמה פיליטונים קצרצרים.

כולם עוסקים בחלטורה — לא בצד היצירה, אלא במקום ח־יצירה.

* * *

חן סיפיר טיפוסי. תוך שינויים קלים אפשר להתחילו על משוררים, סופרים, ציירים, פסלים, ארכיטקטים ומלחינים לרוב. מילה נויראה, „חלטורה.“ דומני שמקורה סלאבי, ושמשמעותה: לעשות משהו חסר־ערך, לשם הפקת רווח קל.

דור שלם של יוצרים, וביניהם כמה בעלי־כשרונות מובהקים, עוסק בחלטורות.

התרבות, הקולטורה, פינתה את מקומה לחלטורה.

האנשים אצים־רצים מערב־ראיונות למחז־מר, מכתיבת פיליטון להופעה פוליטית חד־פעמית, מתערוכה של מה־בכך לפסטיבל של שירי־אפס, מחנוכת בניין פאר חסר־השראה לעבר חלוקת פרסים־על־שום־דבר — פרפטו־אום מוביליה רעשני, פעלתני, המסתובב סביב לא־כלום.

החלטורה השתלטה על חיינו, על הטלויזיה, על הספרות, על התיאטרון, על הכל.

* * *

החלטורה מכניסה כסף. הרבה־הר־בה כסף. שחקן מוכשר, זמר, סופר, המקדיש את חייו לחלטורה, יכול להשתכר יותר ממנהל חברת־ענק, מבלי שמס־הכנסה יוכל לשים את ידו על הלק־הארי.

אבל אינני מאמין כי תאוות־הכצע היא הגורמת לתרבות ה־חלטורה, לאנטי־תרבות.

הפסיכולוגים אומרים לנו, כי שום יצאנית אינה עוסקת במקצועה בגלל הכסף. הכסף זורם דרך אצבעותיה, ונעלם כפי שבא. ה־יצאנית שנדמה לה שהיא עושה מה שהיא עושה בגלל כסף, משתמשת רק כתירוץ כדי להסתיר מעצמה את מניעיה האמיתיים, המתחבאים בנבכי נפשה.

סבורני שאותה הדבר נכון לגבי החלטו־ריסטים. נדמה להם שהם רודפים אחרי ה־כסף, שהם עושים מה שהם עושים כדי לק־נות מכונית, דירה, וילה, כרטיסי־טיסה, בי־לויים.

הם משקרים לעצמם.

הם עוסקים בחלטורה מפני שאינם רוצים לעסוק ביצירה אמיתית. והשאלה היא שוב: מדוע?

איני מוצא תשובה אחרת מאשר זו:

האנשים המוכשרים האלה, אין להם מה לומר.

המחזאי המוכשר, המייצר שוב ושוב מח־זות מבריקים אך חסרי־ערך, עושה זאת מפ־ני שאין בליבו כל בשורה שהיא — לא חב־רתית, לא מדינית, לא אנושית. לכן הוא פונה לחלטורה, מספק מערכונים לאותה תופעה של חלטורה ישראלית בה"א הידיעה, הקרוייה „להקה צבאית.“

הסופר המוכשר חוזר ברשימותיו עד אין סוף על אשר כתב, ביתר כשרון, לפני עש־רים שנה — עוסק בחלטורות כדי לברוח מן הרומאן הגדול, שאין לו מה להשקיע בו.

הארכיטקט, שהכל ניבאו לו עתיד מזהיר, בונה שיכונים וגורף כסף מפני שאין לנגד עיניו שום תפיסה תרבותית, שום בשורה אנושית, העשוייה להוליד בדמיונו את ה־בניין שימשוך תשומת־לב עולמית בעוד חמישים שנה.

כולם חיים מן היד אל הפה, תרתי משמע.

כולם חיים את חיי הרגע, בתים־כול גובר והולך, תוך שינאה הדדית וקינאה הדדית, ואני מניח שכל אחד שואל את עצמו, לפע־מים, כשעות הקטנות של הלילה: מה קורה עימי?

* * *

קן בהיסוס אני קופץ את הקפיצה מן התרבות אל המדיניות, מן האמנים אל המדינאים. אני יודע שאלה הם שטחים שו־נים לגמרי, ויש להם חוקי־יצירה שונים.

בכל זאת, איני יכול להתעלם מן הדמיון המפתיע, למראית עין, בין הסופרים וה־שחקנים, מצד אחד, ובין הפוליטיקאים ה־מרכזיים, מצד שני.

הנה לפנינו דור שלם של פוליי־טיקאים שגדלו בארץ, שהפכו שרים ואף „שרים בכירים“, שכל פעולתם היא חלטורה.

במקום מצע רעיוני, יש להם מסע ראיוני.

הם אצים מראיון־טלויזיה לראיון־רדיו, מנסחים סיסמאות מפוצצות לכותרות של מחר בצהריים, ממציאים עקרונות פוליטיים הנשכחים שעה אחרי השידור.

לעיתים נדמה כאילו הממשלה כולה עוס־קת בחלטורה, חייה מן היד לפה, מנהלת מדיניות לשבוע או לחודש, כאשר השנה הבאה (שנת בחירות בארצות־הברית, נא לזכור!) היא הייעד ההיסטורי שיש להגיע אליו, וכאילו אין כל עתיד לחשוב על השנה 2001 — שנה שבה רוב אזרחי ישראל ד־היום עוד יהיו חיים ופעילים.

די להשוות אדם כמו דויד בן־גוריון, בעל התפיסה המדיניתי־אידיאית־מוסרית המגובשת, עם אנשים כמו משה דיין ויגאל אלון, כדי לעמוד על ההבדל המהותי בין יצירת־חיים לבין חלטורה.

השוואה זו דומה במידה מפתיעה להש־וואה שבין ש"י עגנון ו — — —.

* * *

חלטורה הורסת את כוח־היצירה שלנו בכל השטחים. היא רובצת עלינו כקללה.

זה בטוח, ואין זה גילוי חדש או מקורי.

איני יודע מהי התרופה לכך, ו־אם יש תרופה בכלל.

אולי יש תועלת בעצם הצגת המציאות במלוא החריפות, והבאתה לתודעת הקורב־נות, כדי לגייס כוחות נגדיים.

אולי.

עם הספר הפך לעם של חדווה ושלומיק

בעולם

(המשך מעמוד 10)

הרוחות, מחפשת עתה מועמדים להעמדה לדין.

רוסיה

מחיאות־הכפיים

עלו ביוקר

מחיאת־כפיים שלא במקומה, עלתה לעיר־כו של עיתון סובייטי ולצוות עוזריו ב־מקום עבודתם. המגוחך בפרשה הוא ש־אזרחים טובים אלה אפילו לא מחאר־כפיים: הם רק דימחו על תשואות של אחרים.

למתים — הידד. כאשר מדווחים ב־עיתונות הסובייטית על נאומיהם של אח״־מים, חובה לציין לא רק את דברי הנואם, אלא גם את מחיאות־הכפיים מצד הקהל. בדווחו על נאומו של הנשיא ניקולאי פיד־גורני, ביום הראשון של ועידת המפלגה הקומוניסטית האחרונה, שיבץ העיתון, ב־תמליל של הנאום, 117 פעם את המילה מחי־אות כפיים. בדיקה שלאחר המוות הוכיחה, כי המספר הנכון היה 107, והעיתון שגה בעשרה מקרים.

אלא שהקצף על עורכי העיתון יצא רק

שניים מתוך 7,000 העצורים שעצרו כוחות הביטחון, בעת הפגנת ההמונים בוושינגטון בשבוע שעבר, מובלים על־ידי שני שוטרים. מול כוונת רבבות המפגינים לשתק את עיר הבירה על־ידי חסימת עורקי התנועה, נקטו משטרת העיר ו־משטרת המדינה, שנעזרו ביחידות חי״ר ומארינס, בשיטת מעצרים המוניים. ה־שיטה הוכיחה עצמה, והמפגינים לא הצליחו לשתק את העיר. יחד עם זאת, היה ברור לכל הצדדים, כי זוהי רק פעולה ראשונה מסוגה, מצד האירגונים הלוחמים נגד המלחמה בויאט־נאם.

בגלל מקרה אחד מתוך העשרה: כאשר הו־כיר פודגורני בדברי־הפתיחה שלו את מו־תם של מנהיגים קומוניסטים בחו״ל, ביניהם מנהיג הגרילה הקובני ארנסטו (צ׳ה) גוארה, ונשיא ויאט־נאם־הצפונית הו־צ׳י־מין. במקום זה, הכניס העיתון את המילה ,מחיאות כפיים.׳

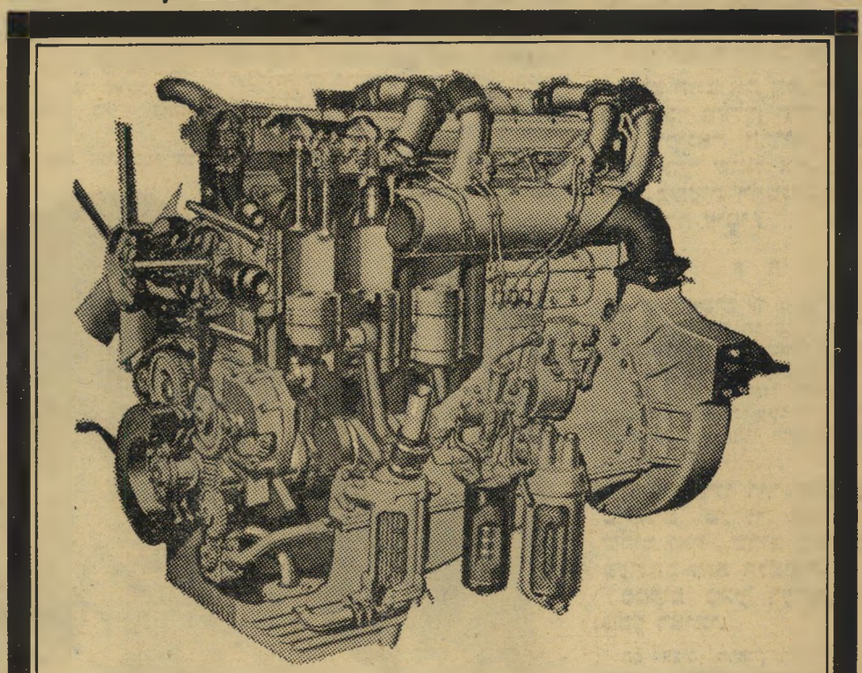
לדעת מומחים מערביים, לא היתה זו טעות דפוס או הזנחת מערכת, אלא מעשה־זדון של אחד מפועלי הדפוס. את קוראי ה־עיתון, מכל מקום, הצחיקה הטעות מאוד. את העורך ועוזריו, המחפשים כרגע עבודה — פחות.

הגיע משלוח נוסף של

מנועי דיזל "דאף" DAF

250 כ"ס • לרכב כבד

מתאים במיוחד למשאיות לילנד סופר־ביבר, סופר־היפו.

מנועי דיזל DAF מיוצרים גם עבור ענקי יצרני הציוד הכבד

למחפרים ■ עגורני בנין ■ לרכב ■ בולדוזרים ■ ספינות ■ משאבות ועוד ■

בני משה קרסו בע"מ

רח' ריבל 26 תל־אביב טל. 33241

חמנוני

קיבלת

חשבונך,

פרע נא

אותו בחקדם.

אני מבקש ב...

מינולטה

להשיג בחנויות המובחרות

מנהלת חשבונות

מישחק בז'סטות

פיטוריו הפתאומיים של עלי סאברי הפרו־סובייטי מוסברים על־ידי פרשנים רבים כ־מחווה של רצון טוב מצידה של מצריים, וצעד ממשי לקראת התפייסות עם ארצות־הברית.

ישראל, שודאי אינה רואה בעין יפה סי־מני השתפרות אלה ביחסי מצריים־ארצות־הברית, חייבת עכשיו לעשות מחווה דומה של רצון טוב, כלפי ברית־המועצות כדי לשמור על איזון הכוחות של המעצמות ב־מיזרח־התיכון.

הז'סטה היפה ביותר שגולדה מאיר יכולה לעשות עכשיו כלפי ברית־המועצות היא ל־פטר את אבא אבן. מה גם שצעד זה היה מתפרש כמחווה של רצון טוב מצידה של גולדה מאיר כלפי ישראל.

תעלומת העלייה מברית־המועצות

הרבה אנשים נאיביים, ביניהם שרי־ממש־לה ופרשנים מדיניים, מאמינים שאת זרם העליה היהודית מברית־המועצות יש לזקוף לזכות עמידתם הגאה של יהודי רוסיה, הת־עוררות דעת־הקהל העולמית, גל ההפגנות נגד ברית־המועצות בכל רחבי תבל, ועוד כל מיני לוקשים ממין זה. התמימים האלה באמת חושבים שהקרמלין נבהל מהפגנות היהודים.

רבותי, יש גבול לנאיביות! אילו ברית־המועצות היתה באמת רוצה, לא היה שום יהודי מצליח להתקשר טלפונית עם העולם החופשי, ובוודאי ששום קבוצה של יהודים לא היתה מצליחה לערוך שביתת־שבת ו־שביתת־רעב במסדרונות משרד־הפנים הסוב־ייטי. בשביל עבירות הרבה יותר קלות מ־אלה מאכלסים היום רבבות אזרחים סוב־ייטיים את בתי־הכלא, מחנות־העבודה ובתי־המשוגעים שברחבי ברית־המועצות. הרכבות שהעבירו לסיביר עמים שלמים, מסוגלות עוד להסיע לשם כמה מאות יהודים, המעי־זים להפגין במוסקבה.

או מה מתרחש שם? מה פתאום התחילו הרוסים להתיר את עלייתם של יהודים ל־ישראל? התשובה, נדמה לי, פשוטה מאוד.

ההתקרבות המצרית־אמריקאית החלה להד־איג את הרוסים מאז עלייתו של סאדאת לשלטון. מצריים הבינה שרק ארצות־הברית מסוגלת להחזיר לה את כבודה ואת השטחים שנכבשו על־ידי ישראל, מצריים מבינה גם שאמריקה לא תהיה מוכנה לעשות בשבילה את השרות הפעוט הזה חינם, והוויכוח ה־מתנהל זה חודשים בין וושינגטון לקהיר הוא על גובה דמי־השרות.

אמריקה לא תפעיל שום לחצים על יש־ראל, כל עוד נמשכת ההתמקחות על המחיר. עקשנותה של ישראל היא קלף מיקוח נהדר בידי אמריקה. ברגע שמצריים תקבל את תנאיה של וושינגטון, ותעשה את כל הסי־דורים שיבטיחו את תקפות חתימתה על ההסכם (סילוק המנהיגים הפרו־סובייטיים מעמדות־המפתח, וחיזוק עמדתו של סאדאת) תקבל מצריים כל מה שהיא תבקש מישראל. בידיה של אמריקה מצויים שני האביזרים הקלאסיים לניהול משא־ומתן: גזר ושוט. ה־גזר — פתיחת התעלה, נסיגתה של ישראל מסיני, ניצחון מדיני, וכמובן תמיכה כלכ־לית ושיקום הריסותיה של מצריים. השוט — עקשנותה של ישראל.

בידיה של ברית־המועצות, לעומת זאת, מצוי רק הגזר. היא יכולה להציע למצריים תמיכה צבאית ומדינית שעד כה, ארבע שנים לאחר תבוסתה של מצריים, לא קידמו את מצריים אפילו צעד אחד לקראת מטרתה הגדולה. אין בידיה של ברית־המועצות שום אמצעי־איום, שירתיעו את מצריים מעריכת תרגילי התקרבות לארצות־הברית. השוט ה־יחידי שיש בידיה הוא: יהדות ברית־המוע־צות.

בהתירה את עלייתם של יהודים מרוסיה — רומות מוסקבה לקאהיר שכל נסיון להש־תחרר מחיבוקו העז של הדוב הרוסי ו־חיזורים אחר אמריקה, יחזק את ישראל מבחינה מיספרית ואיכותית. וכדי שהרמז לא יהיה שקוף מדי, מעמידה ברית־המו־צות פנים כאילו אין בכוחה לעמוד נגד התקוממותם הגלוייה של יהודי רוסיה ונגד התעוררות דעת־הקהל העולמית. אם המצ־רים לא יתפסו את הרמז הזה, יכול להיות שברית־המועצות תיאלץ למכור לישראל מטוסים וטילים, בטענה של כניעה ללחצים בינלאומיים.

המסקנות המתבקשות מחיזוריהן של שתי המעצמות הגדולות אחר מצריים הן מעניינות ומסובכות מאוד: סירובה של ישראל ל־סגת מהשטחים יגרום לכך שמצריים תת־ייאש מאמריקה, ותחזור לתלות את תקוותיה בברית־המועצות. התרחקות מאמריקה תביא להפלתו של סאדאת, (עקב כשלון מדיניותו) לחיזוק המנהיגות הפרו־סובייטית, וממילא להפסקת העלייה מברית־המועצות.

אם אנחנו מעוניינים איפוא, להגביר את זרם העלייה מרוסיה, לשפר את יחסינו עם מוסקבה ואולי אפילו לזכות בתמיכתה ה־כלכלית והצבאית, עלינו לסגת מסיני ולחזק על־ידי כך את השפעתה של אמריקה על מצריים.

מסובך מאוד, נכון? אבל יש בזה משהו.

חיפה עיר הבילויים

את הדו"ח התמציתי ביותר על מצב ה־בידור וחיי־הלילה של חיפה שמעתי השבוע מפי בחור שנון, שחזר מביקור חטוף בפני־נת הכרמל. „ביום הראשון," אמר הבחור, „נחתי שם שבועיים, אבל למחרת זה נמאס לי."

„אות־הקריעה" לרן כסלו

אולי כבר הספקתם לשכוח, אבל לפני חודשים מיספר החייבתי במדור זה להעניק מדי פעם בפעם את „אות־הקריעה (בצורת תבנית־ביצים מיניאטורית) לכתב עיתון, רדיו או טלוויזיה, שיגלה אמת בלתי־ידועה לציבור ויצליח על־ידי כך לשנות במידה כלשהי את המצב.

אם כן, את „אות־הקריעה" של אביב 1971 אני מעניק בזאת לכתב עיתון „הארץ," מר רן כסלו, אשר בסידרת מאמריו „פשע מאורגן בישראל" הצליח לגלות לציבור צרכני־האינפורמציה אמת שעד כה היתה ידועה רק לפקידי עיריית תל־אביב, מר מר־דכי צרפתי (מנטש) ומקורביו, פקידי־ממשלה בכירים ושרים, בעלי סטייקיות וסוחרי־יר־קות בשוק הכרמל.

באומץ־לב, באובייקטיביות ובעבודה עיתו־נאית מקצועית, הביא מר כסלו לפנינו ידי־עות מבוססות, מהימנות ומדאיגות ששום עיתון, עד כה, לא טיפל בהן ועל כך מגיעה לו התודה והברכה. נוסף ל„אות־הקריעה" אני מעניק לו בזאת את „סיכת־דון־קישוט, דיקת העובדות, אותן הביא לידיעת הציבור — מגיע לו בהחלט העיטור של כנפי־טח־נת־רות.

נגד העירום

רבותי, בואו נדבר קצת על עירום. עירום בעיתונות, בסרטים, בתיאטרון, בחיים.

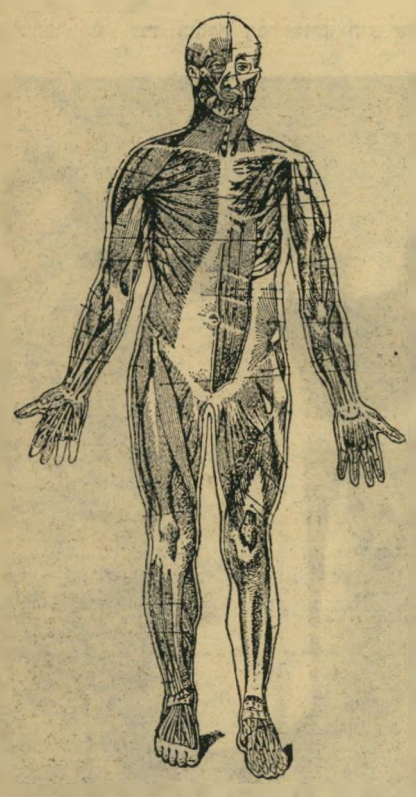
האם החברה המתירנית, המסירה יום־יום את ההגבלות שהיו מקובלות לגבי גוף ה־אדם, עושה אותנו חכמים, רגישים ומאוש־רים יותר? האם הצעד הזה, שצעדנו קדימה, הוא באמת בכיוון הנכון?

יש לי ספיקות. ספיקות רציניים.

מיום ליום גוברת בי ההתנגדות לעירום. ההתנגדות שלי איננה בתחום החוק או ב־תחום המוסר. אני חושב ש מ ו ת ר לפר־סם צילומי־עירום בעיתונות, ומותר להראות עירום בתיאטרון ובקולנוע ללא הגבלה של איך, מה וכמה. אינני חושב שהעירום מש־חית את נפשו של האדם.

ההתנגדות שלי לעירום היא על רקע אחר לגמרי. אני רוצה להתריע על הסכנה ה־צפוייה לכושר רגישותו האירוטית של ה־אדם, כתוצאה מחשיפתו לעירום.

פיקאסו, אם אינני טועה, אמר פעם של־כל אדם יש מיכסה של כושר־התרגשות לגבי דברים שונים. תבונה אנושית עמו־קה זו, שנתגלתה לי במיקרה, ובאי־חור, לצערי, פיענחה בבת אחת תעלומות רבות בתוכי וסביבי.

את המיכסה הק־צובה הזו של כו־שר־התרגשות, שנית־נה לנו כירושה או כפיקדון, אנו יכולים לבזבז בן רגע או תוך לילה, אך אם ננהג בתבונה, אם לא נפריז במשיכות מתוך החשבון הק־צוב שבידינו, עשו־יה אותה מיכסה עצמה להספיק לנו לכל החיים, או ל־פחות ליותר מאשר לילי־הוללות אחד.

כושר ההתרגשות שלנו, לפי הנחה זו, לגבי כל דבר בחיים — אהבה, מין, מזון, כאב, יצירה, סבל, צדק ועוול — אינו מעיין בלתי־נדלה של מים זכים, אלא כלי בעל קיבולת מסויי־מת מאוד. מימדי ה־רזרואר הזה שונים, כמובן, אצל אנשים שונים ותלויים בתורשה, חינוך ואלף דברים אחרים. זה יכול להיות כד, חבית או בור. מכל מקום, לכולם יש תחתית שאליה, בין אם נרצה או לא נרצה, אנו מגיעים באחד הימים. לפעמים קורה נס גדול, וכד השמן, אשר צריך היה להספיק ליום אחד, מספיק לשיבעה ימים, אך אפילו לניסים יש גבולות. אותו כד אינו יכול, בשום פנים, להספיק לנצח.

קחו, למשל, את אחת מחוויות־היסוד ה־משותפת לכל האנשים ללא הבדל דת, גזע, לאום, סטאטוס חברתי או מצב כלכלי. כח־נתי לכושר התרגשותו המינית של האדם. העירום, ככל שזה לא יישמע אבסורד, הוא אנטי־מיני, בכך שהוא אינו משאיר דבר ל־דמיון. הוא התחנה האחרונה במסע שלנו לעבר ההתרגשות, ומעבר לה מוטל מידבר השיממון.

הציפייה שלנו להגיע לתחנה אחרונה זו, מראות־השווא ותעלולי־הדמיון המזינים את נפשנו לאורך הדרך, הם הכוח המניע, ה־מקיים בנו את המתח האירוטי. כמו בכל יצירת אמנות גדולה — הבלתי־נודע (המיס־תורי, הבלתי־מובן, החידה, המעורר מחשבה, המגרה את הדמיון) חשוב לאין ערוך יו־תר מאשר הנודע (המובן, הפתור, המסוכם, הסופי).

אין ספק שאשה בשימלת מקסי, המרימה את שובל שימלתה ומגלה טפח קרסול, עשוייה לעורר בנו התרגשות אירוטית הר־בה יותר גדולה מאשה בביקיני על שפת־הים, או אשה המתהלכת עירומה בבית. נד־מה לי שניתן לקבוע כאן חוק אופטי מיוחד במינו: „ככל שמתגלה לעינינו פחות — אנו רואים יותר, וככל שמתגלה לעינינו יותר — אנו רואים פחות."

כאן, איפוא, טמון עיקר ההתנגדות שלי לעירום בעיתונות, בתיאטרון, בקולנוע וב־חיים. העירום מקהה את חושינו, ומחסן אותנו בפני התרגשות ממנו. שום אשה איננה מסוגלת להיות מגרה במערומיה, כפי שהיא מגרה אותנו כאשר אנו מפשיטים אותה ב־דמיוננו. תהליך ההתערטלות, המאבק ה־אינסלקטואלי, רגשי ופיזי, הכרוכים בתהליך זה, הם הרבה יותר חשובים, מגרים ומפ־רים מהשגת המטרה.

אתם זוכרים את השיר הקטן „הדו־כסת" של אדמונד רוסטאן, בתרגומו של ז'בוטינסקי? „ארוס, ארוס, לי תתן נא / אהבה לא אשיגנה, / לא ארחוק, עבר הנה לרקיע, / כי חלום נפשי חופשת / תם חלום, תבל נהר־סת, / כה אוהב את הדוכסה אל־תגיע."

הדוכסת העירומה בתיאטרון, בקולנוע, בעיתונות ובמיטבח היא בסך הכל מני־קן, בובת חלון־ראי־זה, אשר יחד עם בגדיה השילה מעל עצמה את כל ה־מיסתורין המופלא, המגרה והמפרה את דמיוננו והמכלכל את המתח האירוטי שב־זכותו אנו נמשכים אליה, ומקווים לה־גיע אליה, ויחד עם זאת לא להשיגה.

לתיאוריה השטחית שלי על הסכנות ה־נפשיות הצפויות לנו מן העירום יש גם השלכות מעשיות: אם את רוצה לקיים מתח אירוטי בחיי־האהבה שלך — עשי הכל כדי שאהובך לא יראה צילומי־עירום, סרטים פורנוגראפיים, אלבומים של תנוחות־אהבה, ולעולם, לעולם את תיראי בפניו עירומה! אל תראי לו בערב הראשון כל מה שיש לך, וכל מה שאת יודעת לעשות. תני לו לרצות, לשאוף, לחלום כמה שהוא רוצה, אבל אל תתני לו להשיג. מיכסת כושר־ההתרגשות של הגבר שלך נתונה בידייך.

את יכולה לרוקן את האוצר הזה בן־לילה, לשרוף הכל בהילולה אחת גדולה (ואין בזה שום רע, כמובן), אך אם את אשה חסכנית, אם שאלת הזמן מעסיקה אותך, אם את דואגת ל„אהבת־נצח", אם את רוצה שגם ב־שנה החמישית לנישואין שלכם יישאר משהו מן המתח האירוטי שהיה קיים ביניכם ב־ירח הדבש — התגלי לפניו לאט־לאט, ב־זהירות, לאחר מאבקים, וגם אז בקמצנות רבה.

ככל שהוא יראה פחות, הוא ירצה לראות יותר, וככל שהוא יכיר ויבין אותך פחות, הוא יחזר אחריך יותר.

לבשי מקסי לא רק על גופך, אלא גם על ראשך ונשמתך.

האמת העירומה — משעממת ומייתה.

דן בן אמוץ
מנהל חשבונות

מיוחד

נסיגה 30 ק"מ מהתעלה

• תחזוקת קו בר-לב • נוכחות מצרית

הבטחת דיין

ד שבוע ביצעה גולדה מאיר תרגיל גאוני.
ז רק מתי־מספר ידעו עד כך. ואילו שידעו — שתקו.

לגבי האזרח הרגיל, היה ביקור רוג'רס פסטיבל אחד ממושך. העיתונות, הסובלת כעת ממילא מבצורת סוטאלית של חדשות, התנפלה על הביקור כמוצאת שלל רב. כל חיוך, כל שיהוק של שר־החוץ האמריקאי, עוזריו, נשותיהם, טייסיו ונהגיו, דווחו באריכות. צהרון אחד הקדיש ביום אחד שישה עמודים שלמים לידיעות, סקירית, פרשנות, ניחושים, השערות ודברי־נבואה על הביקור ותוצאותיו.

מול המלל המשתפך הזה, עמד האזרח חסר־אונים. הוא שמע הצהרות שרים ועורכים,

סיסקו לוחש ליגאל אלון, שעה שרוג'רס לוחץ את יד גולדה. במשך כל המישחק עמד אלון מן הצד, בכוונה ברורה לתת לדיין להסתבך הפעם בהבטחות נסיגה. התמונה מראה: רוג'רס מייצג, סיסקו פועל.

שהתחרו ביניהם באי־אמירת דבר. הוא לא קיבל תשובה אף לא על אחת משאלותיו:

האם התקרב השלום? האם התרחק? האם השיג רוג'רס משהו? האם יצא בידיים ריקות? האם קטן המרחק בין עמדות גולדה ו־סאדאת, או להיפך?

אף אחד מן ההודעות והניתוחים לא הכיל מידע של ממש על מה שהתרחש באמת באותם ימים קדחתניים.

האונס של דיין

ה אמת היא זו: חלה התקדמות משמעותית לקראת „הסדר חלקי", הכולל נסיגה ניכרת של צה"ל מתעלת־סואץ.

ז התרגיל של גולדה היה טמון בכך שהתחייבות זו לנסיגה נרשמה על שמו של משה דיין.

עוד לפני שהגיע רוג'רס, כבר היה ברור לגולדה שהפעם היא תצטרך לותר ויתור ממשי. התקופה האחרונה למניעת צורך זה היתה שגשוג מצריים ייסוג מהסכמתו לשלום.

אולם הדיווחים מקהיר היו מדכאים ביותר (לגבי גולדה): סאדאת

דיין מחכה

תצלום מרתק זה מראה את שר־הביטחון בשעה שהמתין ל־בואו של סיסקו, כשהוא חצי חבוי מאחורי שיח, ובזרועו ה־שמאלית התיק בו הכין את הרשימות לשיחה. החיוך הנצחי שלו נראה מאולץ מאד.

לא זו בלבד שנשאר נאמן לנכונותו לשלום, אלא גם ערך טיהור בצמרת מישטרו וניפה את מתנגדי השלום עם ישראל. בשיחותיו עם רוג'רס גילה סאדאת גמישות, ורמז על נכונותו להתפשר לגבי פרטי ההסדר החלקי.

ההצהרות הנוקשות של דוברים מצריים, שנופחו בשימחה רבה על־ידי עיתוני ישראל, נועדו לתיצרוכת פנימית בלבד.

גולדה הבינה שאינה יכולה לפטור את שר החוץ של ארצות־הברית בהצהרות ריקות, וכי הפעם אין מנוס מהתחייבות של ממש.

רוג'רס לא יכול היה לחזור הביתה, כשבפיו הבשורה שמצריים גילתה גמישות, בעוד שעם ממשלת ישראל אין טעם לדבר.

לגבי ההסדר הכולל לא היתה גולדה מוכנה לותר במאומה. כי התיתור האפשרי היחידי הוא: הודעה על נכונות לחזור לגבול הבינלאומי בין מצריים וארץ־ישראל, במיסגרת חוזה־שלום.

לכן היתה רק אפשרות אחת לותיתור משמעותי: הודעה על נכונות לנסיגת צה"ל מתעלת סואץ.

גולדה פחדה לתת בעצמה התחייבות כזאת, שמא ינצל זאת מחר משה דיין, כדי להציגה כשבר־כלי ולהעמיד את עצמו בראש מחנה הניצים.

משום כך נקטה בתכסים: היא הטילה על משה דיין לברר את פרטי הנסיגה עם עוזר־שר־החוץ, ג'וזף סיסקו.

דיין היה יכול לסרב, כמובן. אבל אז היה מציג את עצמו כלפי האמריקאים כאדם שאי־אפשר לעבוד עימו, והיה מעורר על עצמו את זעם ממשלת ניכסון.

לכך לא היה דיין מוכן. הוא עדיין מקוה להיות לראש ממשלת־ישראל בהסכמת האמריקאים, ובתמיכת מערכת־הביטחון האמריקאית.

לכן בחר ברעה במיעוטה: לקבל על עצמו את ההתחייבות לנסיגה, הן מכחינה מוסרית והן מכחינה מדינית, תוך נאמנות לגולדה מאיר.

לפגישה המכרעת, שנתקיימה בין דיין לבין סיסקו ביום ו', ושצבא־הצלמים לא טרח להגציחה, בבולמוס הכללי של הביקור, נכח עוד אדם: שמחה דינין, איש־אמונה הפרטי של גולדה מאיר.

„הוא מילא שם תפקיד של רשם־קול," התלוצץ אחד מראשי המישטר.

דיניץ היה דרוש לגולדה כעד, כדי שדיין לא יוכל להתכחש, בבוא העת, למה שאמר, כמינהגו.

מה סוכם

מה **סוכם** בין דיין לבין סיסקו?

שום מיסמכים לא הוחלפו, אך הדברים נגעו לארבע נקודות עיקריות:

- **עומק הנסיגה של צה"ל מהתעלה.**
- **צורת התפיסה של השטח המתפנה.**
- **צורת התחזוקה של מעוזי קו בר־לב.**
- **התחייבות אמריקאית לחוש לעזרת ישראל, אם יתפסו המצריים והסובייטים את השטח, בניגוד להסכם.**

תוצאות השיחה:

- האמריקאים הבהירו לדיין שאין מה לדבר על נסיגה סימלית של כמה קילומטרים.

למעשה סוכם על נסיגה של כ־30 קילומטרים.

לדעת האמריקאים, לא משבש הדבר את המערך העיקרי של צה"ל בסיני.

פרס פיקאנטי: נסיגה זו היא בערך לאותו קו, שבו רצה משה דיין להיעצר במלחמת ששת־הימים. רק מעטים יודעים שדיין התנגד אז לתפיסת הגדה של תעלת־סואץ.

- **לגבי תפיסת השטח — אסור לצבא המצרי לחצות את התעלה.**

ישראל מסכימה לתפיסת השטח בידי פקידים וטכנאים מצריים. מצריים דורשת תפיסתו על־ידי מישמר מצרי צבאי סימלי, לפחות. הסתמנה פשרה של תפיסה בידי שוטרים מצריים. נגד פשרה זו התקומם למחרת היום עזר וייצמן, בהודעה כוזרה, יחידות־צבא

מוסחת. הודעה זו עוררה רוגז עצום בירושלים. אולם כוונת וייצמן היתה ברורה: למעשה אין הבדל בין שוטרים וחיילים.

- לגבי תחזוקת מעוזי בר־לב, טוענת ישראל שזה רכוש גדול, שיש לשמור עליו.

ברור שטענה זו באה כדי להכטיח נוכחות ישראלית כלשהי, לפחות בלבוש אזרחי, ובצורה של פועלי תחזוקה.

אם תתקבל פשרה זו, פירוש הדבר, למעשה, נוכחות כפולה, ישראלית־מצרית, עם תפקידים רשמיים מוגדרים, דבר שאולי יתקרב לרעיון המקורי של משמרות מעורבים.

- הבעייה הגדולה ביותר התעוררה לגבי הנקודה הרביעית: התחייבות אמריקאית לחוש לעזרת ישראל במיקרה של הפרה, באמצעים מדיניים וצבאיים.

סיסקו יכול היה להכטיח הכטחות בלתי־רשמיות. אולם המצב הפנימי כארצות־הברית הוא כזה שכמעט לא יתואר שממשלה אמריקאית תעז למסור התחייבות רשמית כזאת, המחייבת תהליכים מדיניים ופרלמנטריים מסובכים.

המילה „התחייבות" — commitment — הפכה באמריקה למילת־גנאי, על רקע מלחמת ויאט־נאם ופרשות אחרות. בציבור האמריקאי יש התנגדות קיצונית לקבלת התחייבויות נוסף, וסיסקו נשאר מגמגם בנקודה זו.

לעומת זאת הבהירו האמריקאים ש„ההסדר החלקי" הוא, בעיניהם, חלק מן המאמץ

ספיר מבפוט כל שימחת הנצחון של פינחס ספיר הצטיירה על פניו, בצאתו מן הפגישה המכרעת אצל גולדה, בה דרש תמורה מיידית עבור הבטחת דיין. ספיר ראה בהבטחה זו נצחון גדול לקו המדיני שלו.

רוג'רס מחזיק את ראשו

ברגע שצולמה תמונה זו של רוג'רס, בדרכו לפגישה עם גולדה, עדיין לא ידע אם עוזרו סיסקו הצליח להוציא מדיין את ההבטחה המבוקשת.

להשגת „הסדר כולל" (בניגוד לעמדת ממשלת ישראל, שאינה רוצה להכריז שהנסיגה החלקית היא חלק ראשון מנסיגה גדולה).

שני הצדדים התייחסו אל הפיכום שהושג כאל צעד מכריע קדימה. על כך מעידה תגובת האמריקאים והישראלים כאחד.

כצד האמריקאי: סיסקו מיהר מייד לקהיר, במטע הפגנתי, הביא את התוצאות לסאדאת ודיבר עימו במשך ארבע שעות על ההמשך.

למאדאת יש ענין של חיים־או־מוות בהשגת הסדר כזה, כי לדעת רכים נחרץ גורלו בזירה הפנימית, אם לא יושג הסדר.

כצד הישראלי: פינחס ספיר מיהר לגבות את המחיר. הוא תבע מן האמריקאים מייד מענק של 200 מיליון דולר — „על חשבון" כיסוי ההשקעה הישראלית בקו בר־לב. ישראל מעריכה השקעה זו רשמית במיליארד לירות ויותר.

זריזותו של ספיר השתלמה. רוג'רס הכטיח שניכסון ישלם את החשבון אם אכן יושג ההסדר החלקי.

נסיגה - עוד השנה

מה **יהיו** הצעדים הבאים?

אין לצפות למעשים דרמתיים מהירים.

מעתה, במשך כמה חודשים, ישתדלו שני הצדדים — מצריים וישראל — להרוויח זמן, לא לשם השגת שינוי מהותי, אלא מטעמי יוקרה. שום צד אינו מוכן להציג את עצמו כאילו ויתר מייד על הכל, רק משום ששר־החוץ האמריקאי טרח לבקרו.

אך השבוע נראה שנכשל הניסיון של גולדה לשמור על הסטטוס־קוו עד לשנת הבחירות של ארצות־הברית, וכי אכן יושג הסדר חלקי, ותהיה נסיגה עוד השנה.

בשביל ניכסון זהו הישג חיוני לקראת הבחירות האמריקאיות, ומנוי וגמור עימו להשיגו.

יתכן שכשיחת דיין—סיסקו דובר גם על לוח־זמנים מפורש, אחר־כך.

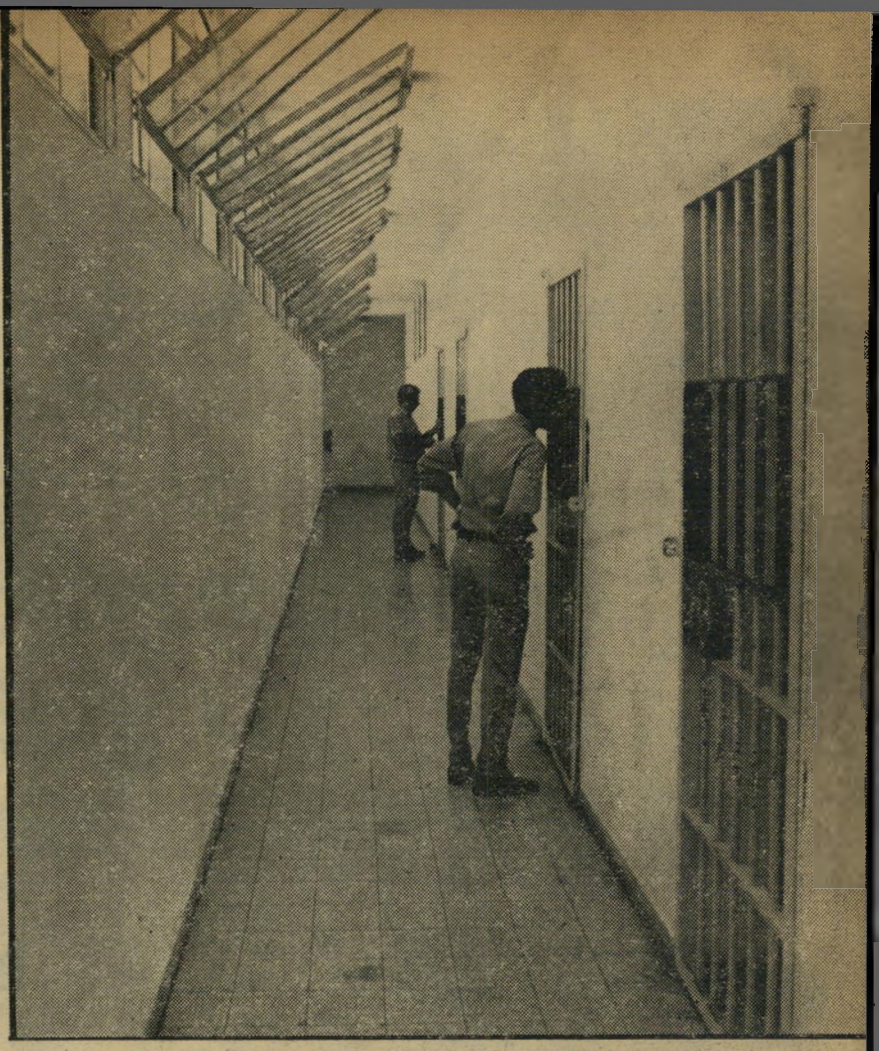
צעד לקראת נסיגה כללית

שאלה **אחרת היא** אם יישאר ההסדר החלקי מוגבל רק לחזית עם מצריים. בירושלים חוששים שמייד עם השגתו, יבוא לחץ אמריקאי חזק כדי להשיג הסדר חלקי גם עם ירדן. הסיבה: לא ייתכן שאמריקה תשיג הישגים למען מצריים, הקשורה עם ברית־המועצות, ולא למען ירדן, הקשורה עם ארצות־הברית.

מבחינה זו צודקים הניצים, הטוענים כי כל נסיגה תביא לנסיגה נוספת, וכי הדבר דומה לפריסת פרוסות של נקניק.

האמריקאים רואים את ההסדר החלקי בסואץ כצעד ראשון, שנועד להכשיר את התנאים הפוליטיים והנפשיים לצעד שני, וכן הלאה, עד לנכונות כל הצדדים להגיע להסדר הכולל לפי תוכנית רוג'רס — שהוא ההסדר היחידי האפשרי.

כאשר סיכם את הדברים עם סיסקו, צעד משה דיין צעד גדול בדרך זו — ביודעין או שלא ביודעין, מרצונו או בעל־כורחו.

אבו כביר

גיהינום או גן עדן?

"עכשיו אתה יכול לראות במו עיניך, שכאן לא גיהינום. העיתונות השמיצה אותנו כל השנים. הטעות שלנו היתה שלא הרשינו לעיתונאים לבקר באבו־כביר," אמר השבוע רב־פקד משה סלומיאנסקי, מפקד בית־המעצר של משטרת מחוז תל־אביב באבו־כביר, לכתב העולם הזה — הראשון מבין עיתונאי הראשון שהורשה לסייר בכלא, מאז הוקם לפני שבע שנים.

היו אלה שבע שנים, בהן חזרו ופרצו החוצה, מהבניין מוקף־התיל שביציאה המזרחית מתל־אביב, סיפורי־זוועה חוזרים ונישנים — על מכות, התעללות ואונס של אסירים בידי אסירים אחרים.

"מדוע אם כן לא הזמנתם עיתונאים עד היום, כדי להוכיח שאבו־כביר איננו גיהינום?"

"איני יודע מדוע," משיב סלומיאנסקי, גבר כסוף־שיער המשרת זה 35 שנה ב־משטרה. "לא אני הנותן את האישורים לכך. היתה זו שטות שהדבר לא נעשה עד עתה."

"הדבר המוזעז ביותר שאירע בין כותלי בית־הכלא שלך — ויותר מפעם — היה איגוס עצירים קטינים בידי מבוגרים. האם ייתכן שמעשים אלה ישובו ויתרחשו?"

■ ■ ■

"תכן — אם השוטרים לא ישמעו את הצעקות של הנער," משיב סלומיאנסקי בגלוי. "מובן שאם הנער כלל לא יצעק, אלא יסכים להיכנס עם עציר אחר לשירותים, לא נוכל גם להתערב. לא נדע בכלל מה מתרחש."

■ ■ ■

אכל מדבר זה, הכל בסדר באבו־כביר, לדעת הבוס. כל עציר מקבל ארבע סיגריות ליום. כל בוקר יש רופא וחובש בין שבע וחצי לתשע בבוקר. ומה, אגב, בשאר שעות היממה? "אינני לוקח על עצמי אחריות," מסביר הרפ"ק. "עציר מתלונן על כאבים — שולחים אותו לבית־חולים. מזה חודשיים שקיימת הוראה, כי עציר המתלונן על כאבי־לב — לא יוכנס כלל לכלא, אלא יישלח לבית־חולים."

אבו־כביר איננו בית־סוהר בו יושבים אסירים חודשים ושנים, ורואים במקום את ביתם, לתקופת מאסרם. אבו־כביר הוא תחנת מעבר — והעצורים מכלים את כל זעמם ותיסכולם בציוד ובריהוט, מתלונן מפקד המקום. "כל חודש צריך להביא 200 מזרונים ו־500 שמיכות חדשות. העצירים קורעים ומשמידים הכל. כשהם משתחררים, הם משתינים על המיטות."

"האם אין זו מחמאה מצידם על הטיפול במקום?"

"למה? מה כל כך רע פה?" עונה מפקד הכלא.

על כך, עונים אחדים מהפנסיונרים שלו, אותם פגש הכתב בעת סיורו.

דויד מורדוב

חשוד בגניבה

בן 18, נראה צעיר מגילו. תחבושת על המצח, פנס מתחת לעין שמאל. "קיבלתי מכות מהבולשת," מספר הצעיר. "תפסו אותי בעיר. לא רציתי להיכנס למכונית. הרביצו לי עם האקדחים על הראש. פתחו לי את הראש. הביאו אותי לבית־חולים, תפרו לי. בדיוק היום היו צריכים להוציא לי את התפרים. ביקשתי בבוקר שיקחו אותי לרופא. אמרו לי שאין רופא."

רפ"ק סלומיאנסקי: "באיזה שעה ביקשת לראות רופא?"

מורדוב: "בתשע וחצי, עשר."

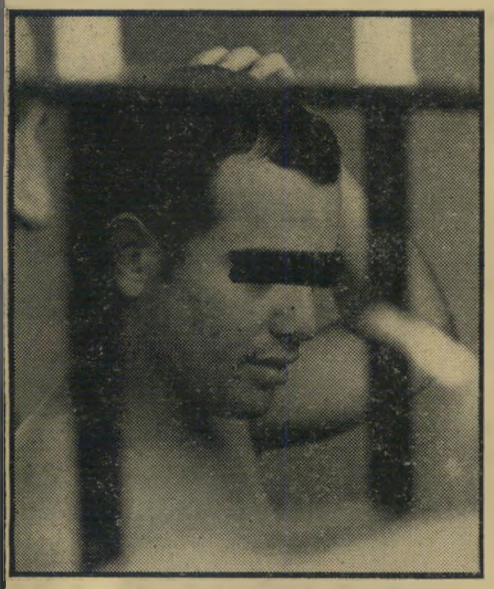
"נכון. אז כבר אין רופא."

חנן חובב

שוטטות

זקן אמנותי, כובע גבר, ללא חולצה. טוען שהוא מוסיקאי. מדי פעם חוזר ומגיע לאבו־כביר — כשבין ביקור לביקור ניתן לראותו משוטט בדיזינגוף, לבוש ככל אזרח מהוגן. על מה נעצר? מסרב לפרט. אחד השוטרים מתנדב להסביר: "חסר לו בורג." הסבר נפוץ, בבניין זה.

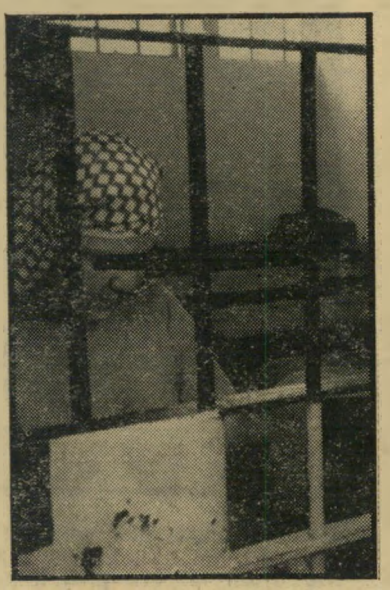
היחידים בבניין הענק המרגישים עצמם כמו בבית הם עובדי הנקיון, שהם אסירים שפוטים שהועברו לכאן, ורשאים משום כך לקבל ביקורים, בגדים, ולבלות את זמנם במשחקים העומדים לרשותם.

מנחם לוי

חשוד ברצח שכן

בן 20. האשמה: רצח, ברובה שהביא עימו מצה"ל, את שכנו, סנדלר בשם יהודה יכין, על רקע חשד בגניבה. משפטו החל מתברר השבוע. בשעת הסיור, נראה לוי שליו. ימים מספר לפני כן, ניסה להתאבד, חתך את ורידיו. עתה, נראה כמי שנכנע לגורלו. פני נער, חיוך מוזר. חבריו לתא מתייחסים באדישות לסיפורו הטראגי, מסוגו הם שומעים ללא הרף בבית הגדול. עניינם היחיד של העצירים הוא בהטבת תנאיהם, כל עוד הם בתוכו. הם מבלים את זמנם בשינה, או בישיבה בטלה על המיטה, במשך שעות ארוכות, עיניהם בוהות בקיר ממול. כאשר בא מבקר, מבקשים כולם סיגריה.

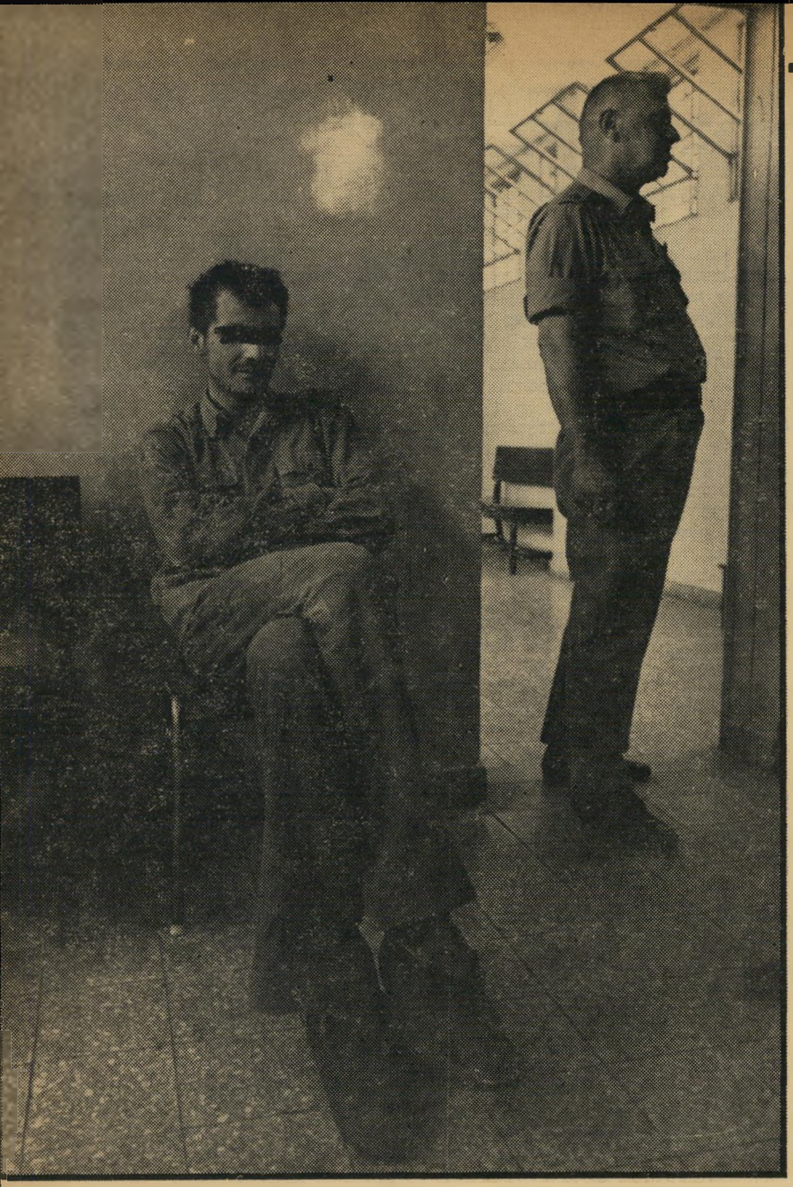

הילדה ישראלי

חשודה בגניבה מהורים

בת 16. חשודה בגניבת אלפיים ל"י מהורים ובריחה לאילת, שם נתפסה והועברה לבית הגדול. אביה רצה לחתום על ערבות ולשחרר אותה, אך הילדה סירבה, העדיפה להישאר עצורה. לא רוצה לחזור אל אמה החורגת.

אחת מאלף. בדרך כלל, מוכנים עצורים, שאינם פושעים ותיקים, לעשות הכל — ובלבד לצאת החוצה. האווירה, הליכלוך, הסכנים, הצעקות הבלתי פוסקות 24 שעות ביממה — מטריפות את דעתו של מי שאינו רגיל בכל זאת. פושעים ותיקים ופרוצות — מקבלים זאת יותר בשלווה, כחלק מקשיי המקצוע.

ארנסט ציילן

חשוד ברצח הסטודנטית

לאחר שהובא לאבו־כביר, החל משתולל, מטיח ראשו בקירות, ניפץ וקרע כל מה שהיה בתאו. שוטרים נאלצו להתגבר עליו כדי להגן על חייו. כך זה נמשך במשך ארבעה ימים.

„איך מחזיקים אדם כזה במשך ארבעה ימים ללא טיפול רפואי?"

„הוא סירב לקבל את כדורי ההרגעה שהישגנו עבורו." רק לאחר ארבעה ימי השתוללות, הועבר ציילן לבית־החולים בבת־ים.

גם ללא־מטורפים אין התנאים באבו־כביר נעימים במיוחד. עצירים רבים מתלוננים על האוכל העלוב. „אי־אפשר לאכול אותו," התלוננו רבים. „כל הזמן רק מרק איטריות וקציצות מלאות לחם."

תשובת הנהלת הכלא: „מי שרעב יכול לקבל מרק ללא הגבלה."

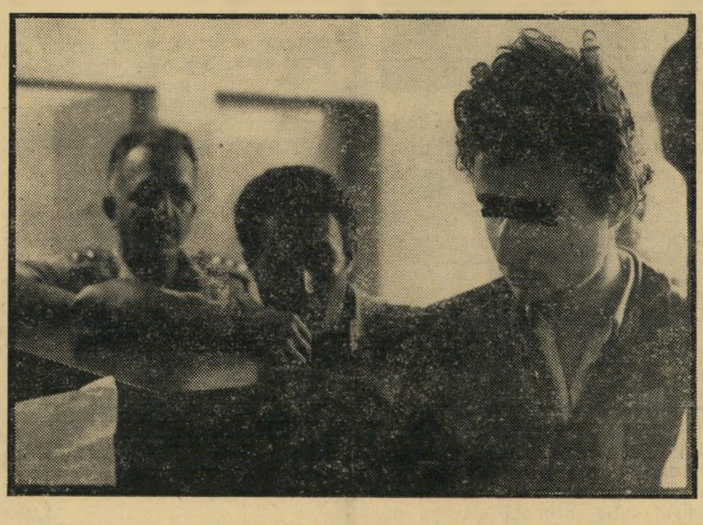
לעצירים אין אפשרות להחליף בגדים. אלה היושבים שם שבועות — יושבים באותו בגד בו נעצרו. גם ביקורים מבחוץ אסורים, מלבד באישור מיוחד.

אהרון אמיאם

ברח ממוסד לעבריינים

בן 12. ברח ממוסד לנערים עבריינים מסילה שליד ירושלים, לאחר שקיבל שם מכות. נתפס, הובא לאבו־כביר, ישב שם מספר ימים. איש לא מבקר אותו, איש לא מתעניין בו. עד שיוחזר למוסד, הוא רוכש בינתיים השכלה מרוכזת משכניו. מה הצ־דקה להחזקת ילד כזה בין פושעים מבוגרים וקשוחים? ואם כבר אין מקום אחר — כיצד זה אפשר שלא לנטרלו מחברתם?

נקודת המוצא של התפיסה המקובלת ב־אבו־כביר היא, כי זוהי תחנת־מעבר זמנית — עד שהעצירים משוחררים או נשלחים לבית־סוהר. התוצאה: אין צורך להקדיש מח־שבה ומאמצים מיוחדים לסידורי נוהיות ו־הפר־ה בין סוגי אסירים שונים. עקב תפי־סו זו, נגרמים נזקים חמורים — ביחוד לעצירים צעירים.

חנניה דויד

חשוד במעשה מגונה

בן 18. „עצירים שהיו איתי בתא היכו אותי, עם העקבים של הנעליים שלהם, ב־ראש. דרשו ממני סיגריות. מתים פה אחרי סיגריות. ישבתי פה חודש ו־11 ימים."

„מדוע לא התלוננת?"

„לא כדאי. איימו עלי שיגמרו אותי אם אפתח את הפה. אז קיבלתי את המכות ו־שתקתי."

תגובת מפקד הכלא: „הוא מופרע."

אולי, יחד עם זה, מסכימים הסוהרים, כי האלימות בין העצירים הינה עניין של יום יום. סיגריות, התנגדות למגע הומוסקסואלי, מיטה טובה יותר, מזרון נקי יותר — כל דבר יכול לשמש סיבה להתפרצות אלימה.

העם שהמנהיגים יילכו ראשונים

שעה שהמימשל של נשיא ארצות־הברית, ריצ׳ארד ניכסון, להוט כל כך לסיים את ה־מלחמה במזרח־התיכון, כשראשיו בסוחים שיש בידם כל הפתרונות וכל התשובות לכל הבעיות, אין הם יודעים עדיין כיצד לסיים את המלחמה שלהם — זו המתנהלת בווייט־נאם.

השבוע העלה מדינאי אמריקאי הצעה גאו־נית לסיום מלחמת וייט־נאם. היה זה ה־סינאטור הדמוקרטי מדרום דאקוטה, ג׳ורג׳ מק־גוברן, הרץ למינוי מטעם מפלגתו כמוע־מד לבחירות לנשיאות ארצות־הברית. מק־גוברן, מראשי מחנה היונים בארצות־הברית, הצהיר באסיפת סטודנטים כי אם לא תבטל ממשלת ארצות־הברית את חוק גיוס החר־בה, יציע בסינאט הצעת תיקון לחוק.

לפי הצעה זו, אמר מק־גוברן, יחוייבו כל מנהיגי ארצות־הברית להשתתף בפועל במלחמה בה נלחמים חיילי ארצות־הברית. החל בנשיא, וכלה בראשי המטות, יחוייבו כולם להשתתף במלחמה בחזית עצמה ולא בעורף.

מק־גוברן אמר כי הוא מכיר אומנם במג־בלות הגיל והכושר הגופני הלקוי של ה־מנהיגים, אבל „ישנם דברים מסויימים ש־המבוגרים יכולים עוד לעשות בחזית — כמו, למשל, לנוע בראש היחידות בשדות־המוקשים!״

זוהי הצעה הטובה לא רק לארצות־הברית. לוא היו חוקים דומים מתקבלים גם במצר־יים ובישראל, היו מנהיגי שני הצדדים מנס־נפים פחות בהרבות ומגלים יותר גמישות משהם מגלים עתה כדי לקרב את השלום.

ראש־הממשלה הטרנספורמציה של גולדה

פעם אחת, לכל אורך ביקורו של שר־החוץ האמריקאי ויליאם רוג׳רס בישראל, כמעט ונגרמה תקרית דיפלומטית. חוללה אותה דוקא ראש־הממשלה, גולדה מאיר.

היה זה בפגישה הראשונה של רוג׳רס עם גולדה ושרי הממשלה הבכירים. גולדה וה־שרים הקשיבו בנימוס ובאורך־רוח לדו״ח של רוג׳רס על שיחותיו עם מנהיגי מצריים. והנה לפתע, כאשר הגיע רוג׳רס לבעיית סיום הלוחמה תמורת הנסיגה הישראלית, הוא אמר כי „מנהיגי מצריים אינם יכולים להסכים לכך.״ הדברים שנאמרו בטון של הזדהות והכרה בצידקתם של המצרים הר־תיחו את גולדה. היא הגיבה בצורה קולנית שנשמעה באוזני רבים כצעקת נזיפה, כאילו היתה גננת הנוזפת באחד מילדי הגן שלה.

שרי ממשלת ישראל, הרגילים ליחס זה מצד ראש־הממשלה, הרגישו שלא בנוח. היה זה דוקא רוג׳רס שהתגבר על התקרית הבלתי נעימה כשהמשיך בדבריו כאילו כלום לא קרה.

הסכתא הקשוחה תתרכך. אולם דוקא בימים האחרונים, בשעת ביקור רו־ג׳רס ולאחריו, חלה מעין טרנספורמציה ב־ראש־הממשלה. למשקיפים בירושלים נראה היה כי קשיחותה נשברה. עובדה: בשיחות שקדמו לביקור, היא נכנעה ללחצים שהופ־עלו עליה על ידי יצחק רבין, פנחס ספיר ואבא אבן, שתבעו לא להתקשח מול האמרי־קאים. היא אמרה: „אני לא אהיה למיכשול,״ ומשפט זה הפך למעין מתן היתר פעולה למחנה היונים בממשלה.

עובדה נוספת: בשבועות הקרובים עומ־דת גולדה לנסוע לוועידת המפלגות הסוציא־ליסטיות המתכנסת בפינלנד. אף אחד משרי הממשלה לא רצה לנסוע הועידה זו, כיוון שברור לכל כי מי שיסע יצטרך להתייצב מול ביקורת נוקבת של ראשי המפלגות ה־סוציאליסטיות על מדיניותה של ישראל.

בלית ברירה כמעט, הוטל התפקיד על גולדה. נראה שהפעם תנסה גולדה לכבוש מחדש את אהדת המפלגות הסוציאליסטיות בעולם המערבי. היא תנסה לשבור את התד־מית של הסכתא הקשוחה ותגלם דמות של אשה רחבת־לב הפתיחה לכל הצעת שלום.

דיעות הכסף יענה את הכל — גם את סיכסוך ישראל—ערב

ציור מפות־שלום, שנועדו להביא לפית־רון סיכסוך ישראל—ערב, הולך והופך ל־תחביב כלל־עלמי. מלבד ישראל, עוסקים בזאת הכל.

המפה האחרונה — הנמצאת ברגע בעיון על שולחנו של ראש ממשלת קנדה, פייר אליוט טרודו, צוירה על־ידי אחד מאזרחיו, ג׳רי פ. אלברטה גאלאגר, מנהל חברת־נפט ענקית בקלגרי שבמדינת אלברטה בקנדה. גאלאגר בילה בזמנו שנים רבות בארצות ערב, בעסקי הנפט. עתה, במכתב גלוי ל־ראש ממשלתו, הציע איל־הנפט את הפיתרון הבא — במיטב המסורת הקאפיטליסטית, לפיה הכסף יכול לקנות הכל — גם את השלום.

המדבר יקום לתחייה. איל־הנפט ה־קנדי הציע החזרת חצי סיני המערבי ל־מצריים, פירוז חלקו המזרחי של המדבר, וכן הגדה המערבית ורמת הגולן, המיכתם לאיזורים בינלאומים. בשטח הבינלאומי ש־בסיני, יוקם איזור־סחר בינלאומי, חופשי ממיסים ומכל הגבלות מסחר, יבוא ויצוא — משהו הדומה לנמל חופשי.

הסרת ההגבלות תזרים לאיזור סעילות מסחרית בינלאומית, וזו מצידה תמריץ גם את הפעילות הכלכלית של עמי האיזור.

הגוף שיפקח על האיזור — האו״ם, ל־דוגמה, בשיתוף עם ארצות־הברית ומדינות אירופה המערבית — ישקיע במקום שני מיליארד דולר, לבניית שתי תחנות־כוח גר־עיניות, רשת מפעלי המתקת־מים, שדות תעו־פה, דרכים, וצינור נפט. תחנות־הכוח ו־המתקת המים יספקו מספיק מים וכוח לה־קמת תעשייה וחקלאות שיספיקו ליישוב הפליטים שיבחרו לעבור לשם.

חיסול בשתי מיזים. אשר לרמת־הגולן והגדה המערבית, הציע גאלאגר כי ישראל תיקנה אותן מסוריה וירדן — ב־מחיר העולה בהרבה על ערכם הממשי של האדמות בשטחים אלה.

במכתבו, שהתפרסם בעיתוני קנדה וזכה שם לדוקא להד חיובי, הוסיף גאלאגר ומנה את כל היתרונות של תוכניתו. לפי חישובו, לא נותרה אף בעייה אחת שאינה באה על פיתרונה, בעקבות מפת־השלום שלו.

היתה זו, ללא ספק, תוכנית מושלמת — מלבד הפגם היחידי, שלא ענתה על השאלה:

(המשך בעמוד 23)

המפה של גאלאגר*
הכסף יקנה שלום

• השמחים המוצעים לפירוד, מקווקווים.

גרישה פייגין

איך נראית הצגת חשפנות בברית־המועצות?

מעלים על הבמה טרקטור, ומפרקים או־תו לחלקים.

שלושה חודשים אחרי שעלה לישראל, ממשיך העולה המפורסם ביותר שעלה ל־קוראות „מתי יהיה אבוטבול פייגין?״, מ־שיך להיות סמל המאבק לעליית יהודי ברית־המועצות, גם ובעיקר בעיני עצמו.

כל נסיון להסיר מעליו את עטיפות ה־סיסמאות, התעמולה והאידיאולוגיה, ולגלות מתחתן את האדם — את האיש שזכה אחרי

„הפנתרים השחורים״ (שמאל) הפכו אותו לסמל
ההעדפה של המימסד — כיצד רואה הוא אותם

אחרונה מברית־המועצות, גרישה פייגין, להיות הטרקטור שבבדיחה המצוטטת לעיל. העולה מריגה, ששמו הפך למושג המייצג את העלייה הרוסית החדשה, כמו בעיני הפנתרים השחורים, שהציגו את שמו מול השם „אבוטבול״ בכרזות בהפגנותיהם ה־מאבקים קשים ונואשים להגשים את חלום חייו ולחיות בארץ שהכיר אותה רק ב־דמיונו — נתקל בחומה של נוקשות.

שאלה: גרישה, מה הדבר שנתקלת בו בארץ, השונה בתכלית מהתדמית שהיתה לך לגביו?

תשובה: „אני בקי בתולדות העם העב־רי והציונות. הכרתי גם שם את החיים ה־פוליטיים בארץ. מה שזיעזע אותי מאז עלי־תי לארץ, זה כשראיתי את הקיבוצים. נד־המתי. מעולם לא חשבתי שהרמה התר־בותית שלהם כל כך גבוהה. לכל קיבוצניק יש בספריה הפרטית שלו יותר ספרים מ־אשר יש למלומד רוסי ממוצע. גם ירושלים הפתיעה אותי לטובה. כשביקרתי בה, ראי־תי שהיא הרבה מעבר למה שחשבתי.״

או, למשל:

שאלה: „מה הדבר הראשון שקנית ב־כספך הפרטי, כאשר עמדת מול האפשרות לקנות בחנות כל מוצר־מותרות שתרצה?״

תשובה: „קניתי תליון עם מגן־דויד... אחר־כך קניתי גם ספרון קטן על הכותל ה־מערבי.״

הפספיבל נמשך

פ סטיבי פייגין, שהחל עם עלייתו של גרישה לארץ, עדיין בעיצומו. „ב־רוסיה,״ אומר גרישה עצמו, „הכניסו אותי בכוח לבית־משוגעים. כאן העם ישגע אותי. אני מפחד שאכנס בסוף כאן לבית־משוגעים. כל ישראל אוהבים אותי. אני לא יכול ללכת ברחוב או להיכנס לבית־קפה. כל אחד רוצה שאשתה עימו כוסית קוניאק. כולם מכב־דים ומנשקים אותי. ברוסיה לא שתיתי בכ־לל אלכוהול. כאן אני צריך לשתות קוניאק כל היום.״

גרישה, לבוש עדיין בחליפות שהביא עימו מברית־המועצות, מתגורר כיום בחדר ש־העמידו לרשותו במעון העולים ביפו (עם טלפון). לכאורה הוא נמצא במעמד של תל־מיד באולפן לעברית. למעשה הוא כבר יושב על תקן של עסקן. עיסוקיו הציבוריים ה־רבים מונעים ממנו את האפשרות ללימודי עברית סדירים.

בשלושת החודשים שהוא בארץ ביקר פעמים ספורות בלבד באולפן. באחד הביקו־רים הודיע: „אני לא יכול ללמוד עברית בצורה כזאת, עם עוד כל כך הרבה אנשים בשיעור.״ הוא ניסה לשכנע את מורתו ב־אולפן, לאה פארי, שתלמד אותו עברית ב־

העסקן גרישה פייגין ליד בניין ה־ועד־הפועל של ההסתדרות, שם חתם על הסכם, לפיו יערוך מסע הרצ־אות בקיבוצים ובמוסדות, בשפה הרוסית.

שיעורים צרטיים. מחוסר זמן, או סיבות אחרות, לא יצא הדבר לפועל. אבל גרישה התיידד עימה. היא מלחה אותו כמעט לכל המקומות בהם הוא מופיע, עד שהחלו לרגן אחריו כי הוא מתכוון לשאתה לאשה.

אומר גרישה על כך: „נשים לא מעניינות אותי ונישואין לא באים בחשבון. הנה, סיפרו לידיד שלי שאני דרשתי דירת פאר ב־מרכז תל־אביב. צחקתי בקול רם כששמעתי על כך. אני מופתע שיש בארץ אנשים ש־מפריחים עלי את אותן השמועות הזהות עם הפירסומים המשמיצים עלי בעיתונות הסובייטית. סוכנות הידיעות הרוסית נו־בוסטי פירסמה שקנו לי מכונית־פאר ב־30 אלף דולאר. החברים שלי בארץ שמעו את הם רוצים שאבוסבול יהיה כמו פייגין, מה, הם רוצים שתהיה לו דירה כמו לפייגין? הנה, הציעו לי דירה של שלושה חדרים. לא הסכמתי. ביקשתי שיתנו לי רק דירה של חדר וחצי. לא חשוב איפה. ביקשו ממני שאלך לבחור ולראות את הדירה שנותנים לי. אמרתי להם שלא אלך לראות אותה. אקח דירה בכל מקום. אפילו בבית ישן.“

אבל במחשבה שניה מודה פייגין שבכל זאת ישנה כאן בעיה, אותה הוא מוכן להס־ביר כך: „הבעיה מוכרת לי. אבל צריך לה־בין שמי שבא עכשיו מברית־המועצות הם אנשים בעלי השכלה גבוהה, אקדמאים, ש־עזבו שם דירות שהתגוררו בהן שנים רבות. הם השאירו הכל ובאו לכאן. הם שילמו במפלגה הציונית סוציאליסטית. בבית שלנו בלטביה היו תלויות תמונות של חיים נחמן ביאליק, תיאודור הרצל, חיים וייצמן ודויד בן־גוריון. תמונה של ז׳בוטינסקי לא היתה. כל השמועות כאילו הייתי בלטביה חבר בית״ר אינן נכונות. לא הייתי יכול להיות חבר בית״ר. הייתי בן 10 כשאסרו בלטביה כל פעילות ציונית.

„למפלגת העבודה הצטרפתי מפני שאני סבור שהיא קרובה להשקפותי הפוליטיות. אני רוצה לקחת חלק פעיל בבניין הארץ ולכן אני רוצה להיות שייך למחנה העבודה. אבל לא צריך להבין מכך שנכנסתי לעבודה כדי להיאבק באחרים. אני אוהב גם את מפ״ם וחרות. כולם הם בני עמי.“

מדוע בכל זאת היה צריך למהר כל כך בקביעת השתייכותו הפוליטית? „רציתי ל־הזדהות עם העבודה. היתה סיטואציה כזאת שמכל מיני מפלגות חשבו שאני שייך להם. רציתי להיפטר מכל המיטרדים ולכן הצטרפתי לעבודה. אני רוצה להיות אזרח רגיל. אחרי שאסיים את האולפן אלך לעבוד במש־רד־התחבורה אצל שמעון פרס. הבטיחו לי שאקבל עבודה במקצוע שלי: קשר־תעופה.“

עד שיהפוך לאזרח רגיל ממשיך פייגין להיות סמל, ושקשה לומר שאינו נהנה מכך. הנה, בראשון ליוני הקרוב, יצא גרישה ל־פאריס. הוא הוזמן לשם באורח רשמי על־ידי השגריר אשר בן־נתן. הביקור יימומן על ידי משפחת רוטשילד שתארח אותו בתקופת שהותו בפאריס. בחמישי ביוני, יום השנה למלחמת־ששת־הימים, יופיע גרישה יחד עם השגריר בן־נתן בעצרת של יהדות צרפת באחד האולמות הגדולים בפאריס.

לא צריך לשכוח שמאז עלה לארץ הספיק גרישה כבר להשתתף בועידת היהודים ה־עולמית בבריסל למען יהודי ברית־המועצות, ולנאום בכיכר טרפלגר, באותו נושא.

מה קורה עם העולה המפורסם ביותר מברית־המועצות שלושה חודשים אחרי עלייתו?

מתי יהיה פייגין-פייגין?

הרצאות ברוסית

את לילי־הסדר אמור היה גרישה לב־לות עם חברי קיבוץ ברעם בגליל, שהם פטרוניו מהתקופה בה נכלא בבית־המשוגעים בריגה על מאבקו לעלייה. בקיבוץ נערכו הכנות מיוחדות לרגל הסדר בהשתתפותו של גרישה. אבל ברגע האחרון נאלץ גרישה לבטל את ההזמנה. הוא העדיף להיענות להזמנתו של סגן ראש־הממשלה, יגאל אלון, להסב עימו יחד בקיבוץ גינוסר. חברי בר־עם המאוכזבים לא שמרו לו טינה. הם הז־מינו את פייגין לבלות את חופשת הקיץ שלו בקיבוצם.

בין חג לחג הוא עורך סיבוב הופעות. „יש לי הופעות מטעם ההסתדרות. מזמינים אותי להרצאות ראשי ערים, מזכירי מועצות פועלים ובקיבוצים. אני מרצה ברוסית ו־מתרגמים את דברי לעברית. הנושא שלי בכל ההרצאות האלה היא הפילוסופיה של האנטישמיות בברית־המועצות ומאבק היהו־דים שם לעלייה. עבור כמה מההרצאות משלמים לי, ובשביל אחרות לא. יש מקומות שאני בעצמי מסרב לקבל תשלום. בכמה בתי־ספר למשל, הופעתי בפני התלמידים, ביקשתי בעצמי שיעבירו את התשלום ל־מוסדות צדקה.“

השמועה הזאת, עוד לפני שהתפרסמה ב־עיתונות הסובייטית.“

סדר יומו של העולה החדש גרישה פיי־גין הוא עמוס וגדוש. הוא משכים קום ב־בוקר, מתקלח במיקלחת קרה — הרגל ש־קנה לעצמו עוד בברית־המועצות — מת־עמל התעמלות בוקר („בישראל שמנתי. האוכל כאן הוא יותר מדי טוב“), ויוצא לבית־קפה קטן שליד מעון העולים כדי לסעוד ארוחת־בוקר. את הארוחה הוא מש־לם מכיסו.

בהיותו בעל מעמד של עסקן ציוני, מק־בל גרישה טייגין סובסידיה מיוחדת ממשרד הקליטה — 500 ל״י לחודש.

אחר־כך הוא אמור ללכת ללימודי האולפן. אלא שהחגים התכופים, נסיעותיו לחו״ל, מסעות הרצאותיו ופעילותו בקרב העולים החדשים מברית־המועצות — מונעים ממנו לעשות זאת.

חלק ניכר מזמנו שוהה גרישה בבית־סוקולוב, בית אגודת העיתונאים בתל־אביב, כשהוא מוקף עיתונאים וידידים, מעניק רא־יונות ומשמיע הצהרות. לא נעלם ממנו כי שמו נישא לגנאי בפי הפנתרים השחורים כ־סמל לעולה בעל הזכויות המועדפות. מה יש לו להגיד על כך?

גרישה: „אין לי שום דבר נגדם. ברצון רב הייתי נפגש עם הפנתרים ומשוחח איתם, לוא ביקשו זאת ממני. אני לא מבין מדוע תשלום גבוה בעד הזכות לבוא ארצה. אבל כשהם באים לכאן הם אינם רוצים טובות. הם לא זקוקים לפילנטרופיה. כל מה שהם רוצים שיתנו להם זה דירות ועבודה — מה שמגיע להם.“

איך משפיע על אדם במיטב שנותיו, ה־מעבר החד מחברה פוריטאנית וסגורה כמו זו בברית־המועצות, לחיים בחברה מתירנית, עם סצינות מישגל בסרטים ותמונות עירום בקיוסקים לעיתונים?

גרישה פייגין אינו יכול להחליט עדיין. „אינני רוצה להביע דיעה בעניין זה. אני עדיין לא מספיק זמן כאן כדי להביע דיעה. אני רוצה עוד לחיות ולראות כאן לפני שאוכל להשיב על כך.“

„רוצה לבנות את הארץ!“

את שוכח יפה ומשכנעת. אבל מדוע לא היה מוכן להמתין גם לפני שהוא קובע את דעתו הפוליטית ומיהר להצטרף למפלגת העבודה בטכס רשמי?

גם על כך יש לגרישה פייגין מה לומר: „את החיים הפוליטיים בישראל אני לא מכיר מהיום. הכרתי אותם עוד ברוסיה. כעת אני רק משלים את ידיעותי בנושא זה. תמיד הייתי אוהד מפא״י. אבי היה חבר

התלמיד גרישה

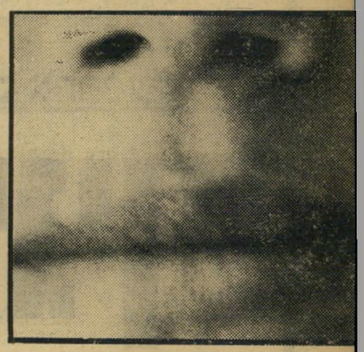
גרישה במעון העולים ביפו, עם המורה לעברית שלו, לאה פארי, המנסה להקנות לו מושגים ראשו־נים בשפה החדשה. עד כה טרם הצליח פייגין ללמוד הרבה, ביקר באולפן בו הוא רשום רק פעמים ספורות. בין עיסוקיו הרבים, נותן גרישה גם הרצאות ברוסית ברחבי הארץ.

דוגמניות=הצמרת נאספו לתחרות „בעלת השפתיים היפות ביותר"

חני פרי

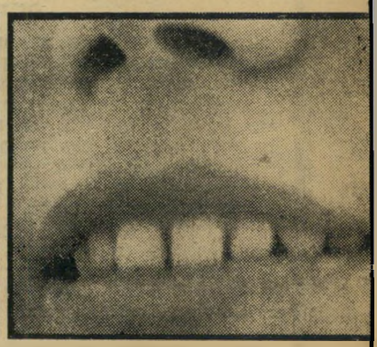
חווה לוי | דניאלה טולידאנו

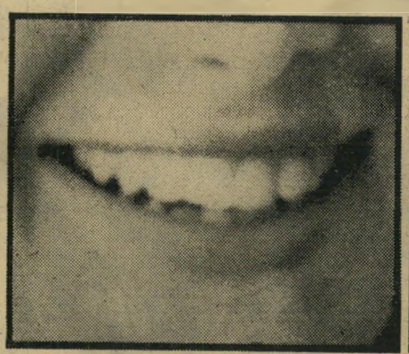

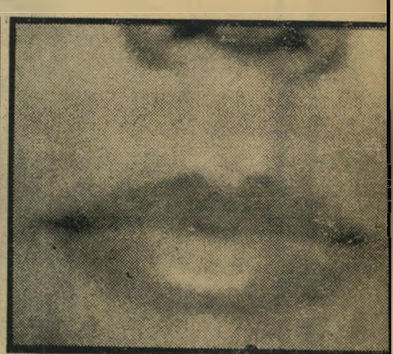
שרה גורן | סמדר דו ור

קארין דונסקי | זיוה שומרת

אשר אומרים לבחורה: „איזה פה יש לך" — מתכוונים בדרך כלל לתאר כמה צדדים לא כל־כך נעימים ב־אישיותה. לא תמיד. בשבוע שעבר נאמר משפט זה במשמעות לגמרי שונה. ה־פעם — היתה הכוונה באמת לפה עצמו. ליתר דיוק: לפיותיהן הפוטוג־גניים של מיטב דוגמניות ישראל.

דוגמניות אלה, שהתאספו בשבוע ה־אחרון במיבצע מיוחד, שנערך על־ידי

- ומעשים השופט מנשק את בחירתו: אבי בהט, מנחה ובדרן, שה־ה אחד מאר־בעת השופטים בתחרות, מעניק לאחר התחרות נשיקה לחני פרי — בחירתו לפרס הראשון. השופט השני — אבי אברמוביץ, דייל ראשי ב„אל־על", בחר להעניק את הפרס הראשון ללני אורן. השופט השלישי, צלם־העיתונות ויליאם סעד, בחר בדניאלה טולידאנו. השופט הרביעי, הפירסומאי משה דיין, בחר ברות ירון, שבאה לתחרות עם בנה.

שפתיים יישקו

„העולם הזה" וחברת „הלנה רובינ־שטיין", הציגו פיות בכל תנוחה וה־בעה אפשריות.

בדרך כלל, חייבת דוגמנית לעמול קשה לקראת יום צילומים, לדאוג ל־איפור מדוייק וכדומה. הפעם — הן נתבקשו לעשות בדיוק את ההיפך: להביא את האביזר המרכזי — שפתי־הן — נקי מכל איפור. „הלנה רובינ־שטיין", שהשתתפה במיבצע כדי לפתוח במסע־פירסום למערכת שיפתונים חדשה.

עד כאן, היה הכל טוב ויפה. הבעיות החלו כאשר החלה ההתחרות על ה־תואר „בעלת השפתיים היפות ביותר".

מוקד הבעייה: העובדה שחבר השופ־טים היה מורכב מגברים. הם התגלו לפתע כמבינים גדולים בשפתיים.

ההתייעצויות המיקצועיות התפתחו במהירות לוויכוחים סוערים, כשכל שו־פט מנסה לשכנע את עמיתיו בשיפתונית שלו. היה זה ויכוח עקר. אף אחד מהם לא הצליח לשכנע. כאשר נעשה ברור שבעלות השפתיים עלולות לגווע ברעב, לפני שתיפול ההכרעה — הובאה בפני חבר השופטים המלומדים הצעת פשרה, שנתקבלה על כל שפה: כל שופט יבחר במועמדת שלו. במקום פרס ראשון אחד — חולקו ארבעה. רעיון מצויין.

רות ירון | דורית גרי

דיבורים - דוגמניות הצמרת באולם ההרצאות של חברת „הלנה רובינ־שטיין", מאזינות להרצאה לפני פתיחת תחרות „בעלת ה־שפתיים היפות ביותר". בשורה ראשונה, מימין: שרה קירשמן, לשעבר אשתו של נער־הזוהר עמי דיסמן; לני אורן, אם לילד ואשתו של המו„ל ז'אק אורן; קארין דונסקי, נשואה לתעשיין בגדים; שרה גורן, לשעבר סגנית מלכת המים, רווקה.

דניאלה טולידאנו

חני פרי

חווה לוי

סמדר דרור

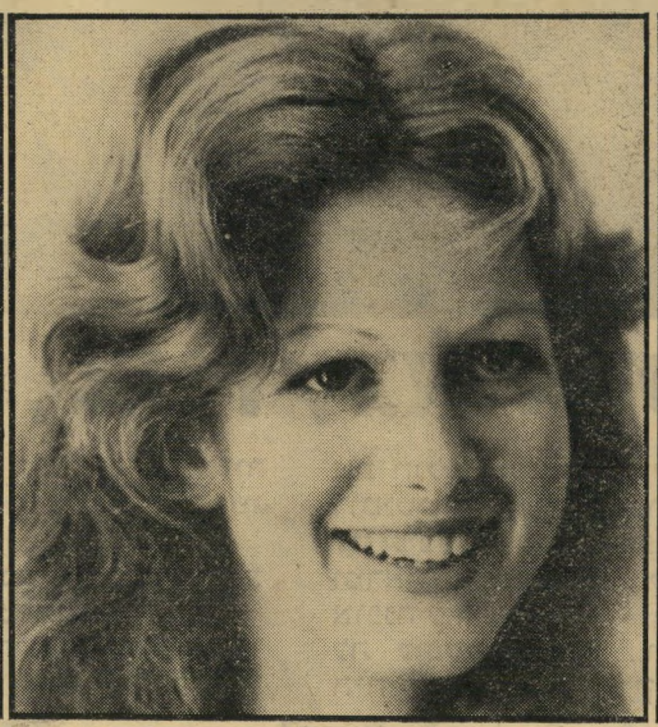
קארין דונסקי

שרה גורן

זיוה שומרת

דורית גרי

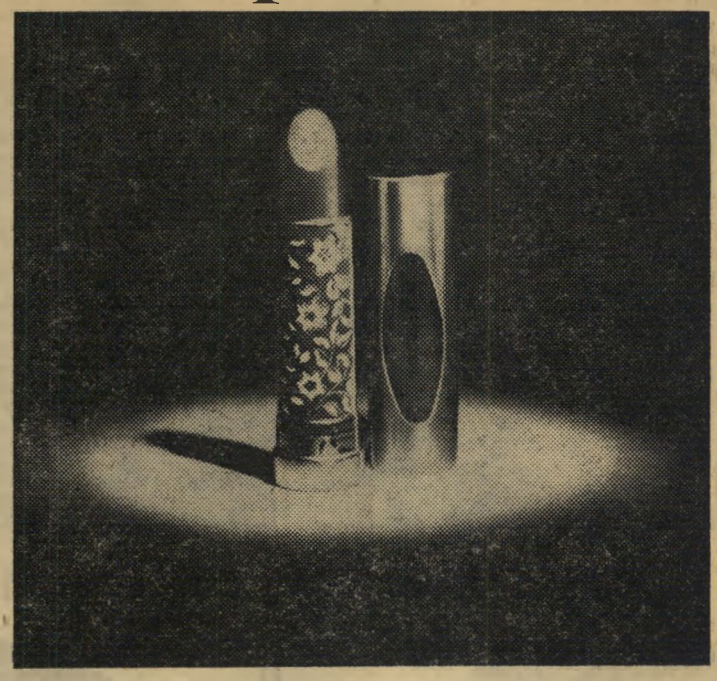

רות ירון

Le Lipstick (סגור)

Le Lipstick (פתוח)

Le Lipstick (על שפתייך)

חדש, צעיר, גאה, יפה.

הלנה רובינשטיין הפכה את השפתון מתכשיר קוסמטי יומיומי חיוני לאביזר יופי מהודר, נשי ויקר ערך ושמו LE LIPSTICK.

LE LIPSTICK, שפתון נהדר בתרכובת חדישה ועשירת לחות, מאוזן ברכותו ומגן על השפתיים.

LE LIPSTICK תכשיר מקסים בהידורו וביופיו. על המכסה המוזהב, חיתוך מקורי המאפשר לראות את הגליל אשר מתחתיו בצבע הכחול של ליל ירח רומנטי, עליו שזורים פרחי בר עדינים.

לה ליפסטיק יתן לשפתייך הרגשת רכות מעוררת ומראה קורן ומסעיר, יקשט את שפתייך ב־24 גווני אופנה חדישים.

לה ליפסטיק הוא „ה" שפתון ומשום כך יכול היה להיות מיוצר רק על ידי הלנה רובינשטיין.

Le Lipstick Helena Rubinstein

במדינה

(המשך מעמוד 18)

כיצד משכנעים את הנוגעים בדבר להסכים לה. את דעת הערבים על התוכנית השמיע האני פאריס, פלסטינאי צעיר המשמש כמרצה למדעי־המדינה באוניברסיטת קלגרי: „בלתי־ריאלית וחובבנית."

קיבוצים

הפגנה

בלי מפגינים

בואו לישראל השבוע של יסקו פון־פוט־קאמר, שגריר גרמניה השלישי במספר, לא הניא אפילו ישראלי אחד לצאת ללוד להפגנה. יותר מאלף נאומים, הצביעה אדישות זו על מצב היחסים בין שתי המדינות — לטוב או לרע.

אלא שאירוע אחר, שהתרחש השבוע הרחק מלוד, גילה כי לא כל הישראלים שכחו — גם אם לא טרחו לצאת ולהפגין.

קיבוצניקים לחו"ל. הרעיון, שהועלה לראשונה לפני חודשים רבים, נראה מעניין: הקמת להקת־זמר של חברי קיבוצים, שתצא לסיבוב הופעות בחו"ל דווקא, תסביר את הקיבוץ לגויים במחול ושיר.

לאחר עבודה ממושכת, הגיעה הלהקה לרמה משביעת־רצון. אמרגניה קבעו לה את פרטי סיבוב ההופעות באירופה, והקיבוצניקים הנרגשים התכוננו לצאת לשליחות.

התקר אירע כאשר התקבלו פרטי סיבוב ההופעות בקיבוץ השומר הצעיר געתון, ש־בגליל המערבי: חברי הקיבוץ גילו כי הלהקה אמורה להופיעה גם בגרמניה המערבית.

פוצץ. לגעתון היו בלהקה חמישה חברים. העניין הובא בדחיפות לאסיפת חברים, ולאחר דיונים ממושכים, ובחלקם חריפים, נפלה ההכרעה: חברי המשק לא יופיע בפני גרמנים, על אדמת גרמניה.

נסיונות של הרגע האחרון מצד האמרגנים, להחליף את חמשת חברי געתון באחרים, נכשלו, מאחר שהחמישה היו למעשה כוכבי הלהקה. נסיונות לשנות את מסלול ההופעה בחו"ל, לוותר על גרמניה, נכשלו גם הם.

התוצאה: השבוע הוחלט לבטל לחלוטין את הסיבוב.

לאותם ישראלים שעוד איכפת להם, היתה זו הפגנה, במקום ההפגנה שלא היתה.

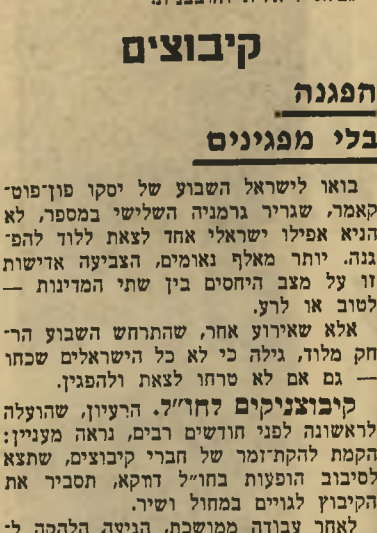
מפלגות

האיש שלא

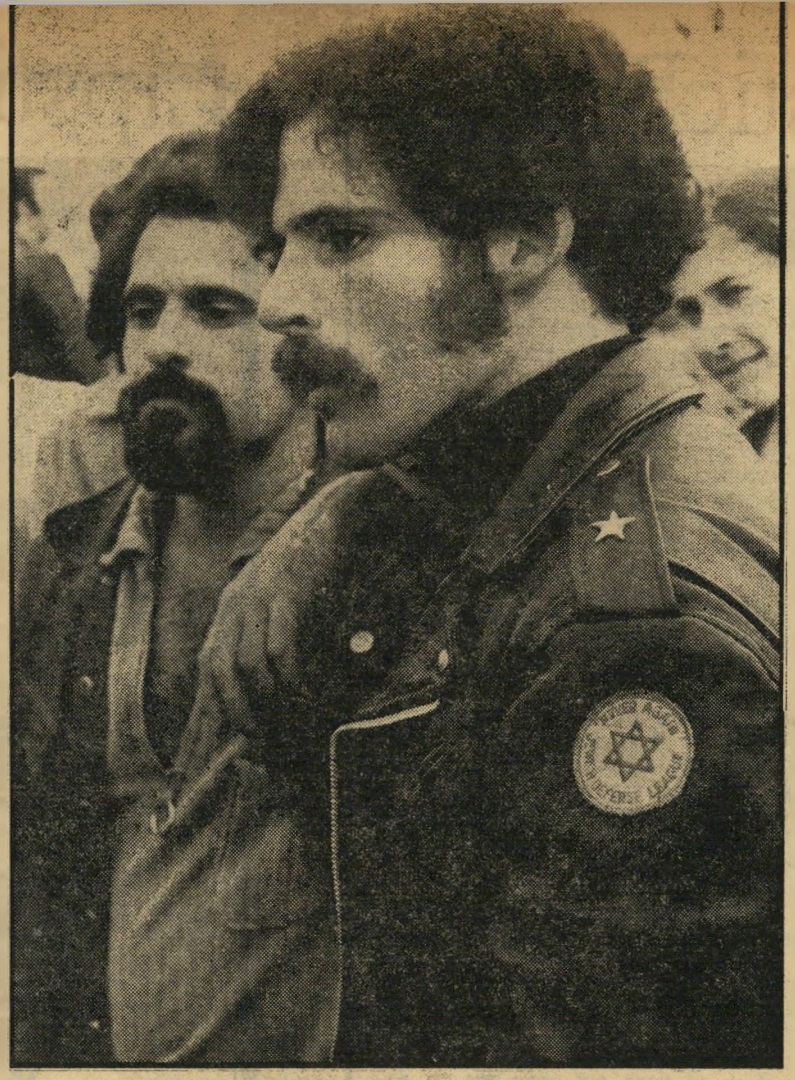
רצה להתפטר

נעים גלעדי נכנס לועד הפועל של ההסתדרות כימעט במיקרה. ברשימת המועמדים של תנועת העולם הזה — כוח חדש להסתדרות, עמד רק במקום הרביעי. כאשר זכתה התנועה בבחירות בשני מקומות בועד הפועל, נתמנה גלעדי רק כסגן. השליחות עצמה הוטלה על שלום כהן ופרופסור ראובן קריץ, הסופר־המחנך הנודע, שכתב סידרת רומאנים על חיי־הקיבוץ.

אולם למחרת הבחירות נקרא קריץ לארצות־הברית, כפרופסור־אורח. המועמד הבא

מודח גלעדי
„בדיחה"

חשודים בסחיטה פיין ויופה במדי הליגה
אלימות לאורך כל הדרך

שלישי ברשימה, הבמאי פיטר פריי, לא קיבל על עצמו את העול. גלעדי נכנס לועד הפועל.

„הגיבור הכלתי־נשכח". כימעט מייד פשטו ספקות חמורים אם גלעדי הוא האיש המתאים לייצג את התנועה, שקיבלה על עצמה זה עתה התחייבות לפתוח ב־מאבק־איתנים לשינוי פני הדברים בהסתדרות. מה גם שהמועמד הראשון — שלום כהן — נבחר בינתיים לכנסת, הכריז בגלוי, בחצידת התנועה, שהוא רואה בכניסתו ל־הסתדרות „טכסים בחירות" גרידא, לא תפקיד רציני.

יצחק בן־אהרון, הידוע בגלל כשרונו ל־בטא את אשר על לבו בצורה בוטה, הכריז על גלעדי כעל „בדיחה."

הדבר לא היה משפיע בתנועה, לולא עורר גלעדי את זעם חברי מרכז התנועה בשורה של פרשות. בין השאר:

- הכריז באוזני כתב על המישמר ש־הוא „מארכסיסט־לניניסט," נוסח השמור ל־רק"ח ולמצפן.
- הוציא גליון ערבי שהדפיס על דעת עצמו, לשם עשיית רווחים, ובו תמונת־ענק של גמאל עבד־אל־נאצר, עם הכותרת: „הגיבור הבלתי־נשכח," לשם תלייה על הקירות.
- גילה חוסר כל מעש בענייני ההסתדרות.
- הסתבך בכמה פרשות על רקע אחר.

עזרת ח„בדיחה". הדברים היו כה בולטים, ששלום כהן הציע, לפני שנה, להחליף את גלעדי, ואף הירצה בפני מוסדות התנועה על הדרך הנכונה לעשות זאת. כהן חזר והסכים לכך לפני כמה חודשים, כאשר הוקמה ועדה פנימית בתנועה, כדי לדון מחדש בציוות התפקידים בתנועה.

אולם בינתיים הסתבך שלום כהן עצמו בסיכסוך עם רוב חברי התנועה, על רקע סירובו למלא את התחייבותו להתחלף בכנסת בתום שתי שנות כהונה. הוא היה זקוק לכל תמיכה שיכול היה להשיג. לפתע הפך למגינו־שותפו של גלעדי, שהוא עצמו הגדירו, בעיקבות בן־אהרון, כ„בדיחה."

אחרי שורה ארוכה של דיונים במוסדות שונים, שנמשכו כחצי שנה, הגיע העניין לפני שבועיים להכרעה בפני מרכז התנועה — המוסד העליון שלה.

הויכוח בישיבה היה ממושך, אך חסר התרגשות. בזה אחר זה הביעו חברי המרכז את דעתם כארבע שעות. הרוב הגדול תמך בהחלטת גלעדי. הנימוק שהועלה על־ידי כולם: חוסר־כשרון גמור של גלעדי, חוסר רמה מתאימה לתפקיד כה חשוב. המרכז סירב להיכנס לנימוקים נוספים, בעלי אופי אישי יותר.

בהצבעה המכרעת השתתפו גם גלעדי ו־שלום כהן. אולם ברוב מכריע — 16 נגד 8 — הוחלט להחליף את גלעדי. מייד לאחר מכן נערכה ההצבעה על מינוי מחליפו, כ־ששני מועמדים מתחרים על התפקיד. הזוכה ברוב של 18 נגד 5: נועם בלום, צעיר נמרץ ששוחרר עתה מצה"ל, שהצטיין בפעילות למען זכויות החיילים המשוחררים.

גם בהצבעה זו השתתפו גלעדי וכהן. הם הצביעו בעד המועמד שהפסיד. היתה זו חוליה נוספת בשרשרת אחרונה של תבוסות בכל מוסדות התנועה.

מי זה כלתר? עד כאן התנהל הכל באורח דמוקראטי — תוך בירור, ויכוח, ו־הכרעה של רוב. מה שקרה לאחר מכן היה חסר־תקדים.

גלעדי וכהן פנו למזכ"ל ההסתדרות, הרדיעו שאינם מקבלים את מרות המרכז, הגדירו את החלטת הרוב בביטויי־השמצה חריפים.

כאשר התכנסה ועדת־הביקורת של התנועה כדי לדון בהפרת מרות הרוב על־ידי גלעדי, פנה זה לבית־המשפט, ביקש צו־מניעה.

הדיון המישפטי לא היה נעדר הומור. כי גלעדי בחר לו כפרקליט דווקא את שלמה כהן־צידון, שעשה בכנסת השישית תרגיל דומה: נבחר על־ידי מפלגה אחת (גח"ל), פרש בלי כל סיבה רעיונית, הקים לעצמו סיעה פרטית, ובשעה שחילקו את הכסף למימון הבחירות, הצטרף ברגע האחרון למרכז החופשי, כדי לקבל הקצבה.

כאשר הזכיר אורי אבנרי בדיון המשפטי את המילה „כלנתריזם," שאלה בתו של כהן־צידון, מרגלית, שהופיעה כפרקליטה: „מה זה כלנתריזם?" השיב אבנרי: „אינני חושב שאני צריך להסביר זאת דווקא למשפחת כהן־צידון."

החלטה כדין. השופט המחוזי שלמה לוונברג שמע את העדויות, קבע באופן חד־משמעי: סדרי הדיון וההחלטה במרכז ה־תנועה היו כדין, וההחלטה להדיח את גלעדי היא בעלת־תוקף.

ביחס לדיון בוועדת־הביקורת של התנועה על הפרת־המרות של גלעדי, קבע השופט שגם דבר זה הוא כדין, אך המליץ שלא לשתף בכך שני חברים של ועדת־הביקורת, שהשתתפו בדיונים על החלפת גלעדי. מסקנת השופט: ועדת־הביקורת רשאית לדון בכך, אך בהרכב אחר.

בשביל גלעדי וכהן היתה זו מפלה מרחצת. אבל הם לא נואשו. הם פתחו במערכה של השמצות, שנועדה להשחיר את פני התנועה שבה הם נשארו במיעוט מבוטל.

ביזיון

בחצות

לא נעים לנחול מפלה. עוד פחות לא נעים לקרוא עליה בעיתונות. זאת סברו גם שלום כהן ופרקליטו, שלמה כהן־צידון, אחרי שבן־חסותם נעים גלעדי הפסיד בבית־המשפט (ראה לעיל).

הדיוקן על הדיון היה שיגרתי. במקום נוכח כתב מטעם סוכנות עתי"ם, יחזקאל אדירם, עיתונאי ותיק, שרשם את הדברים בו במקום. הוא המציא את החומר לסוכנות, וזו העבירה אותו, כדרכה, לכל מערכות היומונים.

צילצול בדיחה. לפתע, שעה קלה לפני חצות, צילצל הטלפון אצל עורך הסוכנות. על הקו: ח"כ שלום כהן ועורך־הדין שלמה כהן־צידון. הם התנפלו על העורך באיומים, האשימוהו בבזיון בית־המשפט, תבעו את גניזת הסיפור.

העורך נבהל. לא היה לפניו נוסח פסק־הדין. סיגנונם המאיים של השניים עשה עליו רושם. הוא העביר ידיעה בהולה לכל המערכות: לגנוז את הידיעה המקורית.

בכמה מערכות אצו העורכים אל העמודים, הוציאו את הידיעה. רק דבר התעלם מן האיום. גם שני הצהרונים, שכתביהם נכחו במקום, הדפיסו דיווח מקיף.

אולם ברוב היומונים לא הופיעה ידיעה על הדיון המשפטי למחרת היום.

צילצול בוקר. בבוקר נקט עורך עתי"ם, חיים בלצן, גם הוא עיתונאי ותיק ועורך־דין, בשני צעדים. הוא השיג העתק של החלטת השופט, וטילפן אל השופט שלמה לוונברג עצמו. הוא קרא באוזניו את הידיעה מאתמול, שאלו אם היא מהווה דיווח הוגן על מהלך הדיון.

השיב השופט: כן. הוא אף טרח לשנות את הסיגנון בכמה מקומות, מבלי לשנות את התוכן.

כאשר פשטה הידיעה על הפרשה בחוגי העיתונים, היא גרמה לתמיהה כללית. לא היה לה תקדים.

חקירות

החשודים בסחיטה —

נתגלו כאנשי הליגה

הידיעה בעיתונות היתה סתמית קצת. היא דיברה על שלושה צעירים מחו"ל ש־נעצרו באשמת סחיטת כספים מסטודנטים ישראלים באוניברסיטת בר־אילן. החשודים בסחיטה — רוברט פיין (25) יהושוע יופה (21) מארצות־הברית, וסימור לקר (23) מ־קנדה, הואשמו כי סחטו 1,200 דולר, במשך למעלה מחודש, תוך איום על חיי הנסחטים.

מה שהעיתונים שכחו לציין, משום מה, היתה העובדה כי לפחות שניים משלושת החשודים — פיין ויופה — הם חברי הליגה להגנה יהודית, שהגיעו מניו־יורק בשליחות עלומה.

אגרופים ואבנים. הופעת הבכורה של שליחי הליגה התקיימה בישראל לפני שלושה חודשים, בעת ההפגנות מול הכנסת נגד התנהגות אנשי משמר־הגבול בעזה. „דבר מסוכן התרחש השבוע," קבעה אז כתבת העולם הזה (מכות מול הכנסת, ה־עולם הזה 1744). כי באותה הפגנה, הפעילו שני נציגי הליגה הללו — ולראשונה מאז קום המדינה — אלימות בעת הפגנה פוליטית. היתה זו נימה חדשה — ומעוררת דאגה.

קו עקבי. כפי שהסתבר, הגבילו שני השליחים מארצות־הברית את השימוש ב־אלימות רק למטרות פוליטיות. זמן קצר לאחר אותה הפגנה, נעצרו פיין ולקר ב־חיפה באשמת תקיפה חבלנית. לדברי ה־תובע, בעת מעצרם, התפאר אחד מהם כי בארצות־הברית ירה בשוטר.

בעוד שניים אלה משוחררים בערבות על העניין בחיפה, נעצרו עתה פיין ויופה על העניין החדש בבר־אילן. הפעם, סירב בית־המשפט לשחררם בערבות, עד משפטם, לאחר ששוכנע כי התנהגותם מעוררת חשש.

קשה היה שלא לראות את הקו העקבי, שהוליך מאותה הפגנה אלימה בכנסת, אל הפרשה הנוכחית — ומי יודע אל כמה פרשות דומות בעתיד.

שני הנוכלים נכנסו לפעולה ברגע שהגיעו לעיר. תוך זמן קצר, כוסו לוחות המודעות של ארקנסאו, החור הפרובינציאלי

במדינה

עיתונות

יש טעויות

שאסור לעשות

חיים ספיקובסקי (43) עולה חדש מברית־המועצות, שנבחר להיות אחד ממדליקי ה־משואות בהר־הרצל, בחגיגות יום העצמ־אות האחרון, ענה ברצון לשאלותיו של הכתב שראיין אותו אחרי הטקס. כאשר התעניין הכתב על מעשיו של הכלכלן גמוך הקומה ובעל הזקן הדק — הלומד כרגע עברית באולפן במרכז הקליטה בקריית־אליעזר בחיפה — ביום העצמאות שעבר, סיפר ספיקובסקי כיצד בילה, יחד עם עוד 200 יהודים, באחד היערות בפאתי מוסקווה. כיצד שרו שירים על ישראל, רקדו, והני־פו את דגל ישראל, „שעשינו במו ידינו.“

לא גיאוגרפית. סיפר השבוע ספיקוב־סקי: „אני עוד לא יכול לקרוא עברית. אבל כשהקריאו לי את הראיון איתי בעי־תון — חשכו עיני. זה הוכיח לי כמה שכאן בארץ לא מכירים את ענייני ברית־המועצות. כל מה שסיפרתי לעיתונאי — שהוא אגב, חבר טוב שלי — היה בסדר ונכון. מלבד דבר אחד. הוא כתב בטעות שזה היה בחארקוב — בעוד שאני סיפרתי לו שזה התרחש במוסקווה.

„זאת לא טעות גיאוגרפית בלבד. זאת טעות חמורה. מי שחי בברית־המועצות, יקרא את המאמר — יצחק, ויגיד שהעיתון המציא את זה — או שאני שקרן. במוס־קווה, שהיא עיר הבירה ושם מתרכזים כל העיתונאים הזרים, אפשר היה באמת לחגוג את יום־העצמאות בצורה כזו. אבל בחאר־קוב? אם מישהו היה מנסה לחגוג ביער את יום־העצמאות, היה מושלך תיכף לכלא. לא רק שאי אפשר היה לחגוג את יום־העצמאות — אלא זה ש־200 איש — ובי־יחוד יהודים — היו מתכנסים ביער, זה כבר לבד היה גורם לכך שיעצרו אותם.“

המצאות. סיכם העולה הנרגש: „כשאתם כותבים משהו שקשור בברית־המועצות — כיתבו בזהירות. תדעו שיש מישהו שם שקורא כל מילה. והוא עלול להשוב שגם כאן ממציאים העיתונים דברים מהאויר. ו־זאת טעות שאנחנו לא יכולים להרשות לעצמנו לעשות.“

דת

בזיון למוסלמים —

מנוצרים

היה זה בערב פסח — יום קדוש ליהו־דים, נוצרים ומוסלמים כאחד — כאשר בין המוני התיירים והעולים לרגל, בני שלוש הדתות, בלט, ליד שער הורדוס, זוג צעירים מוזר. האשה — בבירור אמריקאית או אי־רופית — היתה חנוטה במכנסי־ג׳ינס הדו־קים עד כדי גיחוך, בצבע כתום מועזז. מעליהם לבשה חולצת ג׳רסי הדוקה, בעלת מחשוף ענק וללא שרוולים. מעל כל זה, היתה עטופה בבן־לווייתה, שחיבק אותה כאילו היתה הקש האחרון בים חייו הסוער. לבושו שלו לא היה דרמטי פחות.

שני לצים. לאנשים בני תרבות המערב, היתה זו סצינה מגוחכת, אך סבירה בהח־לט. למוסלמים במקום, היה זה מזעזע: ה־זרועות החשופות, השדיים הבולטים, והחי־בוק הסוער, גרמו לנהג מונית ערבי לעצור את מוניתו לפני בני־הזוג, לצאת החוצה, ובערבית עסיסית, מלווה תנועות־יד עסי־סיות לא פחות, הסביר להם את דעתו על התנהגותם. התקרית נסתיימה.

נחמה פורתה. כמעט. אחת מעדות ה־ראייה, תיירת אמריקאית נוצריה בשם מרי־אן הודג׳ס, לא היתה מסוגלת לעבור על כך בשתיקה, כתבה מיכתב למערכת הניו־יורק הראלד טריביון, סיפרה למיליוני קוראי ה־עיתון על המיקרה, סיכמה: „חבל. בעיני ה־מזרח, הפסיד המערב נקודה נוספת. ייתכן שישנם אנשים המעדיפים בכוונה תחילה ל־התעלם ממנהגיהם הדתיים של מארחיהם. אבל יש גם הרבה העושים זאת מבורות סתם — ואלו היו שמחים, לוא היו יודעים בהדרכה כלשהי בהגיעם למקום חדש.“

ואילו אותם ישראלים, המעוניינים דווקא למצוא נחמה בכל צרה, יכלו לעשות זאת גם הפעם: סוף סוף, פגעו פעם נוצרים ב־רגשות המוסלמים בעיר העתיקה — ולא כרגיל, יהודים.

מאירופה
לאשה
שאיכפת לה

vionell

הספרי האינטימי המיוחד המשחרר
אותך מריחות ורגשות בלתי נעימים.
VIONELL מבית BAC, גדול
יצרני הדיאודורנטים המובחרים באירופה.

דיסקונטופון

אם ברצונך להתקשר עם
בנק דיסקונט לאחר שעות העבודה
חייג תל־אביב 54572
ירושלים 532650
חיפה 521285
דיסקונטופון - שרות חדש של
בנק דיסקונט
הוא לא רק בנק-הוא עם יחיד

האם נפלה ירושלים כולה בפח שטמן לה מחזאי צעיר?

חנה רובינא היתה אחת מן האורחות שהגיעו להצגה במיוחד מתל־אביב. „היכן כאן ההצגה?" שאלה את השחקנית. זו לא נעלבה ואולי לא הבינה, הניעה בידה כלפי האולם.

נל-חזה

מראה כללי הקהל שהגיע להצגת הבכורה של מחזהו החדש של מונדי היה צפוף מאוד, כלל את רוב האנשים החשובים של הבוהמה ה־ירושלמית והתל־אביבית. אף אחד מהם לא היה מוכן להחמיץ אירוע אמנותי שבו משתתפת נערה עירומה. ברקע: קירות אולם המוזיאון — מצויירים בידי הציירת מרים בת־יוסף. קירות אלה היו חלק מן ההצגה־התרחשות־תערוכה, פרי רוחו של מונדי המקורי.

לי הקטן בלב הדרום החשוך והמפגר, ב־מודעות־ענק שבישרו: „שחקני התיאטרון בעלי השם העולמי, דייויד נאריק הבן ו־אדמונד קינג האב, מגדולי תיאטראות לונדון ואירופה, בטרגדיה המזהירה: אין כמוהו ב־ארמון." בתחתית המודעות, באותיות־ענק, זעק משפט המפתח: „לנשים ולילדים הכניסה אסורה."

„אם המטומטמים האלה בארקנסאו לא יפלו בפח של המשפט הזה," גיחך אחד ה־שותפים לרעיון, „אז באמת כנראה ששכחתי איך לעבוד."

סצינה משעשעת זו, מהקלברי פין — כי־צד טימטמו שני הנוכלים עיירה שלמה — חזרה בשבוע שעבר על עצמה, בעיירה אח־ית — ירושלים, בירת ישראל.

האם ייתכן — בישראל, ב־1971 — לקחת שחקנית, להעמיד אותה על הבמה במשך חצי שעה, להורות לה להשמיע כמה גיבובי משפטים בעלי משמעות עמוקה להפליא — כל־כך, עמוקה, למען האמת, שלא ניתן להבין אותה — לותר על הצורך במישחק; בעלילה, ב מ ש ח ו — להסתפק רק בשחק־נית הבורדה הזו, המסתובבת באפס מעשה, כשהיא מציגה לראווה את שדיה החשופים, המזכירים, בצבעי־המלחמה העזים שלהן, את ציף סיטינג־בול היוצא לקרב נגד גרי קופר — האם ייתכן לעשות כל זאת — ול־פתות את הישראלי המחושב, לקנות כר־טיס במיטב כספו כדי לראות זאת.

ייתכן בהחלט, כפי שהוכיח זאת ביום השלישי שעבר יוסף מונדי, בביתן האמנות על־שם בילי רוז, במוזיאון ירושלים. כל מה שצריך — זה להדביק למופע את המי־לים אוואנגרד, הפנינג — והעסק הולך.

נציג הגיהנום עלי אדמות ב־חלבושת אופ־יינית, המוכרת לכולם מתחפושות פורים. בהצגת הבכורה הצליח השד הזה להפחיד לפחות ילדה קטנה אחת, כשביקש ממנה: „הכניסיני תחת כנפך" — ומשך בשמלתה.

חזה במקום מחזה

מירי פביאן, גיבורת הערב, מדקלמת טקסט מהפכני ב־אוזני הקהל. חלק גופה התחתון היה מכוסה בבגד־גוף — למרות ההבטחות של עירום מלא. מי שהתאמץ, גילה כי מירי שיחקה ב־תפקיד יהודית. היא נמצאה בגן־עדן, ניסתה לפתות את השחקנים הגברים שנמצאו בגיהינום. קשה היה מאוד לעקוב אחרי הטפק־עילה, בגלל הרעש והצפיפות. עובדה זו לא הפריעה לאיש ליהנות מן החוויה האוואנגרדית. לזאת דאגה מירי פביאן עצמה, שעלתה על כן גבוה והסתובבה לאיטה על מקומה, תוך כדי פנייה בטון פרובוקטיבי אל הצופים, בשאלה: „כולם ראו?" לאחר שכולם ראו את האוואנגרד של מירי, נחפזו לקרוא למחרת בביקורות העיתונים את המשמעות הפילוסופית־חברתית העמוקה של שדיה החשופים.

יוסף (זה מסחובב) מונדי, המחזאי וה־במאי הטוען לכתר האוונגארדיות התמידית חיבר, ביים והציג יצירה מתקדמת נוספת מפרי אוואנגדיותו: ספק הפנינג, ספק תע־רוכה, ספק הצגה. היו בה, ביצירה, חלקים מצויירים (קירות, כלי נגינה, קולבים,) בידי הציירת מרים בת־יוסף, שהגיעה אלינו, ל־אחר שפעם עזבה אותנו, מיפאן ומפאריס — וחלקים דראמטיים („אני לשטן — אני פקיד ממשלתי") שנישמעו (בחלקם הקטן) מפיהם של שלושה לובשי טייטס עם קרניים.

חלקה העיקרי של היצירה — אם לשפוט לפי ריכוז הקהל — נמצא כמובן בגופה של השחקנית הראשית, מירי פאביאן. חציו ה־עליון החשוף של גוף זה, שאותו כיסתה מרים בת־יוסף בשלל צבעים, משך אליו את רוב המבטים. תפקידה של השחקנית: להציג את צביעה, ולדקלם משהו. נקודה.

הקהל של מרק טוויין, היה מספיק חכם כדי להבין שסידרו אותו, הקהל הישראלי — המשיך להתלהב. ולא רק בתחימי המו־זיאון, נוכח שדיה של מירי המסתובבת, אלא גם אחר כך. וזה כולל את המבקרים. כתב אחד מהם: „נכנסים, מקבלים הלם. לא שואלים למה. מפליטים, הא' שהוא תערובת של מבוכה ותדהמה. באדישות — אי אפשר לעבור. כל אחד והאמת שלו."

והקוראים קראו וקנו את האמת שמכרו להם. כי בארקנסאו ובירושלים, כנראה אפ־שר למכור הכל.

במדינה

שערוריות
נהג האמבולנס סירב —
החולה מת

ג׳וליה בכר היתה טרודה בעבודות הבית, כאשר צילצל פעמון הדלת. היא פתחה — והגבר החיוור שעמד בפתח ביקש בקול רועד כוס מים. ניכר היה כי הוא חש ברע.

ג׳וליה מיהרה להכניס את האלמוני לבי־תה, הישקתה אותו. כאשר התאושש קמעה, עזרה לו לקום על רגליו, תמכה בו במורד המדרגות, הובילה אותו לכיוון מגרש ה־כדורגל על־שם בלומפילד, הסמוך. שם, יד־עה, חונה בעת משחק אמבולנס מגן־דויד.

החולה מת. ואכן, האמבולנס היה שם. היה זה אמבולנס מספר י״א. אלא שהוא לא הועיל הרבה לאיש שחש ברע. לא ברור אם בגלל שהתחשק לו להישאר במקום, או בגלל סיבה אחרת — מכל מקום, נהג האמ־בולנס סירב להסיע את החולה לבית־חולים. במקום זאת, הזעיק באלחוט אמבולנס אחר.

כאשר הגיע האמבולנס השני, לאחר חמי־שים דקות, היה כבר האיש מת.

כבר לא צריך צופר. סיפר דויד לוי (20), שהיה עד־ראיה למקרה:

„הנהג אמר שהוא לוקח רק אנשים מ־המגרש. הוא הודיע שיביאו אמבולנס אחר, ולא נסע. הוא אמר שלא יסע עד שלא יבוא האמבולנס השני. יותר מארבעים דקות חי־כינו עד שבא האמבולנס השני. כשבא ה־אמבולנס השני, כבר היה האיש מת. הנהג של האמבולנס השני כבר לא הפעיל את הסירנה, כשלקח אותו.“

הנהג מחליט. הגיב מנהל מגן־דויד ב־תל־אביב: „הנהג החליט לחכות עד שיגיע האמבולנס השני, אבל אז האיש כבר היה אפס. אבל פרט זה איננו רלוונטי. נהג אמ־בולנס איננו מוסמך להחליט על מוות של אדם. לפי התקנות וההוראות, נהג האמבו־לנס צריך לקחת מיד כל פצוע. אבל הוא רשאי להחליט בעצמו אם המקרה דחוף או לא דחוף. יתכן שהנהג הגיע למסקנה שה־מקרה לא דחוף. או אולי ראה שהאיש מת. מכל מקום, הנהלת מגן־דויד מתכנסת השבוע לדיון, ואז יוחלט עם להשעות את הנהג.“

דת
החזן שבא להתבדר
בימי האבל

נירה רבינוביץ׳ ושלמה ניצן חזרו מבל־גיה ישר לקונצרט ערב ספירת העומר ש־התקיים בהיכל התרבות בחמישי למאי.

נירה ושלמה׳לה אינם חדשים על בימת היכל־התרבות, ולא היה זה הערב הראשון בו התעתדו לשיר שירים חסידיים.

אלא שהפעם, בלילה הראשון להופעתם ב־ארץ, ציפתה להם קבלת פנים מיוחדת במינה.

בושה. אחרי כמה שירים, קם ממקומו באולם יהודי כבוד־פנים, שזוהה כחזן ה־קבוע בבית־הכנסת שברחוב פרישמן בתל־אביב, החזן קליין־לרר. בעקבותיו זינק קדי־מה החזן מאיר שושן, ושניהם זעקו לעבר הבימה: „תחבוש כיפה, זו בושה, חילול־קודש. חבוש מייד כיפה.“

וירעשו אמות הספים. כהרף־עין הפך היכל־התרבות לזירת היאבקות מילולית כ־שהוויכוח ניטש קודם כל בין הזמר שעל הבימה למזמרים־החזנים שבקהל: „מר קליין לרר,“ פנה ניצן אל החזן, „זה שהתיר לך לבוא הנה בימי ספירת־העומר — הוא ש־התיר לי לא לחבוש כפיה. והו קונצרט ו־בידור — ובתור שכזה, אין לך זכות להיות כאן. מופע זה אינו יכול להיחשב למופע דתי, כי הוא נערך בימי ספירת־העומר“ (ש־כידוע, נוהגים בם מנהגי אבלות).

הדתיים — החוצה. מחיאות־כפיים סוערות השיבו לניצן, אבל ההופעה הופס־קה. תוך כמה דקות המו אחורי־הקלעים ממצדדים אשר באו לחזק את ידי ניצן לבל יחבוש כיפה. זעק הצייר משה ברנשטיין מן השורה הראשונה: „שלא תעיז לחבוש כיפה, שלא תעיז!“

קליין־לרר לבש בתגובה רוח־מנהיגות, קם ממקומו וקרא: „אם לא יסכים לחבוש כיפה — אז כל הדתיים יקומו ויעזבו את המקום.“

אף אחד לא קם. בינתיים, ניסה הצמד רבינוביץ־ניצן לשוב אל הבימה ולחדש את ההופעה. ניצן ביקש את עזרתם של סגן ראש העיר עו״ד נחום בסוק ושל השופט משה חריש, הסביר להם את עמדתו: „אני אדם המכבד את הדת, ומופיע בכל מקום שה־נוהג והטעם הטוב מחייבים זאת, כשכיפה לראשי. אהיה האדם האחרון שיצטרכו לומר לו לחבוש כיפה — כשצריך. אבל בתרעומת הזאת אני רואה צביעות. כאן מתקיים קונ־צרט ולא מופע בידורי, ולא מופע דתי.“

צריך ניצוץ. באמצע המהומה, נזכר גם האמרגן מנחם אדיב בעניינו שלו. הסביר לניצן כי סירובו לחבוש כיפה יעלה לו בהפסד של כמה עשרות אלפי לירות. ניצן נכנע ללחץ זה, עלה על הבמה חבוש כיפה, כשהוא מצהיר: „חבשתי כיפה רק מאחר ואמרגני הודיע לי שעלול להיגרם לי הפסד של ממון רב. אבל אתם שדרשתם זאת — אם אתם כנים עם עצמכם ובעלי מצפון, אז מחובתכם לקום ולעזוב.“

כמובן שכולם נשארו במקומם. ואז זכו לשמוע את המשל הבא מפי ניצן:

„יהודי אחד בא לנפח וביקש אותו שילמ־דו את כל תורת הנפחות על רגל אחת. לי־מד הנפח אותו, עד לפרטי הפרטים.

„הלך היהודי לביתו ועשה כל מה שהנפח

נאשם אקסל
הגיחון הוכנס בתום המעצר

הורה לו לעשות. ואף על פי כן, לא הצליח להעלות אש במפות. מדוע? הסתבר שהנפח שכח לומר לו את העיקר: שצריך לשים ניצוץ בתנור.“

ניצן לא היסס, הסביר גם את הנמשל:

„מי שאין לו אותו הניצוץ האמיתי, ל־עולם לא יוכל...“

משטרה
גם המשטרה חייבת
לכבד את החוק

לדברי התובע המשטרתי, גנב משה אקסל מכונית פרטית, השתמש בה במשך 19 יום. מאחר שלא היתה זו הפעם הראשונה שאק־סל עושה דבר כזה, טען התובע בפני ה־שופט טרייביש, מתבקש כבוד השופט לעצור את החשוד, על־מנת לאפשר המשך החקירה. איש המשטרה התחייב לסיים את החקירה תוך ימים ספורים, הדגיש כי החשוד משתף פעולה עם המשטרה.

השופט נענה, הורה לעצור את אקסל ל־חמישה ימים.

אין זמן. עד כאן, היתה הפרשה שיגר־תית למדי. הגיחון הוכנס לסיפור בתום חמ־שת ימי המעצר.

אז, הופיעו השניים — אקסל והתובע שלו — שנית בפני בית המשפט — הפעם, בפני השופט יוסף קירטוני — ונציג המשטרה ביקש לחזור ולהאריך את מעצרו של אק־סל. הסברו גלוי־הלב, אך המפתיע של ה־תובע: המשטרה היתה עסוקה מאוד, ב־ימים האחרונים, לרגל חגיגות יום־העצמאות, ומשום כך לא התקדמה חקירתו של אקסל.

למרות שהעריך את גילוי־הלב סירב ה־שופט לקבל את ההסבר, הזכיר לתובע כי התחייב לסיים את החקירה בחמשת הימים שהועמדו לרשותו. „גם המשטרה חייבת ל־כבד את חוקי המדינה, ככל אזרח,“ קבע, שיחרר את החשוד בערבות.

בעייה חמורה, שתת־עורר אצל אדם קרוב אליך תטריד אותך מאוד, אך לקראת סוף השבוע תיפתר הבע־ייה על הצד הטוב ב־יותר. אל תדרוש מבן זוגך יותר ממה שהוא מסוגל לתת, והתאזר בסבלנות. אם לא תט־פס עליו, הוא יתרכך ממילא. אל תבז את כספך היקר על שטויות סתם.

* * *

כדאי שתבדוק שוב אם השמועה שהגיעה לאוז־ניך אמנם נכונה. עד שתהיה בטוח בנכונותה — אל תעשה כלום. ה־יחסים הטובים עם אדם קרוב אליך יימשכו ו־תזכה לשלווה לה חיכית. בת דלי — אל תפחדי לבזבז כסף, ואל תניחי לידידותך להפריע בחיי האהבה שלך. למרות זאת — יש ביניהן אחת הנאמנה לך.

* * *

אם תוכלי לשמור על מיסגרת חיים דומה לזו בה חיית עד כה, בתנאים החדשים, ת־קלי במיקצת על ה־בעיות. אם לא — מו־טב שתסמכי על איש עם שיקול נבון. העיקר: לא לבוא לידי ריב. אל תזניחי אותו, בת־תאומים, טפלי בו במסירות. זה ישתלם לך — בעתיד הלא רחוק, לאושרך הרב.

הביטחון העצמי ש־רכשת יסייע לך בעבודה. להתחנף קצת לבוס זו לא פחיתות כבוד, אם אתה בטוח שהתוצאה תהיה העלאה במשכורת. היחסים עם אדם קרוב אליך ישתפרו מאוד, ו־יביאו הצלחה חברתית. נסיעה קצרה של אדם קרוב אליך תגרום למבוכת מה, דבר אשר ישפיע במידה קטנה על עתידך הכלכלי.

* * *

אל תקנא בחברך בשל הצלחתו הפתאומית. הוא הגיע למה שה־גיע בזכות עבודה ק־שה וסבלנות של בר־זל. אם תשמח יחד עימו, הוא יעזור לך לשפר באופן רציני את מעמדך בעבודה. מרי־בה בלתי חשובה עם אדם קרוב אליך תתפתח לריב ממושך. בדוק היטב את הוצאות חסכונותיך.

* * *

נסיעה קצרה תביא עימה תוצאות טובות — ב־תנאי שתחשוב היטב על מה שאתה עושה. אל תגרום צער לאנשים ה־קרובים אליך — והקדש להם הרבה תשומת־לב. תפסיק לדאוג להתקדמו־תך בעבודה — הכל יס־תדר. שבוע לא מתאים להתקשרויות רומנטיות חדשות. הצלחה גדו־לה במסיבה תרים לך את המוראל הירוד.

אם חשבת לרגע שזהו זה — תתאכזב. ב־ימי סוף השבוע את צפוייה לזעזוע שיתן בך את אותותיו. זו השעה לערוך את חש־בון הנפש. סעות ב־ענייני עבודה צפוייה לך ביום שישי הקרוב, ש־תביא אחריה סיכסוך עם הממונים עליך. ב־מישור הרומנטי אין שינוי, ידיד ישן ממשיך להתחזות כמאהב; אל תאמיני לו. לכן הזהרי מלהיענות לפיתויו. המ־שיכי בדיאטה. לבשי בגדים כהים. סוף שבוע זה אינו מתאים לבילויים. הקדש אותו למנוחה ולחשיבה.

* * *

זהו שבוע אידיאלי. אמנם תתקוף אותך עייפות גדולה, אולם היא בת־חלוף. אתה מלא סיפוק עצ־מי במישור העיסקי. אתה עומד להגיע ל־פיסגת ההצלחות. אל תאבד את הראש ואל תתבלבל. כסף בא ו־כסף הולך, אל תנהג בחסכנות. בת־עקרב, הרבה מנוחה באוויר הצח — תביא לך את אותו אושר נכסף, ש־עליו את חולמת מזה זמן רב. מאמצים פיזיים לא יועילו — כי תגורל אכזר.

* * *

למה אתה מפחד להגיד מה שאתה חושב? אם תתאפק יותר מדי זמן, יהיה מאוחר מדי לומר מה שמעיק עליך ולנסות לתקן את היח־סים. הייה כנה עם אנ־שים קרובים אליך ותר־אה איזה אידיליה תש־תרר. בת־קשת — עשי משהו למען ההופעה שלך. הקייץ מתקרב ו־הקילוגרמים המיותרים שצברת בחורף יערערו את ביטחונך העצמי. אם אתה נוהג להמר, יש לך סיכוי להצ־ליח השבוע אם תשתמש בצבע השחור.

* * *

היזהר מבחורות השבוע, בן־גדי. זה מסו־כן לבריאות שלך. שב קצת בבית ונוח מפעילותך הרבה. מח־כה לך מיבחן רציני. אל דאגה, אתה תע־בור אותו. בת־גדי — זהו שבוע טוב לקניות. המשיכי לשמור על ה־שקרים הקודמים שלך — זה ישתלם לך ב־סופו של דבר. שינוי במראה החיצוני שלך יעזור לך בעתיד הק־רוב ביותר. השתדל לצאת לטיולים ב־חיק הטבע בסוף השבוע. הפתעה באופק.

* * *

אם אתה שואף לחידושים באורח חייך מן המתאים לכך הוא השבוע, הייה תקיף ו־עמוד על זכויותיך. עליך לפעול בהגיון. בקרוב יגיע מכתב לו ציפית זמן רב. אל תשהה את מתן תשובתך, ענה מייד לטובתך ולטובת בני־משפחתך. אפילו אם מצב רוחך ירוד ואת עייפה עד מוות, אל דא־גה, החופש המיוחד יה־יה בשבוע הבא. שחייה, הרבה שמש ובילוי עם בנות המין היפה. שים עין על העושות לך עיניים בדרכך.

* * *

הקצב המהיר של עס־קיך יתגבר, ותיאלץ לעמוד בלחץ. שמור על כוחותיך ואל תג־זים, פן תישבר. אל תחסס לדחות עיס־קות, אפילו אם הן טובות ועשה קודם כל את הדברים אליהם התחייבת. בני משפח־תך יעמדו לצידך ויבינו את המצב, כל זמן שתקדיש להם תשומת לב, ובעיקר לעצות הרבות שהם נוהגים להמטיר עליך. כל בנות הדגים העצמאיות וה־רווקות תזכינה השבוע להצלחה חומרית.

אמנות

תיאטרון

הצגת יוקרה

שנתקררה

אין מצב מביך יותר לכתב־תיאטרון מ־אשר לשמוע הצהרות נבונות מפי שחקן, לפני שזה מתכונן לתפקיד מסויים, ואחר כך לראות אותו על הבימה, ולחפש לשווא את מימוש התורה שבעל־פה.

אלא שלמרבה הצער, מתורגלים כתבי־ה־תיאטרון בחוויות שכאלה, ולכן לא היתה ז׳אן ד׳ארק, בתיאטרון הבימה, משום הפ־תעה מרעישה לרבים מהם. אומנם, כולם התכוננו להצגת־יוקרה חשובה, וגילה אלמ־גור דיברה על דמות הנערה הכפרית הפשו־טה שנתפסה ל„אידיאה פיקס,״ אותה התכו־ננה לגלם בתפקיד הראשי, אבל מעט מאוד מכל זה זכה להגיע לקהל.

המחזה של ג׳ורג׳ ברנרד שאו, הנחשב על־ידי רבים לטוב שכתב אי־פעם, ניסה להוכיח כי העולם אינו מסוגל ואינו מוכן, אף־פעם, לקלוט פרט החורג מן המסגרות המקובלות, אפילו אם יש בפרט זה משום ברכה לחברה כולה. ועם כל החשיבות ש־בדמותה של ז׳אן ד׳ארק, העיקר במחזה הוא דווקא התגובות שהיא מעוררת סביבה.

אלא שהבמאי מייקל מיצ׳ם העדיף להציג את הטרגדיה האישית של הנערה חדורת־האמונה המיסטית, שאיש אינו מבין לרוחה, כשהדגש על הטרגדיה. ואילו הרוח המיס־טית פרחה לה ואיננה.

ועוד: ג׳ורג׳ ברנרד שאו נודע כאיש שנון מאין כמותו, ואפילו אלה המפקפקים בערכו האידיאולוגי, או בכוחו כמחזאי, מוכרחים להודות בכשרונו לכתוב דיאלוגים חריפים, אבל קשה לנחש תכונות אלה לפי ההצגה בהבימה, מאחר והשחקנים מצליחים לקבור

אלמגור כז׳אן דארק
לפני זה, לא אחרי

כל הברקה בדיבור חד־גוני, במישחק כבד ובחוסר־דמיון בולט.

התפאורה והתלבושות (רובין פידקוק) אמ־נם נאות ומרשימות, אבל מה שנוגע להצ־גה, נדמה כאילו הוכנה בחופזה. זאת אפ־שר להסיק מן העובדה שהשחקנים, תחת לבגות דמויות של ממש, חוזרים ונוברים בזכרונות העבר שלהם ודולים מהם דפוסים ישנים.

גילה אלמגור קרובה הרבה יותר לפיטר פן מאשר לז׳אן ד׳ארק, ואילו נסים עזיקרי מתרוצץ בלא הרף כאילו יש לו „יתוש ב־ראש,״ במקום תפקיד של שאו.

לשאר השחקנים יפה השתיקה.

תיאטרון ערבי בא לתיאטרון לאומי

ביום ו׳ הקרוב יזכה האולם הקטן של הבימה באירוע אמנותי מיוחד־במינו. מי יתן וייאמר על כך בעתיד: מאורע שעשה היסטוריה.

התיאטרון הלאומי יארח כאן, בפעם ה־ראשונה, תיאטרון ערבי — התיאטרון הע־לה מחיפה, שיציג את הסערה, מחזה מאת מחמוד דיאב.

דיאב הוא סופר מצרי בן־זמננו, וגם ה־מחזה מתרחש בימינו, לא הרחק מקהיר.

בכפר קטן מצפים לבואו של מי שהיה בעל־נכסים ובעל־שם, חסין אבו־שמא, שנא־סר בעוון רצח לפני עשרים שנה. מאז שדדו אנשי הכפר את רכושו, התנכלו לילדיו, ו־חיפו על הרוצח האמיתי.

השמועה כי אבו־שמא צריך לחזור הופכת את הכפר על־פיו. מצפון ומוסר־כליות של שכנים, אוייבים וידידים מתעורר.

מזכיר את ביקור הגברת הזקנה? אין זו אלא הוכחה לכך שהבעייה המרכזית, מצפון מול נקמה, אינה בעייה של מקום וזמן. גם לא בעייה של עם ומדינה, לאום ושפה. מה שבא להוכיח כי לפני הגבולות והמיג־בלות שייצרו לעצמם האנשים, היה קיים טבע האדם. אין זה אלא סימלי, שעם הת־גברות המחשבה על שלום אפשרי במרחב, בא להבימה תיאטרון ערבי, בהדרכתם ה־משותפת של שני במאים, יהודי וערבי. ה־ערבי — אדיב ג׳השאן, הוא תלמידו לשע־בר של הישראלי, גיורא מנור, היום שותפו לבימוי ההצגה.

אומר מנור: „על רקע המאורעות המזע־זעים במרחב גרמה לי העבודה להרגשת־מה של עשייה חיובית ביחסי שני העמים, הדרים בארץ זו. שיתוף־פעולה זה הוא, כמובן, רק צעד קטן ביותר. אבל זהו, ל־דעתי, צעד בכיוון הנכון.״

תדריך

תיאטרון

ביוגרפיה (הקאמרי): לאוהבי הצגות שיש בהן ברק טכני. תמליל מחוכם (מקס פריש), בימוי מחוכם (ליאופולד לינדברג), עיצוב במה (ארנון אדר), ומישחק טוב של יהודה פוקס ועודד תאומי. כולם באים ל־שחק באפשרות של: מה היית עושה אילו חיית את חייך מחדש.

הכסאות (הבימה): שני זקנים מסכמים את חייהם בפני 45 כסאות ריקים על ה־במה. ההצגה, לפי יונסקו, עד הפרט האח־רון. מישחק מצויין.

פר גינט (הבימה): הצגה יותר מעניינת משהיא טובה, בגלל תפיסה חדשה של ה־במאי (יוסי יזרעאלי) ועיצוב הבמה (דויד שריר).

השושנה המקועקעת (הבימה): טנ־סי ויליאמס המלגלג, הופך לטנסי ויליאמס המשעמם, חוץ מכמה רגעים קומיים טובים של מרים זוהר ואלי כהן.

מנדרגולה (התיאטרון העירוני חיפה): ההצגה המרעננת של השנה, בזכות עבודת צוות ובמאי (מייק אלפרדס).

מעבר לגבולין (הבימה): י.ח. ברנר אקטואלי במשמעות הפילוסופית שלו, אבל עדיין קשה לעיכול. ההצגה מעניינת, ואפילו מעניינת מאוד בחלקה השני. (בימוי יוסף מונדי).

פרפרים הם חופשיים (גודיק): הצגה מבדרת ומצחיקה, בזכות הסיפור ה־כתוב כפינג־פונג של בדיחות, והמבצעים: רחל מרכוס, תיקי דיין ומוטי ברקן.

בת־שבע (להקת המחול): תוכנית חד־שה, ובה כוריאוגרפייה חדשנית וגם ישרא־לית־מקורית (מירה־לה שרון), מוגשת במיק־צועיות עם כמה סולנים מבריקים (רינה שינפלד, נורית שטרן, אהוד בן־דויד ורח־מים רון).

מקום טוב באמצע

מי שרוצה להיות זמר מיקצועי בארץ — מזוכיסט או משוגע

אם אתה רוצה להיות זמר, בארץ, סימן שאתה מזוכיסט, סתם טיפוס המחפש לו צרות.

זה נכון שבצבא תעשה חיים, יחסית. תהיה ה„מיספר״ של להקת פיקוד־האגם־התיכון. אם תצליח להידחק אל פסטיבל ה־זמר, יתכן אפילו שתעלה על תקליט לא־בכוונה. אם תהיה די תוסס ורענן, יכניס אותך אמרגן זריז ומארגן לתוך איזו עיסקת־חבילה שמנה בהיכל־התר־בות, שם תזכה, בין מערכון לבדיחון, גם לשיר עוד־הפעם את השלאגר שלך. הרי הוא כבר שמונה שבועות (!) בראש מיצעד־הפיזמונים ו־אתה תהיה שער צבעוני בלהיטון.

אלברשטיין

אחרי שמונה חלטורות בסינרמה ביום־העצמאות, מקום 3 יחד עם הילדה פנינה־לה בפסטיבל־הפעוטים, שיר על שמגר בן־ענת וגיהוק אחד לבני־הנעורים בטלוויזיה — תהיה לך מכונית־ספורט צהובה עם נקודות סגולות, ופנטהאוז בשיכון בבלי.

בשעה שתחכה בתור לדוקטור אף־אוזן־גרון, כדי שיתקן לך את היבלת שתצמח לך על מיתרי־הקול, כתוצאה ממאמץ־יתר ומשימוש לא־נכון בכלי־הנגינה שלך (הרי אף אחד לא ידריך אותך איך להשתמש בו, לסובתך) תשמע מפי הילדים בני ה־10—6, חולי הנזלת־הכרונית שבחדר־ההמתנה, שיש להם כבר אלוהים חדש וחתיך, שקפץ ישר מן המקום ה־78 (במיצעד, בשבוע שעבר) למקום מס׳ 1.

המלך מת — יחי המלך!

ברגע זה יתחוור לך שהברירה בידך: או לקבץ נדבות במדרגות הנעות של כיכר מגן־דויד, או לרוץ לאוניברסיטה ללמוד משפטים. עורך־דין זה מקצוע שתמיד אפ־שר לעשות אתו משהו.

■ ■ ■

נבואת חורבן זו אינה מקורית. היא שחו־קה מרוב מציאות. היא באה להדגיש עד כמה צריך להעריך טיפוסים משוגעים כמו חוזה אלברשטיין, הרוצים להיות דווקא זמ־רים. דווקא מקצועיים. דווקא בארץ.

המיוחד בחוזה הוא שהיא לא רק עקשנית, אלא גם חוצפנית. כהוכחה לכך — תוכניתה החדשה, תוכנית־יחיד בתיאטרון בימות. וכי מי, בלי חוצפה, היתה מעזה להגיש תוכנית, מורכבת רק משירים, בלי בדיחות־קישור, בלי מונולוגים חכמניים, בלי שמץ של חל־טורה, בלי המצאות גאוניות, שנאפות בו־במקום ובו־ברגע.

והנורא מכל: היא תיכננה את תוכניתה עד לפרט האחרון, והאזינה לבמאי (צדי צרפתי), שהכתיב לה אפילו את התנועה הספונטאנית בשורה 4 של שיר מס׳ 5, נעזרה במנהל מוסיקלי (אלכס וייס) בתאורן מיקצועי ובארבעה נגנים, שלמרבה הבושה אפילו עשו איתה חזרות.

לכן, גם אם התוכנית איננה כליל־השלי־מות, גם אם ישנם פה שום מחוזים שלא צמחו מאופייה ומטבעה של הזמרת, מעב־רים קטנים לא־חלקים או מאומצים — למ־רות שהיא לא הסקס הקטיפתי של ג׳ולייט גרקו, או הסקס החתולי של ארתה קיט, הרי היא בהחלט זמרת עם ראש, עם טעם, ועם שאיפה בלתי־פוסקת למיקצועיות.

ועל כך אפשר אצלנו גם להוציא־להורג.

...ומי שרוצה להוציא תקליט בארץ — קבצו ועקשו

...משום כך אפשר להעניק לאושיק לוי ציון לשבח על אומץ־לב ודבקות במטרה. היעד שהוא כבש זהו — תקליט מאריך־נגן. נשמע קל ופשוט. האומנם?

מי שנתן פעם את דעתו על מצבו הנפשי והכלכלי של שוק התקליטים הישראלי היה מסכים שלעשות תקליט עברי־מקורי, פירושו ללכת עם הראש בקיר. ממש כמו מלחמת ששת־הימים.

אושיק

מה שמצחיק יותר מכל הוא שאוייבך האמיתיים יהיו ה־מרוויחים העיקריים בעניין, בעלי חברות התקליטים.

אלא שהם מרוויחים רק להלכה. ומדוע רק להלכה? כי שוק־התקליטים הישראלי הוא מטורף, כמו המצב הביטחוני. לעולם, גם אם תהיה מומחה־מכירות של מכון התקנים, או מצייד פיזמונים מדופלם ברדיו, לא תדע מה יימכר ומה יישאר על המדפים כבתולה זקנה.

אפילו מיצעד־הפיזמונים משפיע אולי על החלטורות, אבל אינו מוכר תקליטים. וכי למה יקנה הילד תקליט, אם מנגנים לו אותו ברדיו מן הבוקר עד הערב?

הטלוויזיה? בכל העולם היא מעודדת את תודעת התקליטים, כאן היא הורידה אותה שאולה.

למה, אם כן, ״יסתכנו מנהלי חברות־התק־ליטים, שרובם אינם חס־וחלילה מבינים במוסיקה דווקא, להסתכן בהפקות שאינן רווחיות?

מה עוד שלהפיץ תקליטים בדרך הולמת, אינם יודעים. זהו מיקצוע.

בא לו זמר משוגע כמו אושיק (אחיו של לוליק, וחבר התאומים לשעבר), ורוצה לבחור שירים, (ובעד זה צריך לשלם) להז־מין עיבודים (צריך לשלם) דורש יותר מ־שלושה נגנים (צריך לשלם), רוצה הקלטה טובה (צריך לשלם), ועוד רוצה הפירחת שגם המעטפה תהיה אנושית, ושהצבעים לא יהיו מטושטשים.

יוצא שהזמר, אם הוא עקשן ורוצה להג־שים דבר מוזר כזה כמו תקליט, צריך גם לחזור על פתחי המחברים (ומי שטוב בהם הוא באופנה, ומי שבאופנה לא כותב למען האמנות בלבד), גם לממן בעצמו את העיבו־דים, גם לתכנן את המעטפה, ואחר־כך גם לעשות לעצמו מסעות־פרסום דרך חברים בעיתונים וברדיו. ישנם מעטים כאלה, ה־עושים טובות חינם. ואילו סוכנים־אישיים (פרסונל־מנג׳ר) אין בארץ, ומחברות התק־ליטים אין לצפות ל„מסעות הרצה״ כדוגמת ארצות אחרות.

■ ■ ■

מכל הטעמים האלה, אין אלא לראות את קצת שקט, תקליטו החדש של אושיק לוי, כתוצר אמיץ של „עשה זאת בעצמך,״ ש־גזל שנה טובה של חיפושים, ריצות, תחנו־נים ובקשות מבעליו. ואם אחרי הכל, יש בו כמה פיזמונים טובים, כמו „אין מלים,״ או שני שירים יפים של שלום חנוך, הרי „שתי אחיות״ „קצת שקט״ „חוזה לך ברח,״ גם אלה לא הגיעו בקלות.

„חוזה לך ברח״ (רוטבליט—חנוך) הוא דוגמה טיפוסית לתוסר הבנתם של מנהלים מיסחריים בחברות־ההקלטה. רק מעטים זו־כרים כי אף אחד לא רצה להקליט את השיר הזה, שהיה גם שקט, גם מקורי וגם יפה. אחרי המלחמה הוכיח אושיק שהקהל אוהב לפעמים גם שירים כאלה. ואילו את שני השירים של שלום חנוך סחט ממנו ממש, בלילה האחרון לפני שחנוך נסע ללונדון. כי כששלום חנוך הבטיח לאושיק שירים, עוד לא היה כל־כך עסוק. ופתאום התברר שכולם רודפים אחריו, וכבר לא היה לו זמן בשביל אושיק.

העיקר, תקליט כבר יש, עכשיו צריך לשבור את הראש איך לשלם את החובות.

קולנוע

ישראל

נאה דורש —

אבל מי מקיים?

כל מי שמאזין לאנשי־הקולנוע הצעירים בארץ, לתיאוריות שהם מפתחים ולטענות שהם משמיעים, יכול לחשוב באמת ובתמים שלפניו עדת־אמנים נשגבת, הראוייה לכל הכבוד וההערכה, והמסוגלת להתמודד בהצלחה עם מוצרי הקולנוע מכל מקום אחר בעולם — אילו ניתנה להם האפשרות.

ואומנם, אין ספק שכל עוד נשארת אמונתם בתחום הדיבור, היא מרשימה בהחלט. מה קורה כשצריך להפוך הלכה למעשה?

זאת התברר בשבוע שעבר, כאשר המועצה לתרבות ולאמנות, יחד עם משרד הסחר והתעשיה (שהוא בעצם הממונה הישיר על הקולנוע הישראלי) חלקו את פרסיהם לסרטים הקצרים של השנה שעברה.

כאשר קרא בנימין תמוז, יושב־ראש ועדת השופטים, את הטעמים עלה הריר על הספתיים מרוב סקרנות. ואז, חשכו אורות אולם קולנוע גת, ועימם גם עיני הצופים.

מחתרת בטטולה. זה התחיל עם סרטון של ז'אק מורי־קתמור על ציורי יוסל ברגנר, שלא הוסיף מאומה להערכה שכבר קיימת לצייר, לא הקנה לו כל מימד נוסף, ואפילו לא הציג השקפה מיוחדת של הבמאי על כל הענייין כולו, פרט לרעיון, המעייף ללחת את הסרט במוסיקת מחתרת.

זה נמשך עם סרט שדוף, שהתיימר להיות מאוד־סוריאליסטי, על מטולה, סרט שכמוהו מותר אולי לעשות במיסגרת לימודי־קולנוע, אך לא להציגו בפני קהל.

אחר־כך בא סיפור על נהג מונית, שאינו יודע כיצד להיפטר מנוסע פצוע, בשעת לילה מאוחרת, סיפור ש„עוקצו" היה ברור מראש. והדרך לעוקץ זה היתה ארוכה, לא־מעניינת ומשוחקת בצורה מפוקפקת.

הסרט היחידי שהראה תקוה כלשהי לגבי העתיד, הוא סרט בשם לנשום עמוק של יורם פורת. אומנם ארוך מדי, לעיתים יומרני ומתנשא מדי, עם הרבה ליקויים טכניים, אבל בכל זאת נסיון להביע משהו מוגדר באמצעים קולנועיים. לזכותו יכול יורם לפחות לומר כי זהו סרטו הראשון (להבדיל מאחרים, הרואים את עצמם מנוסים ומתורגלים די הצורך).

אין ספק שצריך לתמוך ביוצרים הצעירים בקולנוע, לעודד ולכסות חלק מהוצאותיהם. השאלה המתעוררת, לאחר הסרטים הקצרים הללו היא: כיצד אפשר להביא גם כמה אנשים בעלי־כשרון שיעסקו בשטח זה?

תדריך

תל־אביב

****** רפיסי חיים** (סטודיו, ארצות־הברית) — מסעותיו של אמריקאי משכיל שאינו מוצא את מקומו בין בני־מינו, ואינו יכול להשלים עם חיים בין פשוטי־העם. סרט מעניין ויוצא־דופן, עם מישחק מעולה של ג'ק ניקולסון.

***** פאטון** (תל־אביב, ארצות־הברית) —ביוגרפיה אינטליגנטית של גנרל, אשר נחשב ל„ילד הנורא" של הצבא האמריקאי חמת־העולם. ישן, מוכר, אבל עדיין טוב.

****** האדם השלישי** (פריס, אנגליה) — מותחן על רקע וינה שלאחר מלחמת־העולם. ישן, מוכר, אבל עדיין טוב.

**** בתו של ריאן** (צפון, ארצות־הברית) — אהבון באירלנד של תחילת המאה, בה בוחשת רוח המרד נגד אנגליה. ארוך מדי, יומרני מדי, אבל מכיל כמה סצינות מרשימות שלא תישכחנה במהרה, כמו דליית ארגזי נשק מים סוער בחשכת הלילה.

****** המעגל האדום** (מקסים, צרפת) — מאחורי שוד יהלומים מחוכם, מציג הבמאי ז'אן־פייר מלוויל את תורת החיים הפטליסטית שלו, בסיגנון קולנועי מהוקצע. מישחק מרהיב של איב מונטאן, אלן דלון, ג'אן מריה וולונטה ואנדרה בורביל.

**** מרכבות האדים** (תכלת, גרמניה) — תעודון המנסה להוכיח, בשפה יבשה ובטיעונים שאינם תמיד משכנעים, כי ייתכנו חיים מחוץ לכדור־הארץ, אשר השפעתם ניכרת בתרבות ימינו.

ירושלים

**** טורה טורה טורה** (אוריון, ארצות־הברית) — שיחזורון (בסיגנון תעודי) של המאורעות אשר הביאו להתקפת היפאנים בנמל־הפנינים עד להתקפה עצמה. הצד הפוליטי שטחי במקצת, לעומת זאת התכסיסים הקולנועיים בהתקפה עצמה ממש מדהימים.

**** הנועזים בעורף האוייב** (הביירה, ארצות־הברית) — מלחמין שמטרתי לבדר. אם אפשר להתעלם מן האבסורד שעצם הריגת אנשים יכולה לשעשע, יש כאן לא מעט בידור, בזכותם האדיבה של שחקנים כמו דונלד סאתרלנד וטלי סאבאלס.

חיפה

***** סלח לי, אבל אתה נושך את צווארי** (שביט, אנגליה) — רומן פרנסקי מציג פארודיה על סרטי ערפדים, משוחקת היטב. לבעלי חוש־הומור מאקאברי.

פזמונס־תורס בירושלים

גאון וצימרמן: מונה ריזה

משעשעים לעיתים, זהו הסרט בשבילכם. אינכם צריכים אפילו לדאוג אם אחרתם. אפשר לבוא באמצע, ולתפוס את ההתחלה בפעם אחרת. סדר הסצינות אינו מחייב.

מהפכן בשכר

הטורף („ארמון־דויד", תל־אביב; צרפת) — ברפובליקה מרכז־אמריקאית כלשהי, מתבשל מרד. המהפכנים מתכוננים לרצוח את נשיא המדינה בשעת ביקורו אצל פילגשו, באחוזת כפר. אלא שהם אינם מוצאים במולדתם איש די מוכשר לביצוע המשימה, ומשום כך מוזמן למקום מומחה מן החוץ.

אבל גזה לא מסתיימת הפרשה, מסתבר כי המומחה אמנם ירצח, אבל את האשמה יטול נכדו של מי שהיה פעם נשיא־המדינה, יהפוך בכך לגיבור המהפכה החדשה.

ככל שמתקדמת העלילה מסתבר כי במאי הסרט אינו מאמין במהפכות — אותן הוא מציג כרצח המוני, שבסופו משתנים השמות בשילטון, אבל לא השילטון עצמו.

„הטורף" הוא יותר סרט מעניין מאשר סרט טוב. בסך הכל, מצליח הסרט להעביר את הבשורה שלו בצורה משכנעת, וחוזה ג'יובאני, סופר שהפך לבמאי, עשוי, כנראה לקומם נגדו את כל מהפכני הטרקלין למיניהם.

לינו ונטורה, בדמות הרוצח, מזכיר את כל גיבורי המערב, הקשוחים, העקשנים, הבלתי־מנוצחים, שהם על אף מלאכתם, מוסריים מאוד, לפי קנה־המידה הפרטי שלהם, ומוסיף לא מעט לאווירה הדחוסה של הסרט עצמו.

הטורף ונטורה: רוצח מוסרי

השמרכלב הפורנוגרף

הופ... עברנו דירה („פאר", תל־אביב; ארצות־הברית) — קודם כל, זה סרט־קופה. אליוט גולד מתלבש ומתפשט כל־כך הרבה פעמים, שאף נערה ראוייה־לשמה לא תרצה להחמיץ את ההצגה. ואילו הגברים מקבלים פיצוי נאות, כאשר הגברות פרנטיס, וייט ועוד כמה כוכבניות יִדועות־פחות, אבל בעלות נתונים מתקבלים בהחלט על הדעת, מתחרות מדי פעם עם גולד, מי מתפשט מהר יותר.

כל זה נעשה באווירה מבדרת של בדיחה גסה מן הסוג הבא: גולד צופה במלכת־יופי־לשעבר, המניקה את תינוקה והחזה החשוף שלה מעורר בו מייד את הדמיון הפורה. כשהוא מתבונן בה שוב, הנה צמח לה — שד שלישי.

בעצם, כל הסיפור כאן הוא חסר־חשיבות, העיקר שיש בו הרבה בדיחות להרבה כיוונים, על שוטרים מטומטמים ועל אזרחים הגונים, הקונים רובים על כל צרה שלא תבוא, על גברים המתחפשים לנשים ועל הורים המפליטים אמרות־שפר מיסטיות — בקיצור, כל מה שאפשר לדחוס לתוך סרט אחד, ולעזאזל ההגיון או הסיפור.

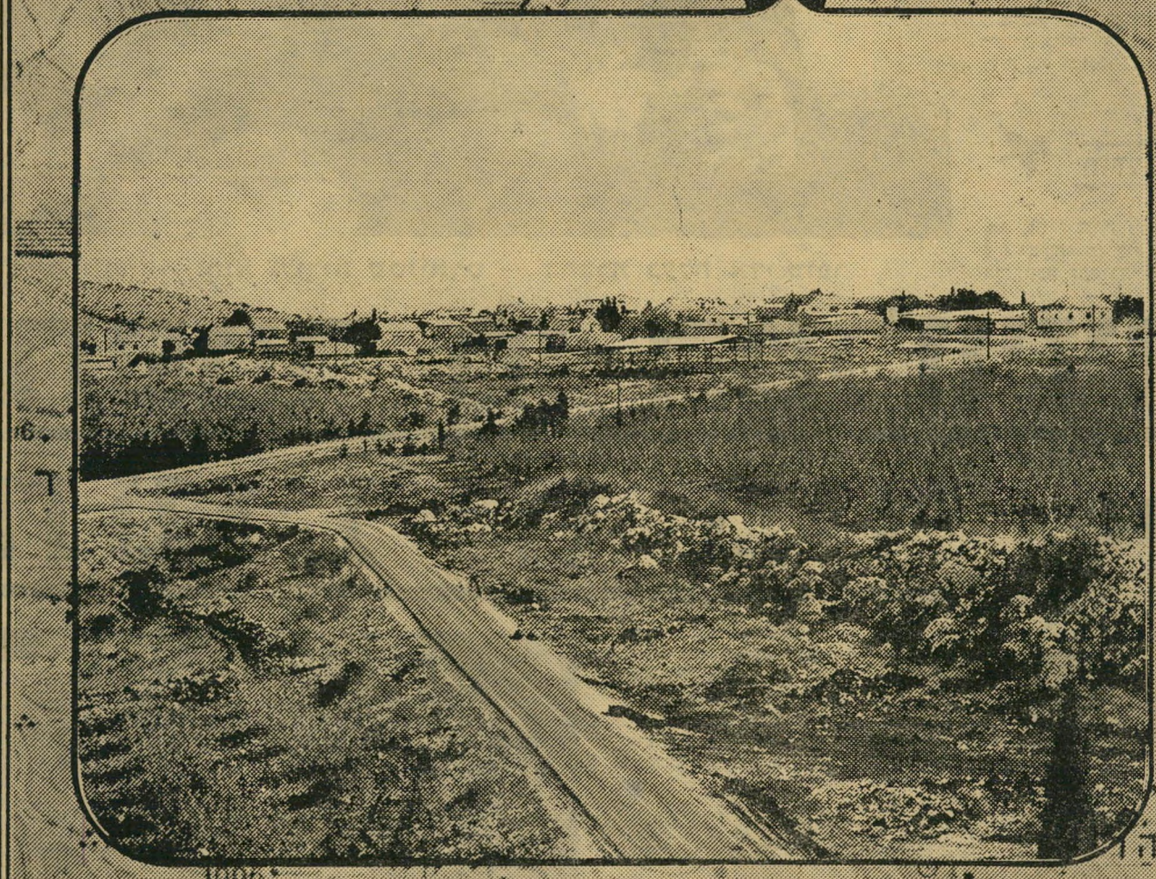
מה שנוגע למישחק, אליוט גולד הוא אליוט גולד, והרי זה סוד הצלחתו. פולה פרנטיס היא קומיקאית מוכשרת, הראוייה לתפקידים שמנים יותר, ואילו ג'נביב („ג'ואנה") וייט משתדלת לחקות את מרילין מונרו, ומשיגה כמה תוצאות מצחיקות בהחלט.

בסיכום: אוסף בדיחות מתחת לחגורה, חלקן מוצלחות יותר, חלקן פחות, והכל בתוספת ישבנו החשוף של אליוט גולד. לזה קוראים הצלחת־קופה.

גולד והכלבה: ידידה אמיתית

אֲבִיבִים

אגד מוביל בכל הדרכים

אֲבִיבִים

מושב בגליל העליון. בצד הכביש

מצומת חירם אל מצודת ישע.

2ק"מ מקיבוץ יראון. נוסד ב-1958

אגד מגיע לאביבים כל יום

„שלא תהיה יהודיה יותר מהיהודים!" נזף הבוס שלה בגלוריה סטיוארט. תגובת הכוכבת:

ובקש כפורשות ממארגן הביקור, לאפשר לו להיפגש עם הכוכבת היפה.

בקשתו של האורח לא נתמלאה בשעת ביקורו, כאשר חזר וביקש לפגוש את גליה, נענה כי הכוכבת איננה בבניין.

ניתוק יחסים מוחלט — עם הבוס

ה שייך היה מנומס מדי מכדי לשאול לסיבה. גם לוא היה שואל, ספק אם היה זוכה לתשובה מדוייקת.

גליה סופר — היא גלוריה סטיוארט — בחברת בעלה אדי סופר

„אחפטר מן הטלוויזיה – מתעללים ביו!"

ד אם גם אתה אחד מאותם רבבות יש־ראלים, הטוענים כי גליה סופר הינה כוכבת הטלוויזיה מספר 1, נהנים לר־אותה — אפילו כשאינם מבינים מילה ערבית?

אם כן, אל תתפלא אם באחד הימים ה־קרובים תחדל לראותה על המסך הקטן.

וזה — למרות שעמדה להתחיל לקריין בקרוב גם בעברית.

שכן השבוע היא עמדה להתפטר. נשבר לה מהצרות שעושים לה בטלוויזיה.

לעמוד עד משמר
חגי ישראל

„פ קידים אפורים, שמקנאים בה בג־לל הפופולאריות שלה, מציקים לה ו־מטרידים אותה בכוונה," טען השבוע אחד מידידיה הערביים בטלוויזיה. „הפקידים ה־אלה לא יכולים להתאפק, נוכח הגירוי שיש ביכולתם לטפס על כוכבת מפורסמת כזו. בעצם, זוהי התנהגות רגילה של פקידים קטנים. הצרה היא רק, שבגלל זה תפסיד הטלוויזיה את אחת הכוכבות הבודדות שיש לה."

הקש ששבר את גבה של הכוכבת, נת־גלה בערב פסח האחרון.

כאשר עזבה את דתה ועמה, התגיירה ו־הלכה אחרי בעלה היהודי, לפני כשבעה חודשים, היתנתה גליה סופר עם הנהלת הטלוויזיה כי לא ישבצו אותה לעבודה בערבי שבתות וחגים. כאשר התגיירה, הת־חייבה לשמור על מועדי ישראל — והת־כוונה לעמוד במילתה.

ב־15 לאפריל, יום ערב פסח, נשארה גליה בבית, ביקשה מבעלה אדי, העובד גם הוא במחלקת החדשות בערבית של ה־טלוויזיה שיבדוק בלוח שיבוץ העבודה למתי היא משובצת לאחר החג.

אדי הגיע בצהרי היום לבניין הטלוויזיה, גילה להפתעתו ששמה משובצת לקריין ב־אותו ערב — ערב פסח.

הוא צילצל לאשתו. גלוריה צילצלה ל־טלויזיה, התחילו בירורים פה, בירורים שם. בשעה 3 הודיע לה עמיתה לעבודה, הקריין סעיד קאסם, כי הכל בסדר, וקריין אחר, אחמד אבו־ז'אן, יחליף אותה.

גליה רק הגיחה את שפופרת הטלפון, כשהיא נושמת לרווחה — כשהמכשיר צילצל מחדש. היה זה הבוס שלה, יוסף בר־אל, מנהל מחלקת החדשות בערבית: „את חייבת להופיע לעבודה הערב," הודיע לה.

„אין מי שיחליף אותך."

„אבל הלא אבו־ז'אן מחליף אותי," השי־בה גלוריה הנדהמת.

„אבו־ז'אן הוא קריין חדש, ואיננו יכול לבוא במקומך," ענה בר־אל.

שש פעמים נוספות צילצל הטלפון באותו אחר־צהריים בביתה של גליה, כשכל המצל־צלים לוחצים להופעתה. לאחר הטלפון ה־שישי, פרצה גליה החייכנית והשקטה בחיים כמו על המסך, בבכי היסטרי, טרקה את ה־שפופרת, הודיעה לבעלה שהיא מתפטרת. אדי לא ניסה להניא". הוא הסכים איתה, תיכנן מיד צעדים מעשיים.

למרות זאת, כשנרגעה, החליטה גליה לנסות להחזיק עדיין מעמד.

מייד למחרת החג שלחה מכתב תלונה חריף למנכ"ל הטלוויזיה, שמואל אלמוג, התלוננה כבר באותה הזדמנות על היחס אליה מצד אנשים מסויימים במחלקת החד־שות בערבית. היא שלחה העתק מהמכתב למנהל המחלקה, בר־אל.

השייך החמיץ את הכוכבת

ב תשובה ענה בר־אל לגליה: „סידור עבודתך לחודש אפריל נעשה בשיתוף עם סעיד קאסם, הודפס — והעתק נמסר גם לך. איך זה שהסכמת לתוכנית בשעתו, ובערב פסח התנגדת לה?"

בתגובה, טענה גליה שאין כל קשר בין טענתו של בר־אל לבין העובדות. היא לא קיבלה כל העתק של תוכנית העבודה.

טענה אחרת של בר־אל: במרץ, היתה גליה חולה, וסעיד קאסם הסכים להופיע במקומה. כתוצאה, הסכימה גליה להחליף את קאסם.

גם על טענה זו הגיבה גליה בלהד"ם. לא היתה כל עיסקה כזו בינה ובין קאסם. היא מגישה תוכניות פעמיים בשבוע על ב־סיס הסכם מיוחד, אינה מקבלת כל שכר עבור אותם ימים שבהם אינה יכולה להופיע מסיבות מחלה או אחרות.

תקרית קטנה זו לא היתה האחרונה ב־שורת האירועים המוזרים.

בזיון נוסף:

ב־21 לאפריל ביקר בבנייני הטלויזיה ראש עיריית חברון, השייך מוחמד עלי אל־ג'עברי. יום לפני הביקור חזר ג'עברי

הבוס

יוסף בר־אל, מנהל מחלקת החדשות בערבית של הטל־ויזיה, אשר אינו מעוניין שהכוכבת הנזורת היפהפייה תהיה יהודיה יותר מהיהודים.

כי התשובה המדוייקת היתה: איש לא טרח להודיע לגליה כי האורח מבקש להי־פגש עימה.

תגובת הנהלת רשות השידור: „ראש עיר־יית חברון לא ביקש לפגוש את גליה בזמן ביקורו."

ועוד פרשה:

בשיחה בין אדי סופר לבין הבוס שלו, בר־אל, שאל אדי דוגרי מה פשר יחסו של בר־אל לגליה. השיב בר־אל, דוגרי לא פחות:

„אני רוצה שגליה לא תהיה לי יהודייה יותר מהיהודים."

הגיב בר־אל: „אמרתי מה שאמרתי ברוח טובה. התכחנתי לשאול האם היא יותר יהודיה ממני. גליה לא הצהירה מעולם ש־היא דתית."

בעקבות תקריות אלה ונוספות, אותן אין גליה מוכנה לפרט, בשלב זה, החליטה ה־

(המשך בעמוד 35)

במאים

האיש מאחורי

ה„קלעים"

ברכבת למחנה־הריכוז ילומיצה־קאלארש, הצליח אנדרי קאלארשו להשאר בחיים, למ־רות היותו פצוע מכדור ברגל. הנאצים דח־סו את המגורשים במאות לקרונות אטומים. הוריו נעלמו מעיניו ברכבת, ורק אחרי ה־מלחמה נודע לו שהם נהרגו. הוא נקרא אז ברנרד גופר. אבל לאחר שסיים את הפאקול־טה לקולנוע ולדרמה, וכיהן כפרופסור מן המניין ובמאי תיאטרון וקולנוע בבוקרשט, הציעו לו בועדת הרפרטואר של התיאטרון הצבאי, שיטשטש את זהותו היהודית.

בחיבה הציעו לו את השם הרוסי אנדרי. את שם המשפחה קאלארשו הוא קבע לזכר מחנה־הריכוז ילומיצה קאלארש. אחרי שקא־לארשו זכה בפרסים בינלאומיים, ושמו יצא להתהילה בכל רומניה, שוב לא היה טעם לשנות את השם. בפסטיבל הסרטים בקאן ב־1957, זכה בפרס על סרטו, הלוּ, שלום במספר. בפסטיבל הסרטים ביפאן ב־1958 זכה בפרס על סרטו נשר 101 — קומדיה ג׳יימס בונדית מזרח־אירופית, בה לקחו תפקיד נכבד מיגים וקאטיושות מברית־ה־מועצות.

כמה מסרטיו העלילתיים הוקרנו בקולנוע מתמיד בתל־אביב, עוד לפני עלייתו ארצה ועזריה רפופורט זיכה אותו אז בבקורות נלהבות ביותר.

מלחמה וכיבוש. בשנת 1958, לאחר ש־שיבץ בסרטו את ליקה גרגין, בתו של גי־אורגיו־דז׳, שהיה אז מזכיר המפלגה הקו־מוניסטית הרומנית, עזרה לו הנערה להשיג היתר־יציאה. העולה החדש ביים, מייד עם בואו ארצה, בבית־צבי ברמת־גן, את המשר־תות לז׳אן זאנה ואת העולם בו אנו חיים לקראל צ׳אפק. בתיאטרון אהל ביים את ה־קמצן למולייר. עד היום הוא מביים תסכי־תים בשידורי־ישראל ובגלי־צה״ל.

בטלויזיה ביים את ד״ש בערבית, על ספל קפה, בידור ערבי־עברי, את קלעים וערב טוב בהפקתו של מבקרו לשעבר, עזריה רפו־פורט. אחר כך באה תקופת המיכרזים ה־קשה. קאלארשו, שקיבל הצעות מפתות ב־יותר מגורמים זרים לחזור למעמדו הקודם ברומניה, השיב ריקם את הפונים אליו. הוא נלחם על מקומו בטלויזיה הישראלית ו־ככש אותו. הרווח היה כולו של הטלויזיה הישראלית. תוכנית קלעים המחודשת של רבקה פרידמן, נחשבת כיום לאחת התוכ־ניות המוצלחות ביותר של הטלויזיה ולא מעט בזכותו של אנדרי קאלארשו.

מנגנון

סליחה —

תקלה

„המצב הוא בלתי ניסבל. ההנדסה מחלקת הוראות למפיקים ובמאים. חוסר המשמעת מחריד. הטכנאים אינם באים בזמן לעבודה. במקום לשרת הם מחכים שישרתו אותם. לא אחזור לעבודה עד ש־הם לא יבינו, כי הם צריכים לעמוד לרשות האמנות ולא ה־אמנות לרשותם."

לא היה זה במאי ישראלי, שהתלונן ב־דברים אלה. היה זה הבמאי המצרי המפורסם כמאל יאס, והראיון עמו התפרסם בירחון הקהירי במה. „תראו איזה דמיון משונה" העיר במאי התוכניות למשפחה, ויקטור קמר. הוא לא היה הבמאי היחיד, שעמד על הדמיון המופלא בין מה שמתרחש ב־טלויזיה המצרית לבין מה שמתרחש ב־טלויזיה הישראלית. את התוצאות רואה הציבור על גבי המסך הקטן. קוראים להן בשם: תקלות טכניות.

הטכנאים עצמם מונים את הסיבות לתק־לות: טכנאים מסויימים אינם מיומנים. על מנת להכשיר את כולם בכל התפקידים, מע־בירים אנשים מתפקיד לתפקיד במהירות הסילון. רוב האנשים הם טכנאי אלקטרוני־קה, שידעו קודם לתקן מכשיר רדיו ביתי. מכאן ועד שידור טלויזיה המרחק הוא גדול. לא ניתנה להם שום הכשרה טלויזיונית ספציפית.

שני טכנאים נשלחו לחו״ל לשבועיים: שמואל שוורץ ודויד גולדברג. הראשון חזר. השני נשאר בחופשה ללא תשלום. כבר ב־ימים הראשונים נרכש ציוד לא מתאים. החזקת המכשירים היא מתחת לכל בקורת. הממונים אינם מתאימים. המהנדס יהודה סחירי שהושאל מהרדיו „עושה טובה." מ־מונה אחר העונה לשם גרינגלאס הוא תל־אביבי שאינו נמצא כל הזמן בירושלים.

האשמות הדדיות. אנשי ההפקה וכ־רים לטכנאים את העובדה שבעת ראיון ב־אולפן עם ח״כ מנחם בגין, הם יצאו להפ־סקת תה. „מה יש? כל היום באים אלינו שרים וחברי־כנסת" הגיב אז אחד הטכנאים בלי לחוש אפילו בחוצפה שבדבריו. הפס־קת התה בין חמש לחמש וחצי היא חובה. אחר כך מתכוננים לשידור ומשדרים ואין זמן להסקות.

להגנתם, טוענים הטכנאים עוד: החדרים סגורים, התאורה מלאכותית, אין מיזוג־אויר, כל העובדים מתוסכלים ועד למשה, כי את ההפקות הגדולות עושים בהרצליה ובירוש־לים עוסקים רק בהפקות שיגרתיות. „המפי־קים והבמאים מטילים עלינו את כל החרבו־נות שלהם, כי אנחנו אחרונים בשורה."

תירוצים אינם חסרים. אבל את הצופים בבית כל זה אינו מעניין. התקלות פשוט יצאו כבר מן האף. וזה כבר לא שייך ל־טלויזיה המצרית.

תדריך

★ **זו בעייתך** (יום ד׳, 12/5, 18.30) הידברות — יחסי שכנות בין ערבים ליהו־דים בחיפה, בעכו ובאילת. תרגום עברי בגוף הסרט. מפיק — יעקב למדן. במאי — יצחק (ג׳קי) גורן.

★ **ישראל 80** (יום ד׳, 12/5, 19.30) המורה והעזר כנגדו — על המהפכה בבית־הספר של המחר ואמצעי־עזר להוראה, ש־יהיו נפוצים בשנות ה־80. משתתפים: ד״ר גבריאל סלומון מן האוניברסיטה העברית ו־אריה שובל, מנהל הטלויזיה הלימודית. עו־רך: יצחק גישלר. הפקה ובימוי: רם לוי.

★ **הלוחם** (יום ד׳, 12/5, 20.35) סרט השבוע: מתאגרף מקסיקני צעיר תורם את הכנסותיו למימון המהפכה המקסיקנית ב־1910. משתתפים: ריצ׳ארד קונטה, ונסה בראיין ולי ג׳י קוב.

★ **הוליווד והכוכבים** (יום ה׳, 13/5, 18.30) סיפורה של קים נובאק.

★ **רשות הבידור** (יום ה׳, 13/5, 20.20) מיוזיקול עם לגה הורן.

★ **אינטרמצו** (יום ו׳, 14/5, 21.40) סרט עלילתי: כנר מפורסם מתאהב במורה למוסיקה של בתו. משתתפים: אינגריד ברג־מן, לסלי האוארד, עדנה בסט ואן טוד.

★ **מוסיקה ושירה** (מוצ״ש, 15/5, 18.30) בידור בהשתתפות אמנים יהודים ו־ערבים: אנריקו מאסיאס, שושנה דמארי, הצמד דיאן ודויד, נגן העוד צדקי שוקרי, צמד הרקדנים מטיאנה ורוברטו אגליסיאס.

★ **מחלקה פודית** (מוצ״ש, 15/5, 20.30) פרק נוסף בסידרת המתח. פיטר וינגארד, ג׳ואל פביאני ורוזמרי ניקולס יוצ־אים הפעם ליוון כדי לפענח שם את תע־לומת הרצח של אדם, שכבר מת בעצם שלוש שנים קודם לכן.

★ **כרוכים הבאים** (יום ב׳, 17/5, 20.20) אורי זוהר מארח כייס מן הקירקס, שידגים טכניקות של כיוס; את הזמר אריק איינשטיין; את העיתונאי ברוך נאדל; מרים משקולות מכינוס הפועל, שינסה לשבור את שיאו לעיני המצלמות; עשר מלכות־יופי ואת מקהלת בית־הכנסת הרפורמי בירושלים.

חיים יבין
פקיד מס הכנסה —

עובדי הטלוויזיה עושים חלטורות אצל גופים ומוסדות שהם צריכים לדווח עליהם

פרנסה מהצד

„מה ההתרגשות?! מה רוצים מדן שילון? הוא עושה מה שעושים כולם!" תגובה זו באה השבוע מפי ידידיו של עורך הספורט בטלויזיה הישראלית, על הפירסום ב„העולם הזה" בשבוע שעבר, בו נמסר כי שילון, שהגיש בטלויזיה את התוכנית היומית על כינוס הפועל, קיבל רשת מהטלויזיה לביים גם סרט פרטי על הכינוס, תמורת תשלום.

ואומנם, דן שילון אינו יחיד ואינו יוצא־דופן. חיים יבין מופיע כקריין ו־מנחה במופע של מלכות־היופי, שמחלקת החדשות בטלויזיה, שיש לו איזו קיר־בה אליה, מדווחת עליו באריכות. הוא גם מייעץ ומקריין בחגיגת האחד במאי, שגם עליה מדווחת הטלויזיה, ומקבל תמורת זה סכום של חמש ספרות.

הוא הדין בעובדים אחרים ב„רשות־השידור", ברדיו ובטלויזיה. כמעט כל מי מעובדי הרשות שיבקש זאת, יקבל רשות להופיע, תמורת תשלום, במופעים מיסחריים פרטיים.

„הם לא עוברים על החוק," טוענים מגניהם, „כולם עושים זאת אחרי ש־הם מקבלים רשות בכתב מ„רשות־השי־דור." הרשות עצמה אינה מסרבת ל־בקשות המופנות אליה. מצבם החומרי הקשה של עובדיה ידוע. לכן לא נו־ראה אם הם עושים גם חלטורות ומרווי־חים לפרנסתם מהצד.

לאיש ב„רשות־השידור" לא נראה ש־מצב זה גובל בשחיתות. שכן, מדוע מותר לעובדי המדינה ברשות־השידור מה שאסור לעובדי המדינה במיקצועות אח־רים? כשם שאין להעלות על הדעת ש־פקיד מס־הכנסה יעבוד בשעות הפנאי שלו כרואה־חשבון במיפעל שהוא נישום אצלו; או שפקיד בכיר במשרד־החוץ

דן שילון
— העובד אצל הנישום

יעבוד בשעות הלילה כשוער בשגרירות התורכית, למשל, כדי להגדיל את מש־כורתו — כך גם בלתי נסבל הוא המצב, שעורכים בכירים ברדיו ובטלויזיה יקב־לו כספים מגופים ומוסדות, כשבידם לקבוע אם לדווח עליהם או לא ובאיזו צורה לדווח.

טיעון זה לא בא לפגוע בדן שילון, חיים יבין או אחרים. איש אינו טוען כי העובדה שדן שילון מקבל כסף כדי להפיק סרט פרטי על כינוס הפועל, היא שקבעה גם שמדי יום תשדר הטלויזיה 20 דקות על כינוס זה. ממילא, לא היה הדבר בסמכותו הבלעדית של שילון. אבל לא יתכן מצב שבו אפשר יהיה לחשוד באנשי הטלויזיה, שהם מדווחים על מאורעות משום שהם אינטרסנטים ישי־רים ומקבלים טובות הנאה מכך.

אם ב„רשות־השידור" מכירים שמש־כורתם של העובדים הבכירים אינה מס־פיקה — שיעלו להם את המשכורת, ו־ישאירו את החלטורות לאחרים.

שחקן פיטר וינגארד
המוות הכפול

הצמד דיאן ודויד
בידור יהודי־ערבי

תמורים

אושפז • בבית־החולים ביילינסון, כדי לעבור בדיקות, נשיא המדינה, **שניאור זלמן שז"ר**, שחש ברע ביום נעילת כינוס הפועל.

נחוג • יום־הולדתה ה־73 של ראש־הממשלה הרביעי של ישראל, **גולדה מאיר** (מאירסון), שנולדה בשם מבוביץ, ברוסיה הלבנה, היגרה בתור ילדה למילוואקי, ארצות־הברית, נישאה למוסיקאי, מאיר מאירסון. מגיל צעיר נסחפה בחיים הפוליטיים של ה־תנועה הציונית, היתה חברת הנהלת הסוכ־נות, ייצגה פעמים רבות את המדינה־ב־דרך בפני מוסדות בינלאומיים. עם הקמת המדינה נבחרה להיות שגרירה ראשונה של ישראל בברית־המועצות. עם היבחרה לחב־

מאיר

רת הכנסת הראשונה, התפטרה מתפקידה ו־נתמנתה לשרת־העבודה והביטוח הלאומי. תפקידה המיניסטריאלי הבא היה שרת־ה־חוץ, עד אשר החליפה אותו בתפקיד מזכי־רת מפא"י. אחרי תקופה קצרה בה היתה נטולת תפקיד ציבורי, מלבד היותה חברת־כנסת, נתמנתה, לא מעט במפתיע, לתפקיד ראש הממשלה, עם פטירתו של ראש הממ־שלה לוי אשכול ז"ל.

נחוג • יום־הולדתו ה־61 של שר ה־עבודה בממשלת ישראל, **יוסף אלמוגי** (קרלינבוים) שהיה בראשית דרכו הציבורית חבר בפלוגת כיבוש־העבודה בכפר־סבא, איש־הגנה, עבר לחיפה, התבצר בהדרגה ב־מועצת פועלי חיפה, דיכא ביד קשה את שביתת הימאים המפורסמת. לאחר שנים, פרצה בהשראתו שביתת עובדי בית־החרו־שת אחא. נבחר לכנסת השלישית ולאחר זמן מה נתמנה להיות מזכיר מפא"י בתקו־פת הסערה הציבורית של פרשת־לבון. אחר־כך צורף לממשלה, בה כיהן בתפקידים שונים.

נחוג • יום־הולדתו של רקטור אוני־ברסיטת חיפה, הפרופסור **בנימין אקצין**, בעל השקפות לאומניות קיצוניות, שבאו לידי ביטוי בדרישתו השרירותית לא לאפשר למרצים הערביים להופיע בפני הסטודנטים, אלא אם כן יאושרו על־ידי שירותי־הביטחון. אקצין היה בזמנו פרשן מדיני בצהרון ידיעות אחרונות.

נחוג • יום־הולדתו ה־62 של מזכיר מועצת תל־אביב—יפו, **אורי אלפרט**.

נחוג • יום־הולדתו ה־63 של חבר הכנסת **שניאור זלמן אברמוב**, משפטן מסיעת הליברלים בגח"ל, שויתר על השתת־פות במירוץ המועמדים לכנסת השביעית, אבל זכה לאחר מכן לאמון חברי ועדת ה־מינויים של מפלגתו ונבחר.

נחוג • יום־הולדתו ה־75 של המזרחן התותיק ומי שהיה עורך היומן דבר **מיכאל אסף** שכיהן גם כיושב־ראש אגודת העיתו־נאים, והמשיך גם היום לתרום מפרי־עטו לעיתונו, למרות שכבר יצא לגימלאות.

נימולו • **יאיר ושחר הלוי**, בניו של ח"כ הלוי ונכדיו של ח"כ ד"ר בנימין הלוי, מסיעת חרות בגח"ל, ב־נוכחות קהל רב של מוזמנים. הסנדקים היו נשיא בית־הדין העליון, ד"ר שמעון אגרנט, וד"ר יצחק קיסטר, שכיהנו בבית־הדין ה־עליון עם הסב עד שהתפטר מתפקידו.

התפטר • יושב־ראש ועדת החינוך והתרבות של הכנסת, ח"כ **אברהם כץ**, שקיים הבטחה אישית לעמיתו לסיעה, ח"כ ד"ר אלימלך רימלט, כאשר האחרון התפטר מן הממשלה עם פרישת גח"ל.

פני שווה שילינג

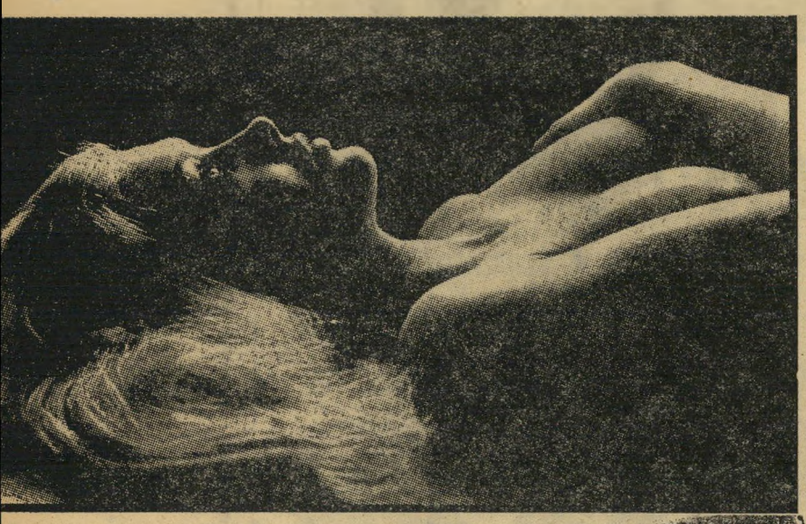
כמה מליונים לירות שוות ארבע תמונות אלה?

סתכל היטב בארבע התמונות העל־יונות בעמוד זה. כרגע, הם התצלומים היקרים ביותר בעולם.

הם שווים בין שישה ל־23 מיליון ל״י.

הסכום המדויק ייקבע לאחר ששמאים יסיימו להעריך את שווי רכושו של המליו־נר הבריטי הצעיר, קלייב רפאל (30). עד אז, ההערכות בדבר גודלו של רכושו נעות בין שני סכומים אלה.

קלייב, אחד הצעירים בין עשירי בריטניה, שעשה את המליונים שלו תוך שנים ספו־רות בעיסקות קרקעות מדהימות בשנינותן,

המליונר ואשתו

קלייב רפאל, המיליונר הבריטי בן השלושים, בתצלום משפחתי עם רעייתו פנלופ (20), אותה נשא לאשה כ־אשר היתה בת 16. הצוואה המוזרה שנתגלתה לאחר שנהרג בתאונת מטוס — צוואה בה נישל את אשתו הדוגמנית מצוואתו בגלל תצלומים מיקצועיים שהיא שצולמו בעבר — עוררה שורת שאלות וחשדות, המסעירות עתה את בריטניה כולה, ואף עיתוני אירופה ריווחו עליה.

נהרג כאשר מטוסו, ביגל דו־מנועי, התרסק בסופת־שלג ליד מדינת־הנגס אנדורה, בגבול ספרד־צרפת. יחד עימו נהרגו גם הנוסעים האחרים: ידידתו סופי רוברטסון (26) והוריו.

כשהודיעו על התאונה לאלמנתו פני (20), פרצה בבכי: „אני אומנם היורשת היחידה של כל המליונים שלו,״ יבבה, „אבל לא איכפת לי אם הירושה היא פני או מליון ליש״ט. רק על קלייב איכפת לי.״

ניבאה האשה, ולא ידעה מה ניבאה.

אחרי ההלוויה, הזמינה האלמנה הטרייה את עורך־דינה, ומסגר — כדי לפרוץ את הכספת של בעלה בחדר־המיטות שלהם. כשנפרצה הכספת, ועורך־הדין קרא את תו־כן המיסמכים שנתגלו בה, נפלה מתעלפת.

שכן, בצוואה החדשה שנתגלתה בכספת, הוריש המליונר את כל המזומנים שלו להו־ריו, את כל שאר רכושו — לעורך־דינו וחברו רונלד שילמן — „ולאשתי פני אני מוריש שילינג אחד, ואת ארבעת צילומי־העירום שלה.״

ארבעת הצילומים, שהיו גם הם בכספת, היו הצילומים המופיעים בעמוד זה — והם עלו לפני במחיר כל המליונים של בעלה.

★ ★ ★

מ וכן שהיתה זו רק התחלת הסיפור. האלמנה־הטראגית, ששעות ספורות קו־דם לכן הכריזה בדרמטיות שלא מעניינת אותה הירושה, פתחה במאבק נחוש כדי לבטל את הצוואה המשונה.

הצוואה, התברר, נכתבה רק יומיים לפני התאונה. היא נכתבה בכתב־ידו של המליו־נר, על גבי מעטפה. מייד לאחר שהתעוררה מעלפונה, החלה פני מפעילה גדוד עורכי־דין, בטענה שהצואה מזוייפת — ולפיכך תופסת הצוואה הקודמת, בה הוריש לה בעלה את כל רכושו.

בפני בית־הדין ששמע את עירעורה, העיד מומחה מטעם הסקוטלאנד־יארד כי קיימת אפשרות שאכן מזוייפת הצוואה. בעקבות כך, עיכב בית־המשפט את מימושה, העביר למומחי משרד־הפנים להחליט אם אמיתית הצוואה או לא.

פני, ששמה המלא הוא פנלופ קאתרין בראמס — נולדה להיות דוגמנית. בגיל עשרה חודשים כבר דיגמנה עבור מזון ל־תינוקות. בגיל 15 השתתפה בסרט לצידו של דין מרטין. מאוחר יותר, זכתה לכותרות־ענק כאשר הכריזה שהיא צאצא של בראמס הגדול. בגיל 16, נישאה לצעיר חסר כל בשם קלייב רפאל.

פני ועורכי־הדין שלה העלו מספר שאלות:

● קלייב ידע כי אשתו דוגמנית. מדוע, אם כן, נתפס פתאום לארבע מתמונותיה?

● האם היה זה רק מקרה, שיומיים לאחר שכתב את הצוואה החדשה — אם אומנם הוא זה שכתב אותה — נהרג בהתרסקות מטוס ואם לא היה זה מקרה — האם לא ברור שהיה זה רצח?

● אם אכן הוא זה שכתב באמת את ה־צוואה החדשה — מדוע כתב אותה בכתב־יד, על גבי מעטפה? הייתכן שהיה מסומם?

דבר אחד ברור: לבית־המשפט הבריטי צפוי כאב־ראש לא קטן.

טלוויזיות

"אמקור" הצועד בראש תעשית הטלוויזיה בישראל
מוסיף לכם צבע לחיים עם מקלט היוקרה

SPECTRA

במבחר 8 צבעים. חידושים נוספים - 20 "SPECTRA"
מתאים גם לחדר השינה, ודגם 8003 עם המסך האופטימלי

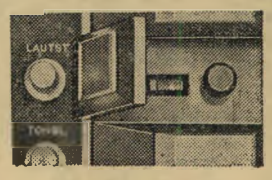
יתרון חשוב - שרות אמפא

מיתרונות טלוויזית אמקור

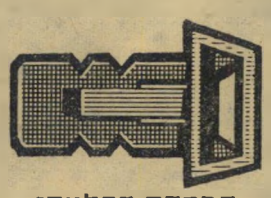
מנענעים אוטומטיים
אינך צריך ללחוץ ולסובב כפתורים. כוון פעם אחת את לחצן המגע. מעתה, בלחיצת אצבע קלה תקבל את הקליטה הטובה ביותר שבחרת מראש.

6 לחצני מגע
בכל אחד משש תאי המנענעים נמצא לחצן מגע. כל אחד מהם אפשר לכוון מראש לכל אפיק בכל תחומי ה- U.H.F. – V.H.F.

עין אלקטרונית
מראה לך על איזה מנענע לחצת. ממש כמו במחשב האלקטרוני.

המפתח הבלעדי
נועל את המקלט
בפני ילדים וזרים

המפיצים: אמפא וסוחרים מורשים

מגה בהולנד

לי תמכור רק אמקור

(המשך מעמוד 31)

כוכבת — לאחר שהסכימה להקפיא בינתיים את התפטרותה — להחרים את הבוס שלה, יוסף בר־אל. כאשר רצה בר־אל לשוחח איתה, בעקבות התקרית האחרונה, ביקש מסגנו, ויקטור נחמיאס, לסור לחדרה ולבקש ממנה להיכנס אליו. „אין לי מה ל־דבר איתו,“ השיבה גליה בתקיפות נדירה. „שיכתוב לי. האדון הזה איננו ברמה שלי.“

הסגן הנבוך העביר את התשובה המל־כותית אל הבוס. זה חזר ושלח את ויק־טור לגליה. זו חזרה וסירבה.

בלית ברירה, הרים בר־אל טלפון בעצמו, ביקש לדבר עם גליה.

גליה ביקשה משכנה לשולחן לענות כי יצאה מהחדר. לאחר מכן שלחה ה י א שליח לבר־אל, הודיעה לו שאם יפנה אליה פעם נוספת, תזמין את המשטרה ותתלונן כי הוא מטריד אותה.

נראה שבשלב זה הבין בר־אל כי גליה איננה מעוניינת לשוחח איתו. הוא חדל מנסיונותיו להזמין אותה לשיחה.

יחסי עובדים מעוררים אינם דבר חדש בטלחיזיה. גם כשאין שביתות, פורצים שם מדי פעם סיכסוכים — בין עובדים לעובדים, עובדים למנהלים, מנהלים לעמיתיהם, כולם מוצאים דרכם לעיתונות.

אלא שסיכסוך אחרון זה איננו סתם עוד אחד מהסיכסוכים הרגילים המעניינים את הצופים כשלג דאשתקד — מחוץ לשמץ הפרקנטיות הכרוך בכל רכילות. אך סיכסוך שבעקבותיו עלולה להיעלם מהמסך גליה סופר — שאני: בשביל הבוסים שלה, גליה היא אולי סתם קריינית נוספת, אחת מרבות. לרבבות הצופים, היא כוכבת. לוא היו עובדי הטלוויזיה נאלצים להתחשב בצופים, היו גם הם מבחינים בעובדה זו. מאחר שהצופים הם האלמנט האחרון בטלוויזיה, שיש להתחשב בו — הם יכולים להתעלם מכך.

זילזול באזרח

זוהי, אולי, אחת הסיבות העיקריות למחלות הילדות האינסופיות של הטלוויזיה הישראלית — העושות רושם שתימשכנה גם הרבה מעבר לגיל הילדות. הידיעה הברורה של כל העוסקים במלאכה — שהמשכורת מובטחת, הגיוב הוא לנצח, שאין כל צורך לעמוד בדרישות השוק, לתת לקונה תמורה בעד כספו.

הטכנאי המרשה לעצמו להקרין תרגום המופיע עשר שניות לפני הסרט — האחראי לתוכנית המרשה לעצמו להחליף בשנייה האחרונה סרט עלילתי, מבלי להודיע על כך מראש לרבבות הצופים, שאולי נשארו במיוחד בבתיהם כדי לראות את הסרט שלא הוקרן — הבוס המרשה לעצמו להתייחס לכוכב פופולארי כאל פקיד סתם, בידיעה שאם הכוכב יתפטר, לא תהיה לאכזבתם ולרוגזם של מיליוני הצופים שום השפעה על פרנסתו — כל אלה היו מתייחסים למלאכתם אחרת, לוא היו יודעים שעליהם לספק למשלם המיסים, המשלם את משכורותיהם, סחורה נאותה תמורת כספו.

אלא שמה שנכון לגבי בעל מכולת ויצרן סבונים, איננו נכון לגבי יצרני הבידור הגדולים ביותר במדינה. אלו — רשאים להתעלם מן הקונה.

אלמוג: „שימשיכו להתגושש ביניהם“

תעלומת זו איפיינה, לפחות עד סוף השבוע את המנכ“ל שמואל אלמוג. למרות שידע על הפרשה — שלא התחילה אתמול — לא מצא לנכון, דווקא במקרה זה, להתערב, השאיר לשני הצדדים להתגושש בצורה חופשית.

למרות דברי הנהלת הרשות, כי אלמוג קיבל את תלונתה של גליה ובודק את העניין.

אלא שגליה סופר לא היתה מעוניינת להתגושש. כרגע, היא שוקלת עדיין את התפטרותה, עלולה, להגיש אותה כל רגע. לא חסרות לה הצעות אחרות, מפתות לא פחות מהטלוויזיה.

„היא לא מוכנה שיתעללו בה, והיא מוכנה בהחלט לפנות את מקומה, לאפשר לכמה מהפקידים החרוצים להופיע במקומה, אם הם רוצים,“ אמר עמיתה למחלקה.

ואם הבוס של הטלוויזיה לא יתערב בסיכסוך — ומהר — זה כנראה מה שיקרה.

תעשיית הפורנוגרפיה

היחידה של הרומן הפורנוגרפי, על פני כל 178 עמודיו — ועשתה זאת בכל התנוחות המתקבלות על הדעת. אביה הרוחני נאלץ לגייס מצידו צוות מוגדל של יועצים מספטים, כדי לעמוד בזרם של תביעות מספטיות על רקע של השחתת מוסר.

אחרי שהגיע עניינו לערכאות זכה לשמוע בדצמבר 1969 את נשיא בית המשפט של דארמשטאט מכריז בקול: „לא אשם!“

בעקבות ברברה, באו עתה צבע של דבש וסיפורים פריזאים שמילאו את חנויות ה־

– ומצטלם בפתח אחוזתו עם סימלו המיסחרי

ספרים עד לעייפה. את מסע ההישגים לא שינתה גם קריאתו הנואשת של אותו אלמוני, שזעק: „כאלה יצירות, יש להן רק תקנה אחת: שריפה.“

היתה זו דעת יחיד. שאר הגרמנים — ללא הבדל מין, גיל ומעמד — ממשיכים בהסתערות הנלהבת על תוצרתו של תעשיין הפורנוגרפיה, הממשיך ומציף את השוק בזרם בלתי פוסק של חומר פורנוגרפי — זרם שהפך אותו, תוך שנתיים קצרות, למלך. היתה זו דוגמה מעניינת כיצד העירום עשה מלך, ולא להיפך.

איש נמוך הקומה בעל זקן התיש, הלבוש בוולפיפ־שבת ירוקה, עוב את טירתו המפוארת בטאונוס שלו. תוך דקות ספורות הגיע למשרדו בשווינדשטראסה מס׳ 3, עלה בזריזות לקומה השישית, התיישב ליד שולחן הכתיבה המרשים — וכבר החלו שומעים את קולו זועק בחמת זעם: „איזה צוות מחורבן עובד פה!“

יורג שרודר, 32, יצרן הפורנו הנודע ביותר באירופה — ואגב גם המו“ל של ספרות שמאלנית בעולם — שוב ערך מהומות בעסק שלו. מאז מרץ 1969, התפשטה ממלכה שלו והתרחבה עד לאין־הכר. קשה להאמין, אבל רק לפני שנתיים שכן משרדו במרתף שכונת־אל בפרנקפורט. כיום, הוא רושם לזכותו בסיפוק מחזור שנתי של מיליון מרקים.

תושבי העיר מזכירים בחיוך איך נרדף שרודר ע“י תובעים כלליים, פקידי בית המשפט — וביהוד אנשי ההוצאה־לפועל, שניסו להתלבש על הדפוס החשאי שלו. היום מוזכר שמו ביראת־כבוד. „המלך הבלתי מוכתר של הפורנו.“

מלך הפורנוגרפיה של גרמניה מציג את סחורתו –

שרודר נולד בברלין — בנו של היועץ המכובד יורג ולטר פאול שרודר. הפוליטיקה משכה אותו כבר מגיל צעיר. בן 15 היה בליגת הצעירים של הצ.ד.או. (הדמוקרטים הנוצרים), דבר שלא הפריע לו לעוף מבית־הספר בשל עצלנות. הוא ניסה את מזלו בדיסלדורף, אבל עד מהרה פסק ברורות: „הלימודים נמאסו לי כמו צנון.“

שרודר החליט כי מצא את יעודו בחיים. הוא התקשר עם מוריס ז׳ירודיה, האיש שהביא לאירופאים את הספרים המפולפלים וירקרקים של חברת אולימפיה הפאריסאית.

אבל הדבר אשר הוציא לאולימפיה את גרמנית את המוניטין הכל־אירופאי שלה, היה ספר צנוע בשם ברברה. „תמיד חשבנו כי אם נצליח לפוצץ את השוק — ישמעו את ההדים עד מוסקווה,“ אמר הגביא החדש. ברברה, הנערה בת ה־12, היתה השכבנית

TISSOT SIDERAL

סופר-צלילה

מ-169 ל'

אוטומטי, עם תאריכון וכרונוגרף, אטום למים. לצלילה עד 100 מ'. מתאים במיוחד לאקלים הישראלי: חזק מאד, בלתי שביר, אל-חלד, מחוסן בפני כל זעזוע.

כל הקונה שעון טיסו, משתתף במבצע הפרסים הענק מס' 10

כל חודש - טיסה לשוויץ

בתום המבצע יוגרלו בין כל משתתפיו 10 פרסים יקרי - ערך.

הפרס הראשון: טיסה סביב לעולם

פרטים בחנויות טיסו המוסמכות.

TISSOT

שרות בינלאומי ברחבי העולם

פרסום א. אריאלי

אביב חדש לאביבי

כשהתחתן אלי אביבי לאחרונה, רחל. היא בת 19, והגיעה לאכזיב לראשונה לפני שנתיים, נשארה שם, מאז, בהפסקות.

תחילה היא באה לאכזיב בתפקיד של מדריכה במוזיאון של אלי. מאוחר יותר התפשטו נושאי השיחה ביניהם מעבר לענייני המוזיאון, התפשטו מאוד.

כאשר אירעו שיחות אלו, נראתה רינה, אשתו של אלי, עוזבת את אכזיב ונוסעת לחיפה.

כך, נשאר אלי חלק מהזמן עם רחל, חלק מהזמן עם רינה. הצרות מתחילות כאשר השתיים נפגשות. אז רע מאוד — בעיקר לאלי.

אומר הוא: „רינה היא אשתי. אני לא מחליף אותה. נורא צר לי שאני מכאיב לה. רחל היא ילדה צעירה — אבל מה אני יכול לעשות? אני קשור גם אליה — וזהו זה.“ נאום הגבר. אהה.

אלי ורחל

הוא הודיע שאלו נישואיו האחרונים. כעת, לאחר שביקרתי אצלו שוב באכזיב, יש לי ספקות בנידון.

את הספקות האלה יצרה אצלי

מערכה ראשונה:

אולמי גילטון בתל־אביב, לפני ארבע שנים. החתן: **אבי אברמוביץ.** הכלה: **מלכה גורדון.** שניהם בני משפחות עשירות. משפחת אברמוביץ הידועה מראשון־לציון, וזו של הקבלן שהוציא מהווילה שלו באפקה ציורים. למה? כי אשתו השיגה צו מבית־המשפט, שאסור לאף אחד מבני־הזוג לגעוע ברכוש המשותף עד שיתבררו העניינים ביניהם. אבי, שלדבריו לא הספיק לקבל את הצו, לקח חלק מן האוסף שלו, הכולל תמונות של אגם, רבינוביץ, גוטליב, לטיף ורוזנטל — ונעצר.

מהחופה למשטרה בארבע מערכות

הנודע **עקיבא גורדון.** חתונת־ענק מפוארת, אלף אורחים, מתנות יקרות, קריסטלים, חפצי־כסף, ירח־דבש ב־חו״ל. הכל כמו שכתוב.

אחרי ירח־הדבש חוזר אבי לעבודתו כדייל באל־על, והזוג נכנס לאורח־חיים נורמלי של בני החוג הנוצץ.

מערכה שנייה:

לפני חודשיים וחצי. אבי עוזב את הבית, ובתל־אביב הקטנה מתחיל טוטו — מתגרש־לא־מתגרש.

מערכה שלישית:

יום שני אחר הצהרים, השבוע. אבי מובא למשטרת רמת־גן, נעצר לאחר ידידו, **רפי שאולי**, נחפז למשטרה, משחרר אותו בערבות. בחוץ הם רואים את הורי הכלה יושבים במכונית האודי שלהם, עוקבים בעניין אחרי ההתרחשויות.

מערכה רביעית:

בשבוע הבא, ביום רביעי, בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב. שם תטען מלכה שבעלה רוצה לחטוף את הילדה, ולכן — געוואלד. מלבד זה היא תבקש דמי־מזונות בסכום המדוייק של 2508 ל״י לחודש.

למה דווקא עם שמונה בסוף? לא יודעת. ככה יצא לה החשבון.

נישואי שרשרת

לא חשבתי שזה אפשרי — אבל נחום שליט עשה זאת שוב. ובכך, נדמה לי, הוא הולך להיות אלוף הנשואים בארץ.

המאושרת הפעם היא הזמרת הבלונדית מירי אלוני, כוכבת הג׳אמבו, שתיכנס ל־היסטוריה כזו ששרה את הפיזמון החוזר מתוך האפופיאה הטלוויזיונית חדוה ושלומיק, זו שקראו לה חדוה ואני, לפני ש־אהרון מגד כמעט קיבל התקפת־לב בגללה.

מירי תהיה האחרונה בשורה ארוכה מאוד מאוד של מאושרות. אשתו הראשונה של נחום, המופיעה כרגע באופרה בגרוש ב־תיאטרון החיפאי, היתה העיתונאית תחיה הדר, הנמצאת כיום בטכסאס, וכפי הנראה התחתנה שם.

השנייה — זיוית, הנשואה כיום ל־מתניה אברמסון. השלישית — הרקדנית ובעלת הולריה ברוריה אביעזר. הרביעית — כלומר, כמעט הרביעית — היתה מיקי, שהיא כיום אשתו של בני אמדורסקי. רק ברגע האחרון לא יצאה חתונה (עם נחום, אני מתכוונר). ועכשיו — מירי.

וממש מגרד לי בקצה הלשון להגיד משהו — אבל אני לא מעיזה.

מלחמת השחרור של גליה

ביום שני שעבר קפצה גליה ארקין נושפת לצרפת, לרגל ישיבה נוספת של משפט הגירושין שלה, שעמדה להתקיים ביום חמישי. גליה מקווה שזוהי הישיבה האחרונה, ושהיא תחזור ארצה עם הגט המיוחל.

גליה נאבקה כבר חודשים ארוכים עם בעלה הצרפתי, שלא מוכן להת־

גליה ארקין

גרש ממנה, למרות שקיבל דיווחים מדוייקים על הקורות אותה בישראל, וביחוד על כך שהיא החליטה סופית להישאר בארץ — בלעדיו. ורק לאחרונה הבין כנראה הבעל שהעסק אבוד, ולכן יש סיכויים שהוא יוותר על גליה לטובת הבא אחריו.

זהו מרטין גילת, זה שמשחק את השוטר ההונגרי באירמה להדוס של פשנל.

הוא בן 24, חתיך לאללה, ומאוהב בגליה עד מעל הראש. ומאחר שגם היא בו, אתם יכולים לתאר לכם איך שהיא נלחמת שם, בצרפת, על חירותה מבעלה.

הרומן של הלית קטמור

הלית קתמור

יתכן שאני מזדקנת? מאבדת את הכושר? את חוש הראייה? השמיעה? מתחת לאפי ממש, מתנהל זה חצי שנה רומן מסעיר — ואני לא ידעתי מזה בכלל.

אני מתכוונת לרומן בין דוגמנית הצמרת הלית קתמור, אחת הבנות היפות, החכמות והקוקטיות בעיר הגדולה — לבין שייע יריב, אחד הבנים הרציניים, העשירים והתרבותיים באותה עיר.

זה גם אולי התירוץ שאני יכולה להעלות, על שלא גיליתי את הרומן קודם: שייע — צייר, בעל גלריית „גורדון״ בתל־אביב, גרוש ואב לילד, בן למשפחת ריבלין הידועה, שבנתה את קריית ריבלין — לא נוהג להסתובב במקומות שאנשים נוהגים להסתובב שם. משום כך הצליח הרומן להתחמק מעיניי.

אם יסתיים הרומן בחתונה, תהפוך הלית, נוסף לכל תואריה, גם לאחת הנשים העשירות בעיר: שייע ושתי אחיותיו — שאחת מהן היא ליאורה, אשתו של עודד קוטלר — ירשו, אחרי מות אביהם, ירושה של מיליונים.

אם זה יקרה — זה לא יכול היה לקרות למישהי מתאימה יותר.

הרשעת בגיים

מאת אורי אבנרי

3–5 במאי, 1971

„קירקס!"

שבוע ראשון — סקאנדאל ראשון. ככה זה.

חשבנו שכנס־הקיץ יתחיל הפעם על מי־מנוחות. הממשלה לא מסרה הודעה מדינית, כמקובל, כי חיכתה לבואו של רוג׳רס. והרי ראש־הממשלה לא רצתה לנאום נאום של לא־לא־ערב בואו של האורח. מוטב לעשות זאת אחרי הסתלקותו.

לכן הופיעו על סדר־היום רק כמה דברים „משעממים", מוסכמים על הרוב: הצעת־חוק לשמירה על הנחלים (אלה שעדיין לא זוהמו ללא תקנה) והצעת־חוק להענקת אזרחות ליהודים הנתונים בצרה.

איך יכול להיות סקאנדאל על זה? ועוד איך! בכנסת הכל אפשרי. בייחוד כשרוצים לדפוק אותנו.

■ ■ ■

אז כך:

ביום הרביעי בבוקר נכנסתי לאולם המליאה, כרגיל, כמה דקות לפני הפתיחה. כשדפק היושב־ראש התורן, בן־ציון

בן־ציון קשת (ריד אבנרי)

קשת, בפטיש ופתח את הישיבה — נכחו באולם רק שלושה (3) ח״כים: גולדשמידט (מפד״ל), ניסים (גח״ל) ואני.

תוך כמה דקות הופיעו עוד כמה ח״כים נכבדים. החיכוך על חוק־האזרחות התנהל בשקט מופתי.

באמצע הישיבה הכניסו לי פתק: רפי אונגר, כתב ש׳דורי ישראל, ביקש שאצא אליו לרגע ואמסור לו ראיון קצר, לשידור מיידי, על פרשת רוג׳רס (עד כך להלן).

הסתכלתי ברשימת הנואמים. לפני היו רשומים עוד שלושה נואמים. נותר עוד למעלה מחצי שעה עד שיגיע תורי לנאום. יצאתי.

עליתי לפינה המיסכנה שבה נפגשים חברי־הכנסת עם הקהל (פעם היו שלושה הדרי־מיפגש מהודרים, אבל הם נתפסו על־ידי כל־מיני משרדים). מכשיר־ההקלטה של ש׳דורי ישראל המתין לי. ישבנו כמה דקות, ביררנו את הבעייה. חזרתי למליאה.

מסתבר ששם קרה בינתיים משהו בלתי־צפוי. הנואמים ויתרו על זכותם לנאום. בפתיע הגיע תורי. מכיוון שנעדרתי, נקרא הבא אחרי — שמואל תמיר, איש המרכז החופשי. גם הוא נעדר. נקרא משה סנה ממק״י. גם הוא נעדר. היו״ר קרא לנואם האחרון, הנס קלינגהופר.

דברים כאלה עלולים לקרות. כל יו״ר בעל הגיון מבין כי במיקרה כזה, כשנעדר ח״כ לשעה קלה ממקומו שלא באשמתו, והשתבש סדר הנואמים הרשום, אין עומדים על קוצו של יו״ד ונותנים לאיש לדבר. לכך יש תקדימים ללא־ספור. מה גם שהפעם נוגע העניין לדבריהן של שלוש סיעות, על נושא כל־כך חשוב כמו הצלת יהודים.

אבל הגיון לחוד ובן־ציון קשת לחוד. קשת, מנאמני הנאמנים של מנהם בגין, שכבר גרם לכמה וכמה סקאנדאלים בתקופת כהונתו הקצרה, עמד על שלו. גם אחרי ששמואל תמיר ואני הסברנו, מעל הדוכן, מה גרם להעדר רותנו הקצרה, לא נעתר.

לא נותר לנו אלא לנטוש את האולם באופן הפגנתי. קראתי לעבר היו״ר: „אתם הופכים גם דיון חשוב זה ל־קירקס!" צעק לעברי קשת בקול מאיים: „תחשוב על מה שאתה מדבר!"

■ ■ ■

וכבן: חשבתי, ואני חוזר על כך — זה היה קירקס. חרפה לכנסת והרפה למפלגתו של קשת, המדקלמת השכם־והערב על הצלת יהודים.

לכל הנוכחים, וגם לכל העיתונאים, היה ברור לגמרי שלא

אבנרי הפסיד
רשות דיבור

לחברי כנסת רבים היתה אתמול
מעין נקמה במר אורי אבנרי, שנעדר
מאירום המליאה בעת שנקרא לעלות
לדוכן הנאמים וכתוצאה מכך לא
נתן לו היו״ר את רשות הדיבור.
כידוע, להם מר אבנרי נגד היי
שדרות חברי כנסת מישיבת המלו־
אה. אתמול לא נכח באולם, משום

הערת כתב „הארץ"

היה זה אלא מעשה־נקם זול. חברי סיעתו של קשת, הבולטים בהעדרם מן המליאה, מרוגזים עלי מזמן על כי אני מציין זאת מדי פעם. והנה באה להם הזדמנות מן השמיים להתנקם: סוף־סוף, פעם בשש שנים, מצאו שאני נעדר מן המליאה בשעה שהגיע (באופן בלתי־צפוי לגמרי) תורי לנאום (שים לב להערת כתב הארץ, בגלופה).

מילא, יבושם להם. אם זה חשוב להם יותר מיהודי רוסיה.

אשר לנאום עצמו: בניגוד למינהגי, הכינותי אותו מראש בכתב, מפאת חשיבות הנושא ורצוני לדייק בניסוח עמדתי. לכן אתה יכול לקרוא אותו, יחד עם חברי־הכנסת הנכבדים, בעמוד הבא.

היה שלום, מיסטר רוג׳רס

רוג׳רס עמד לבוא, ונקבעה לו פגישה עם ועדת־החוץ־והביטחון.

היוזמה לכך באה, כפי שמסר לי מקור מוסמך, דווקא מטעם ממשלת ישראל. הכוונה של גולדה ושות׳ היתה ברורה: להוכיח לרוג׳רס שיש בארץ אנשים עוד הרבה יותר קיצוניים מגולדה + דיין + גלילי. ושיש, כ־ניכול, לחץ ציפוחיסטי על הממשלה.

מי יושב בוועדת־החוץ־והביטחון מלבד אנשי המע־רך? רק אנשי גח״ל, המפד״ל ואיש ל״ע, שהוא סיפו־חיסט נוקשה. אין בה זכר למחנה־השלום. יתר על כן, הרכב זה של הוועדה בא כולו בכוונה תחילה, כדי למנוע ממחנה־השלום ייצוג בוועדה זו, שהיא חותמת גומי בידי הממשלה.

איך יכולנו להפגין בפני האורחים כי ישנו מחנה־שלום בישראל, וכי לא יתרשם יתר על המידה מה״ה מנחם בגין ויצחק רפאל?

פשוט מאוד: פניתי ליו״ר הוועדה, ח״כ חיים צדוק, ותבעתי שישתפו את סיעתי, ואת כל הסיעות הקטנות, בישיבה מיוחדת זו של הוועדה. העברתי הודעה על כך לרוג׳רס עצמו, באמצעות השגרירות האמריקאית. אמנון זכרוני דאג שפנייה זו תקבל את ההד הרחב ביותר.

מייד לאחר שהדבר נודע במסדרונות הכנסת, קרה מה שקורה תמיד כשיש לנו רעיון: כל שאר הסיעות מיהרו לאמץ אותו לעצמן, והעלו דרישה דומה.

התוצאה? הוועדה סירבה לשתף אותנו, כמובן. רוג׳רס לא יכול היה להזמין אותנו, כמובן. (הזמנה כזאת היתה מתפרשת, בצדק, כסטירת־לחי לגולדה). אבל הבאנו לתשומת־הלב של האורחים, ושל דעת־הקהל הישראלית, שיש מחנה־שלום, ושיש לו ייצוג בכנסת.

המשתמטות של משה דיין

שאילתה מס׳ 2439.

חבר־הכנסת אורי אבנרי שאל את שר־הביטחון:

(1) מה הוא השיעור השנתי, בכל אחת מחמש השנים ה־אחרונות, של הבנות שהשתחררו משירות צבאי מטעמי דת, לעומת כלל המגוייסות?

(2) איזה אחוז מהבנות הנ״ל, המשתחררות מטעמי דת, מילא או ממלא שירות לאומי כלשהו, כאלטרנטיבה לשירות הצבאי?

תשובת שר־הביטחון משה דיין:

לשאלה מס׳ 1: ראה תשובתי לשאילתה 1261 של חבר־הכנסת ראובן ארוי.

(זוהי דרך שיגרתית של שר, הרוצה להתחמק מתשובה. הוא מניח, בצדק, שחבר־הכנסת השואל אינו יכול לזכור מה אמר השר לפני שנה. מובן שדיין לא עה לארז לפני שנה כמה בנות השתחררו בשנה האחרונה, אחרי ש־הטיב לאותה שאילתה).

לשאלה מס׳ 2: שרותים לאומיים אחרים — אם אמנם מתבצעים כאלה — הינם בתחומי משרדים אחרים, ולא משרד־הביטחון.

(דייק יודע, כמובן, שאף בת אחת אינה מגוייסת לשום שירות לאומי, בניגוד מוחלט לחוק הקובע שירות אלטרנטיבי כזה).

ארי אבנרי (שאלה נוספת): כבוד השר, האם נערך במשרד־הביטחון מחקר כדי לקבוע בכמה זמן אפשר היה לקצר את תקופת השירות של הבנות, אילו גוייסו כל הבנות החייבות גיוס?

משה דיין: לא נערך מחקר כזה.

התניגים הירוקים

הנושא: הצעת־חוק המנסה למנוע את המשך זיהום הנחלים והאגמים במדינה. מובן שכל ה־נואמים הפליגו במקהלה במליצות על הצורך לשמור על הסביבה. וכי מי יתנגד? החלטתי לקלקל הארמוניה זו בכמה מילים חריפות:

כבוד היושבת־ראש, כנסת נכבדה.

גם על חוק זה ייאמר: מאוחר מדי, מעט מדי.

מילנו סכנה נוראה: השתתת הארץ ללא תקנה, גזילתה מן הדורות הבאים, הרעלת המים, זיהום האוויר, השחתת הנוף, הריגת החי, השמדת הצומח, הפיכת ארץ זבת חלב ודבש למידבר אקולוגי.

ומה מגישים לנו?

חוק המטפל במיגזר קטן אחד — המים; חוק־מיסגרת ש־ביצועו תלוי כל כולו ביוזמתם של פקידים, העמוסים תפקי־דים אחרים, שעניין הסביבה הוא בשבילם רק עניין שולי. והרי ראינו מה קרה לחוק־בנוביץ, ולחוק למניעת שפיכת שמנים לים.

איזה סיכוי יש לחוק זה להתבצע?

מולו, בצד השני של המיתרס, עומדים אינטרסים אדי־רים: תעשייה כבדה ועשירה, חברת החשמל, קבוצות־לחץ אינטרסנטיות עצומות, שהזיהום חוסך להם כסף.

ומצד זה של המיתרס — מי ניצב? הציבור. „הציבור" הוא מושג מופשט. אין לו פה וידיים, אלא בבית הזה. הדגים? הדגים אינם יכולים לצעוק.

הסרטנים? הם ימותו ללא קול צחנה.

כל בעייה אחרת, יש מי שלוחם לפיתרונה. יש בעיית הקיפוח העדתי — באה תנועת הפנתרים השחורים וגורמת לזעזוע. אולי דרושה תנועה של תנינים ירוקים, כדי לזעזע את הציבור ולהטיל פחד על גירמי הזיהום וההשחתה.

אילו קם היום נביא חדש וראה מה עשינו בשנים מע־טות לארץ זו, היה מחבר מגילת איכה חדשה — „איכה נהרסה ארץ כלילת יופי...".

היכן הימים בהם יכול היה המשורר לכתוב: „ויאהב אשה בנחל שורק" • ? היום הנחל הפך לביב שופכין.

והמכה הנוראה שהיכה אלוהים את מצריים: „וגילאו מצ־ריים לשתות מים מן היאור" — היום היא מתקיימת בנו.

מה מביא לנו שר־החקלאות?

דוגמאות מארצות־הברית; ארץ הקפיטליזם הפרוע, שהש־חית יער ונחל וים.

ש ם זה ארך דורות. פ ה זה אורך שנים, ולעתים חודשים!

ש ם ארץ רחבת ידיים. יכול אתה גם היום לנסוע בארצות־הברית שעות על גבי שעית דרך יערות ונוף פראי נהדר. ואילו פ ה אתה מגיע מנוף מושחת אחד לשני תוך דקות.

קבוצות של עסקנים לא יועילו כאן. כאן דרוש גוף, שיש לו פה וזרועות ושיניים, שיוכל לכפות את רצונו על קבוצות־הלחץ, וגם על מוסדות הממשלה ועל הרשויות ה־מקומיות.

אנו הצענו מזמן, ואני מציע כאן שוב — להפקיע את המלחמה להצלת הארץ מידי חצי־תריסר משרדי־ממשלה ה־

• ספר שופטים, על שמשון.

מטפלים בה, כביכול, כל אחד במיגזר הקטן האחד שלו, זה באוויר, זה במים, זה בחי, וזה בצומח (והרי הם עצמם לא פעם האינטרסנטים העיקריים של הזיהום, ההרעלה וה־השחתה!)

אנו מציעים להקים רשות מרכזית אחת להצלת הסביבה, בראשות אישיות ציבורית לוחמת.

אנו מציעים לתת לרשות זו סמכות־הירום למנוע כל פעולה, ולנקוט כל צעד, כדי להציל מים ואוויר ונוף וחי וצומח; גוף עם זכות־וטו אבסולוטית, שיעמוד מעל לכל מטרד ממשלתי ובחדאי מעל לכל רשות מקומית, בעניין זה.

אנו מציעים להקים ברשות זו חיל מיוחד — „משטרה ירוקה" — בעלת סמכויות לפיקוח ולביצוע.

אני יודע, כבוד היושב־ראש, שהממשלה, ואולי גם הבית הזה, עדיין אינם בשלים להגשמת רעיון מתקדם כזה בימים אלה. אינטרסים כלכליים אדירים, שהתבצרו בתוך המישטר, מעוניינים באי־הפעלת אמצעי־הגנה אקולוגיים מרחיקי־לכת. אולם אין לי כל ספק שיבוא יום, והצעתנו זו תתקבל במדינה. הלוואי שזה לא יהיה מאוחר מדי!

שכר הוגן לחיילי חובה

כשאני פוגש בהורה של חייל, אני רגיל לשאול אותו, חצי בצחוק: „תגיד לי, כמה זה עולה לך להחזיק את בנך בצבא?"

אני רגיל לשאול שאלות דומות גם את החיילים־הטרמ־פיסטים המזדמנים לדרכי.

מסתבר שכמעט כל חייל וחיילת בחובה לוקחים מן ה־הורים כ־150 ל"י לחודש — מס כבד נוסף המוטל על הורי החיילים.

אחרי שכמה שאילתות שלי לא הועילו, פניתי בעניין זה במיכתב לפינחס ספיר. הוא השיב לי באדיבות שיבדוק עניין זה מחדש.

השבוע ענה דיין לשאילתה נוספת שלי על נושא זה. הוא השיב שהשכר נבדק לאחרונה בספטמבר 1970, ושכל התייקרות בסל המזונות משפיעה על השכר.

אורי אבנרי: כבוד השר, פניתי אל שר־האוצר בעניין זה, ונמסר לי שיש לו יחס חיובי לעליית שכרם של חיילי־חובה. האם לאור זה מוכן כבוד השר לבדוק את העניין מחדש?

משה דיין: את ה„אור" הזה אני מוכרח לבדוק עם שר־האוצר.

רעבים על הדשא

רוב חברי־הכנסת כבר התרגלו לראות מפגינים על גבעת הדשא שמול הבניין. ליבם גס למראה זה. הם הולפים על פני המפגינים, מבלי להעיף מבט עליהם ועל השלטים שבידיהם.

יחס זה נראה לי תמיד מוזר. צריך להיות כואב למישהו מאוד־מאוד, כדי שיבוא לשבות מול הכנסת. ודומני שהמינימום הנדרש מח"כ הוא לפחות להתעניין מה כואב לאזרחים שובתים.

ביום השלישי, בצאתי מן הכנסת, ראיתי נערים ו־נערות בחולצות־התכלת של בית־ספר תיכון רובצים על הדשא, ליד שלטים שהתקשיתי להבין את פשרם. עצרתי, עליתי על הגבעה. שמעתי שני דברים מדהי־מים: (א) שצעירים אלה הם מיניסטים השובתים רעב מפני שבית־ספרם נסגר ערב בחינות־הבגרות ו־

שובתי־הרעב בבירה מוך הכנסת

צאתם לצבא, ו(ב) שאני חבר־הכנסת הראשון שטרח בכלל לגשת אליהם.

התלמידים היו של בית־הספר „אשכולות" ביפו, שנסגר בגלל שביתה צודקת של מוריהם.

וידאתי שמשלחת של שובתי־הרעב אמנם תתקבל על־ידי יו"ר ועדת החינוך, והלכתי לעיסוקי. אולם אחרי חצות נקף אותי מצפוני. חזרתי למקום וראיתי שהצעירים נמצאים עדיין במקום, רעבים ומדוכאים. ביליתי קצת בחברתם, וכימעט התפתיתי להישאר שם על הדשא.

למחרת היום עוד נמצאו שם, מתחת לשמש השר־בית. כתבתי עבורם פנייה ליגאל אלון, ושמחתי ש־כעבור כמה שעות הם קיבלו הבטחות שסיפקו אותם, לפי שעה.

נשארה בליבי השאלה: איך זה יכולים עשרות־עש־רות חברי־כנסת להישאר אדישים למראה בני 17 ה־שובתים, ערב צאתם לצבא, בעניין כה צודק?

הנאום שלא נאם: קרן־אור לנרדפים

הנושא: חוק האזרחות — הצעת־תיקון ממשלתית שבאה להסמיך את שר־הפנים להעניק אזרחות ישראלית על פי חוק־השבות, גם ליהודי שלא הגיע ארצה. (עד כה הפך יהודי אוטומטית לאזרח ברגע הגיעו, אלא אם כן ויתר על כך בפירוש).

כבוד היושב־ראש, כנסת נכבדה.

מדינה זו הוקמה על־ידי פליטים ובני־פליטים. האם יעלה על הדעת שתתנכר לפליטים? מדינה זו הצילה את חיינו וחיי הורינו. האם יעלה על הדעת שלא תעשה את הכל כדי להציל את הנתונים בסכנה?

איננו רוצים שמבחינה זו תהיה מדינתנו ככל המדינות. תהיה מדינתנו מדינת מיקלט, מדינת הצלה לנרדפים, קרן־אור המאירה מרחוק לכל הנתון בצרה על לא עוול בכפו.

על כן: כל חוק הבא להציל, כל חוק העשוי לעזור — נתמוך בו בלב ונפש.

אם הענקת אזרחות מראש, מרחוק, יכולה לעזור במיקרים מיוחדים — נתמוך בכך, גם אם עדיין אין לכך תקדים בעולם.

לא הרבנים יקבעו!

אולם, כבוד היושב־ראש, האם הצעת־חוק זו, המונחת לפנינו, באמת תואמת מגמה זו?

מסופקני.

היא מסמיכה את שר־הפנים להעניק אזרחות למי שלא בא לארץ, בהנאי שהוא יהודי לפי חוק־השבות המתוקן — כלומר, יהודי לפי ההלכה הדתית האורתודוכסית, או בן משפחתו של יהודי כזה.

אין החוק אומר: „אדם נרדף."

אין הוא אומר אפילו: „יהודי נרדף."

זוהי הסמכה כללית, והיא חלה כמידה שווה על מיליונר יהודי ב־ברזיליה ועל נרדף יהודי בעיראק. היא מאפשרת ניצול לרעה בממדים רחבים, וגם יוצרת קיפוח ואפלייה.

על מי א י ן היא חלה? מי ל א נכלל בחוק זה?

ל א נכלל בחוק זה חסיד־אומות־העולם, שסיכן את חייו למען הצלת יהודים. לפי חוק זה, א י ן סמכות לשר־הפנים, אפילו ירצה בכך, להעניק לאיש כזה אזרחות.

ל א נכלל בחוק זה יהודי, החושב את עצמו ליהודי, הנרדף כיהודי, המזדהה עם גורל מדינת־ישראל — אך שאינו מוּפר כיהודי על־ידי הרבנות האורתודוכסית, ואינו בן משפחה של יהודי המוּפר על־ידי הרבנות האורתודוכסית.

ל א נכלל בחוק זה כל נרדף אחר, לוחם־שיחרור או לוחם־צדק, הנרדף א־שם בעולם, הרוצה להיות לישראלי, המוכן לקשור את גורלו לגורל מדינת ישראל. אך שאינו יהודי.

כך משתבשת מגמת החוק על־ידי קנאות אידיאולוגית ונוחיות קואליציונית.

אנו מציעים לשנות חוק זה ולקבוע בפירוש: שר־הפנים רשאי להע־ניק אזרחות לאדם נרדף, המזדהה עם מדינת ישראל ורוצה להשתקע בה, והדבר נמנע ממנו בכוח.

כך אנו מעלים את מגמת החוק מתפיסה לאומנית צרה, והופכים אותו לביטוי של עקרון מוסרי־מדיני אוניברסלי.

מיבחן דתי ולאומני

בהיכוח זה הוזכרה לא פעם ההכרזה העולמית על זכויות־האדם, שנתקבלה על־ידי מש־פחת העמים והפכה חלק מן המישפט הבינלאומי. חבל שעדיין לא הפכה חלק מהמישפט הלאומי של מדינת ישראל.

סעיף 13 אומר: „כל אדם זכאי לחופש תנועה ומגורים בתוך כל מדינה. כל אדם זכאי לעזוב כל ארץ, לרבות ארצו, ולחזור אל ארצו."

סעיף 14 אומר: „כל אדם זכאי לבקש ולמצוא בארצות אחרות מיקלט מרדיפות."

סעיף 15 אומר: „כל אדם זכאי לאזרחות. לא תישלל מאדם אזרחותו דרך שרירות, ולא תקופח דרך שרירות זכותו להחליף את אזרחותו."

הכרזה זו היא נר לרגלינו. מי שרוצה להגר מברית־המועצות לישראל — חייבת הממ־שלה הסובייטית לפתוח בפניו את שעריה, ושערינו יהיו פתוחים לפניו.

כל מי שרוצה באזרחות ישראלית באמת ובתמים, מתוך הזדהות עם המדינה — ניתן לו אזרחות זו.

החלפת אזרחות — מה פירושה? אין זה רק אקט פורמלי. מי שרוצה לחתר על אזרחות אחת, ולקבל אזרחות אחרת — הריהו מבצע אקט של החלפת הזדהות, החלפת נאמנות. בעולם של ימינו, פירוש הדבר לרוב פרישה מלאום אחד, והצטרפות ללאום אחר.

זוהי זכות אנושית יסודית.

וכשם שאנחנו דורשים שתכובד זכות זו בחלקה הראשון — הזכות לפרוש מן האזרחות הסובייטית ומן הלאומים הסובייטיים — כן אנחנו חייבים לכבד בעצמנו זכות זו בחלקה השני — הזכות להצטרף לאזרחות הישראלית וללאום הישראלי, מבלי לקבוע מיבחנים דתיים, לאומיים או גזעניים. די בהכרזה בתום־לב של הצטרפות ונאמנות.

עם – אומה – מדינה

חובתנו בהזדמנות זו להבהיר בבירור את עמדתנו הרעיונית לגבי המושגים של מדינה, לאום ועם — עמדה שסולפה לא פעם מעל דוכן זה על־ידי נואמים שונים. היהודים בכל העולם הם עם — יחידה אתנית־תרבותית, בעלת היסטוריה משותפת ומסורת משיתפת.

כל היהודים בעולם קשורים זה בזה ביחסים של סולידריות, שעמדה במיבחן הזמנים והרדיפות, עד עצם ימינו שלנו.

לכך התכוון תיאודור הרצל, כאשר אמר: „ער זינד אײן פולק" — אנחנו עם.

בתוך העם הזה, ומכוחו, נולד בדורות האחרונים הלאום שהקים את מדינת ישראל, החי ופועל ומתפתח כאן, שיצר כאן ריבונות לאומית ומיסגרת מדינית. קרא לו „לאום עברי" או „לאום ישראלי" — השם אינו קובע.

לאום זה אינו פורש מן העם היהודי. זוהי פירכת התורה ה„כנענית". הוא חי וקיים ב תו ך העם היהודי, והוא קשור עם שאר חלקי העם היהודי קשר־גומלין.

אך ורק מי שבא הנה, מי שמצטרף אלינו, מי שקושר את גורלו עם גורלנו, מי שמשרת בצבאנו ומשלם את מיכסנו — שייך ללאום זה.

להשתייכות זו אין מיבחן דתי, כי אין זו השתייכות דתית. המיבחן הוא לאומי — מעשה של הזדהות והתקשרות.

האידיאולוגיה הציונית, שהיתה ביטוי לתקופת־מעבר, בטרם קום המדינה, ואף בטרם התגבש הגוף המדיני החדש, לא עמדה על אבחנות אלה, ואולי גם לא יכלה לעמוד. ואילו אנו, בזמננו ובמקומנו, יכולים ומצווים לעשות זאת.

יהודי – עברי – ישראלי

מי אני? מה אני?

יהודי אנוכי: באשר אני בן לעם היהודי. התרבות היהודית והמסורת היהודית עיצבו במידה רבה את עולמי הרוחני.

עברי אנוכי: באשר אני שייך ללאום שקם בארץ הזאת, שבנה כאן יסודות לקיום לאומי עצמאי, שלחם למען עצמאות והמקיים את הריבונות. גורלי האישי קשור, לחיים או למוות, בגורלו של לאום זה.

ישראלי אנוכי: באשר אני אזרח במדינת ישראל, נאמן לחוקיה, היילּ בצבאה, משלם את מיסיה ושותף לעיצוב דמותה.

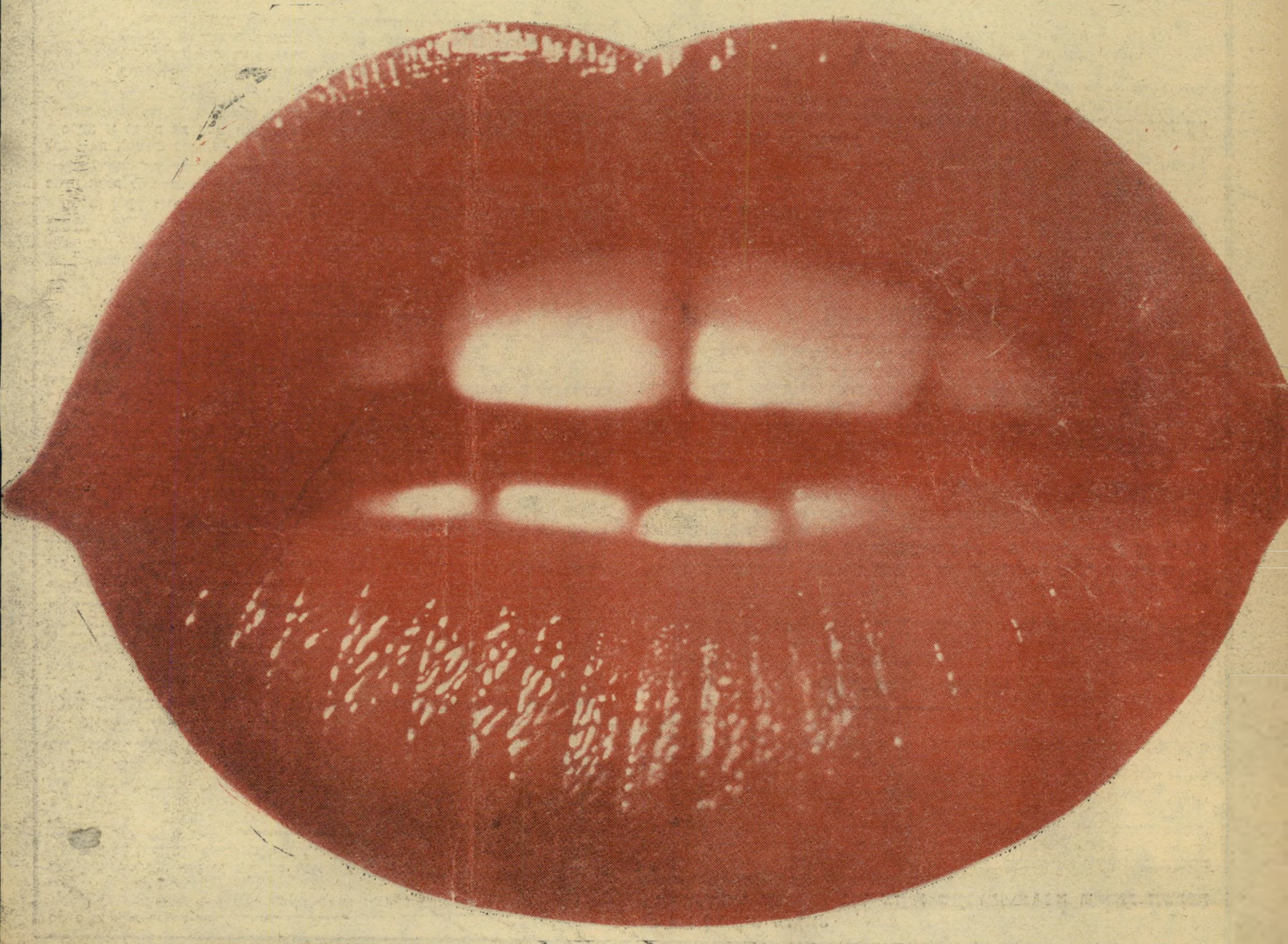
כישראלי, כעברי, כיהודי — אני בעד חוק של מיקלט, המבטא את הסולידריות היהודית והאנושית, את דבקותנו בזכויות האדם באשר הוא.

הצעת־החוק שלפנינו, כפי שהיא מנוסחת, אינה תואמת השקפה זו. אנו מציעים לתקנה.

מספר 1758 שנה 35 י"ז אייר תשל"א, 12.5.1971 המחיר 1.50 ל"י

העולם הזה

השפתיים היפות ביותר של ישראל

מיבצע מיוחד של העולם הזה